

Bundel van de Commissie van 23 oktober 2017

Agenda bijlagen

Memo bij presentatie B2018 van College aan de Raad.docx

Memo procedure algemene beschouwingen 2018.doc

beantwoording vragen Cie 23-10-2017 programmabegroting 2018.docx

- 0 Vergaderdocumenten.
  - Agenda.pdf
  - Verslag commissie 23 oktober 2017.docx
- 1 Opening
- 2 Mededelingen
- 3 Begroting 2018
  - Raadsvoorstel begroting 2018.pdf
  - Bijlage 1: Programmabegroting 2018 gemeente Beesel.pdf
  - Bijlage 2: Presentatie begroting 2018.pdf
  - Bijlage 3: Matrix samenhang Begroting 2018 met Blij in Beesel.pdf
  - Visie Blij in Beesel.pdf
  - Kadernota programma 2. Maatschappelijke leefruimte.pdf
  - Kadernota programma 3. Ruimtelijke ontwikkeling.pdf
  - Kadernota programma 4. Recreatie en Toerisme, versie Raad okt 2015.pdf
  - Kadernota paragraaf A Weerstandsvermogen en risicobeheersing, versie Raad okt 2015.pdf
  - Kadernota paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen.pdf
  - Kadernota paragraaf C. Financiering.pdf
  - Kadernota paragraaf D. Bedrijfsvoering.pdf
  - Kadernota paragraaf E. Verbonden partijen.pdf
  - Kadernota paragraaf F grondbeleid - versie 10 oktober 2016.pdf
  - Kadernota paragraaf G. Lokale heffingen.pdf
- 4 Sluiting

MEMO

Van: College
Aan: Raad
Onderwerp: Presentatie begroting 2018
Datum: 23-10-2017

Zoals afgesproken ontvangt u de presentatie over de begroting 2018 ruim voorafgaand aan de commissievergadering van 23 oktober (zie bijlage).

Voor technische vragen verwijzen we in eerste instantie naar de programmabegroting 2018. Mocht u toch nog technische vragen hebben, dan kunt u een financieel medewerker raadplegen. We geven hieronder de telefoonnummers waarop u de medewerker kunt bereiken.

Grondgebied	Ron Ramakers	077-4749246
Inwoners	Ellen Heuijersjans	077-4749242
Bestuurs- & Organisatie Ondersteuning	Frank Verspaj	077-4749247

MEMO

Van: Esther Apeldoorn-Feijts
Aan: Raadsleden, collegeleden en fractievertegenwoordigers
Onderwerp: Procedure algemene beschouwingen 2018
CC: College en MT
Datum: 1-9-2017

Geachte raadsleden en fractievertegenwoordigers,

Met dit memo informeren wij u over de procedure voor de algemene beschouwingen 2018:

1. Publicatie stukken

- Publicatie programmabegroting 2018 in iBabs: 2 oktober 2017 (alleen voor raadsleden en fractievertegenwoordigers)
- Publicatie programmabegroting 2018 op website: 16 oktober 2017 (de stukken zijn vanaf dat moment openbaar en kunnen o.a. door de pers worden opgevraagd).

2. Commissievergadering

Voorafgaand gaand aan de algemene beschouwingen staat op dinsdag 24 oktober 2017* een commissievergadering gepland. Tijdens deze vergadering geeft de portefeuillehouder financiën een algemene inleiding. Aansluitend geven de portefeuillehouders een inhoudelijke toelichting** op de hoofdpunten uit hun eigen portefeuille. Daarna stellen de fracties mondeling hun vragen en worden deze zo veel mogelijk ter plekke beantwoord. Antwoorden die niet meteen beschikbaar zijn, worden zo spoedig mogelijk nagezonden.

*Op maandag 23 oktober staat een opiniërende vergadering gepland. Als deze opiniërende vergadering niet door gaat, dan verschuift de commissievergadering voor de begroting van dinsdag 24 naar maandag 23 oktober.

** De powerpoint-presentatie behorende bij de toelichting stellen we op 2 oktober via Ibabs beschikbaar. Bij de presentatie voegen we een overzicht met daarin de namen en telefoonnummers van de financieel consultants. Dit biedt raadsfracties de kans om in aanloop naar de commissievergadering contact op te nemen met de consultants voor het stellen van technische vragen.

3. Algemene beschouwingen

Eerste termijn – maandag 6 november 2017 om 19.00 uur

In de algemene beschouwingen wordt op hoofdlijnen een reactie gegeven op het voorgestelde beleid zoals opgenomen in de programmabegroting. Ook kunnen de fracties politieke vragen stellen en kunnen zij alternatieven naar voren brengen in de algemene beschouwingen. Deze alternatieven kunnen in de tweede termijn in de vorm van een amendement of motie worden ingediend. De kern van een algemene beschouwing is het uiten van politieke statements over de door de fractie gewenste richting waarin de gemeente Beesel zich de komende jaren dient te ontwikkelen. Nadat alle raadsfracties de algemene beschouwingen hebben uitgesproken, wordt de gelegenheid geboden om aan elkaar vragen te stellen.

De algemene beschouwingen dienen door de fracties uiterlijk zondag 5 november bij de griffier te worden ingediend. Deze worden als volgt verspreid:

- **College:**
In verband met de gewenste voorbereidingstijd voor het formuleren van een reactie op de beschouwingen, ontvangt het college de aangeleverde beschouwingen (onder embargo) op maandagochtend 6 november om 9.00 uur van de griffier.
- **Raadsleden:**
De griffie publiceert de door de fracties ingediende algemene beschouwingen net voor aanvang van de vergadering (18.55 uur) in iBabs. Aansluitend spreken de fractievoorzitters de algemene beschouwingen uit.
- **Website (openbaar):**
Op woensdag 8 november publiceert de griffie de algemene beschouwingen van de raadsfracties op de website.
- **Pers:**
Het is gebruikelijk dat de pers de fracties rechtstreeks benadert met het verzoek om de algemene beschouwingen op voorhand onder embargo te verstrekken. Fracties bepalen zelf of zij gehoor geven aan dit verzoek. De griffie vervult hierin geen rol.

De fractievoorzitters of een ander door de fractie aangewezen raadslid spreken de algemene beschouwingen uit op **maandag 6 november om 19.00 uur**. De maximale spreektijd per fractie is 10 minuten. Na 9 minuten verzoekt de voorzitter de fractievoorzitter om zijn verhaal in één minuut af te ronden.

De algemene beschouwingen worden vanaf de stoel of het spreekgestoelte uitgesproken. Tegelijkertijd worden de speerpunten uit de beschouwingen van de desbetreffende fractie geprojecteerd op het scherm. Deze speerpunten moeten uiterlijk vrijdag 3 november bij de griffier worden aangeleverd.

Nadat alle raadsfracties hun algemene beschouwingen hebben uitgesproken wordt de vergadering maximaal een half uur geschorst voor het collegebeeraad. Na de schorsing geeft het college in algemene zin een beknopte reactie op de algemene beschouwingen (elk collegelid krijgt maximaal 15 minuten spreektijd). In deze reactie gaat het college in op de door de fracties genoemde alternatieven voor het in de programmabegroting opgenomen beleid. Ook behandelt het college eventuele politieke vragen. Het college spreekt de reacties uit vanaf de stoel.

Na de beantwoording in eerste termijn door het college wordt de vergadering geschorst.

Tweede termijn – donderdag 9 november 2017

We zetten de vergadering voort op **donderdag 9 november om 19.00 uur** met een tweede termijn met een maximale spreektijd van 10 minuten per fractie. Tijdens de tweede termijn is er de gelegenheid voor het indienen van moties, amendementen en dergelijke. Let wel: bij de amendementen en moties dienen de fracties alternatieve dekkingsmogelijkheden te geven.

De algemene beschouwingen in tweede termijn als ook de moties en amendementen kunnen **donderdag 9 november vóór 17.00 uur** digitaal worden aangeleverd bij de griffier. Wij verzoeken u voor de moties en amendementen de daarvoor bestemde sjablonen te gebruiken. Deze sjablonen vindt u op het besloten deel van het BIS, onder het kopje 'actueel'. De griffie publiceert de algemene beschouwingen in 2^e termijn inclusief alle ingekomen moties en amendementen net voorafgaand aan de vergadering (om 18.55 uur) in iBabs.

Raadsfracties kunnen ter vergadering beslissen of zij de motie / het amendement ook daadwerkelijk indienen. De griffie verwijdt niet-ingediende moties / amendementen na afloop van de vergadering uit iBabs. Indien een raadsfractie om moverende redenen besluit om een motie / amendement ter vergadering pas in te brengen, dienen zij het betreffende document digitaal naar de griffier te sturen. De voorzitter schorst de vergadering vervolgens enkele minuten om de griffie de gelegenheid te geven om de motie / het amendement in iBabs te publiceren.

Na de tweede termijn wordt de vergadering voor circa een half uur geschorst voor het collegeberaad. Na afloop van de schorsing reageert het college in tweede termijn op de uitgesproken beschouwingen, moties en amendementen.

Na afloop van de beantwoording in tweede termijn door het college gaat de raad over tot besluitvorming.

4. Planning

- Maandag 2 oktober 2017 publicatie programmabegroting in iBabs
- Maandag 16 oktober 2017 publicatie programmabegroting op website (openbaar)
- Dinsdag 24 oktober 2017 commissievergadering
- Vrijdag 3 november 2017 uiterste indieningstermijn speerpunten algemene beschouwingen bij griffier i.v.m. voorbereiding presentatie
- Zondag 5 november 2017 uiterste indieningstermijn algemene beschouwingen bij griffier
- Maandag 6 november 2017 **19.00uur** algemene beschouwingen 1^e termijn
- Donderdag 9 november 2019 **19.00uur** algemene beschouwingen 2^e termijn*

* de algemene beschouwingen in 2^e termijn inclusief de moties en amendementen dienen uiterlijk op donderdag 9 november om 17.00 uur bij de griffier te worden ingediend i.v.m. voorbereidingen voor publicatie in iBabs.

Beantwoording vragen Cie 23-10-2017, programmabegroting 2018

Vragen CDA

1. Pagina 47 WWB, IOAW, IOAZ en BBZ

Nieuwe tekst

Voor de prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden zijn wij uitgegaan van de cijfers van het UWV, CBS de ontwikkeling van ons eigen klantenbestand en de informatie van het werkgeversservicepunt. We zien dat onze uitkeringsbestand de laatste 2 jaar tegen de landelijke ontwikkelingen in daalt. Dit komt doordat we strak en consequent handhaven en omdat we veel energie in de toeleiding naar werk stoppen. De verwachting van het Werkgeversservicepunt is dat het aantal banen voor laaggeschoolde arbeid in de regio Venlo de komende jaren stijgt. Juist onze doelgroep maakt aanspraak op deze banen. Deze gegevens maken dat we er in onze prognoses en ramingen vanuit gaan dat ons uitkeringsbestand in 2017 verder daalt **en vanaf 2018 gelijk blijft ondanks de instroom van de nieuwe doelgroepen in de Participatiewet**. We beseffen dat deze aanname geen absolute wetenschap is maar vinden deze prognose wel passen bij het uitgangspunt risicovoller en realistisch begroten.

Door het gemiddeld aantal geraamde uitkeringen ((beginstand + eindstand)/2) te vermenigvuldigen met het geraamde gemiddelde uitkeringsbedrag is een raming van de totale uitkeringslasten en de uitkeringslasten per regeling opgenomen. Er is in de prognose geen onderscheid aan gebracht in beschut werk en loonkostensubsidie gezien de geringe omvang ten opzichte van het gehele budget en het ontbreken van realisatiegegevens.

Meerjarig voorzien we, bij een gelijkblijvend uitkeringsbestand, een geringe stijging van de uitkeringslasten als gevolg van indexatie/ prijsontwikkeling van de uitkeringen.

Raming uitkeringslasten per regeling (bedragen x € 1.000)				
Regeling	2018	2019	2020	2021
P-wet	2.327	2.393	2.446	2.508
IOAW	395	411	417	421
IOAZ	14	14	14	15
Bbz	34	34	35	36
totaal	2.770	2.852	2.912	2.980
debiteuren	59	63	65	67
totaal incl. deb ontv.	2.829	2.915	2.977	3.047

2. Pagina 48 Bijdrage MGR

Nieuwe tekst

We betalen jaarlijks een bijdrage voor de deelname aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN). De bijdrage van Beesel baseren we op de begroting 2018 van de MGR. **De begroting 2018 van de MGR hebben we nog niet ontvangen.**

Vragen VLP

1. Pagina 32 Vennootschappen en Coöperaties

Op welke manier wordt de gemeente geïnformeerd over de stand van zaken bij deze partijen in het kader van bedrijfsvoering en risico's.

In de alinea betreffende PBE wordt een termijn van 8 jaar genoemd. Wanneer is deze termijn voorbij en betekent dit dat daarna de PBE opgeheven wordt? Zo ja, wat kunnen wij als gemeente dan voor een opbrengst verwachten.

Antwoord

Vennootschappen en coöperaties zijn privaatrechtelijke partijen. De gemeente loopt alleen risico over de ingebrachte gelden (aandelen). Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de

vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouders ontvangen de vergaderstukken voor dit overleg. Bij de voormalige Essent ondernemingen neemt het bestuur van de Vegal (vereniging van gemeenten aandeelhouders in Limburg) namens ons deel aan de vergaderingen en brengt de gezamenlijke standpunten in.

PBE:

Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders. De genoemde termijn heeft betrekking op een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. De vennootschap dient nog in stand gehouden te worden tot en met 2019. We verwachten geen opbrengsten.

2. Pagina 44   Ambities nieuw college/Raad

Waarom wordt er in 2019 een aanzienlijk lager bedrag gereserveerd dan in 2020 en 2021. Wat is de achterliggende gedachte? Waarvoor mogen deze middelen gebruikt worden? Graag een voorbeeld.

Antwoord

Het budget wordt bepaald door de budgettaire ruimte die we in deze jaren hebben. In 2019 is deze ruimte, op basis van de huidige inzichten beperkter dan in de jaren 2020 en 2021. Hiermee willen we het nieuwe college en de nieuwe raad de budgettaire mogelijkheden bieden om eigen voorstellen te bekostigen. Het is aan college/raad om dit in te vullen.

3. Pagina 58   Vervanging bestrating/groen Hazenkamp

In het verlengde van dit stuk de vraag op welke wijze de WoonGoed2000 hierin participeert. Dezelfde vraag geldt ook voor de renovatie van het Spoorkamp

Antwoord

Primaire insteek in deze oude woonwijken is de verbetering van de woonomgeving, die ons eigendom is, verbeteren. Echter treden we, bij alle wijken die we de komende jaren gaan aanpakken, in overleg met WoonGoed. We stemmen af of zij plannen hebben zodat we eventueel kunnen combineren. Afhankelijk daarvan kijken we of een financiële bijdrage mogelijk is.

UITNODIGING voor de commissievergadering welke wordt gehouden op maandag, 23 oktober 2017 om 19.30 uur in de Burgerzaal van het gemeentehuis.

AGENDA

Voorzitter:

Griffier: Mw. E. Apeldoorn-Feijts

1. Opening
2. Mededelingen
3. Begroting 2018
4. Sluiting

Verslag van commissievergadering gehouden op 23 oktober 2017

Voorzitter dr. P. Dassen-Housen
Griffier mw. E. Apeldoorn-Feijts
Notulen mw. P. Denessen-Hendrix

---

1 Opening

2 Mededelingen

3 Begroting 2018

Deelnemers vergaderpunt: mevr. Franssen-Levels, dhr. Onckels, dhr. Cremers, dhr. Eijkelenberg, dhr. Roelofs, dhr. Ambaum, dhr. Holman, dhr. Urru

Aantal personen tribune: 12

Portefeuillehouder / ambtenaar: P. Dassen-Housen / Verspaj, F.J.J.

Toezeggingen:

- Wethouder Jacobs zegt toe welzijnsstichting Synthese te betrekken bij de bevordering van vitaliteit van ouderen;
- Wethouder Jacobs zegt toe de begroting 2018 aan te passen m.b.t. ontvangst van de begroting van de MGR;
- Burgemeester Dassen zegt toe de beantwoording van de vraag over het dalen van het aantal uitkeringsaanvragen t.o.v. het stijgen van uitkeringslasten uit te zetten en voor de begrotingsbehandeling naar de raad te sturen;
- Wethouder Reijnders zegt toe dat er een raadsvoorstel over Blijvend Voorzien volgt in de raadsvergadering van december 2017;
- Burgemeester Dassen zegt toe de schriftelijke vragen van de VLP per mail raadsbreed te beantwoorden.

Het raadsvoorstel wordt behandeld in de besluitvormende raadsvergadering van 6 november 2017.

4 Sluiting

Aan: de gemeenteraad

Vergadering: 06 november 2017

Onderwerp: Begroting 2018

Agendapunt:

STATUS RAADSVOORSTEL

We stellen voor om:

- de begroting 2018-2021 vast te stellen;
- de bedragen en dekking van de investeringen 2018 die u niet kaderstellend wenst te bespreken goed te keuren;
- de onttrekkingen 2018 uit de investeringsreserve goed te keuren.

1. Aanleiding

Niet van toepassing

2. Uitgangssituatie en doelstelling

In de programmabegroting vindt u per programma informatie over het beleid voor de jaren 2018-2021 en de financiële vertaling hiervan. In de paragrafen vindt u informatie over een aantal specifiek voorgeschreven onderwerpen.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

Het opstellen van de begroting hebben we aangevlogen als een niet-participatieve overheidstaak. Inhoudelijk in de begroting is uiteraard het gehele participatief ontwikkelde gedachtengoed Blij in Beesel verwerkt

4. Toelichting

De meerjaren begroting is sluitend voor de jaren 2018 tot en met 2021. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen we naar de programmabegroting.

Investeringen

In de onderstaande tabel geven we een overzicht van de investeringen in de jaarschijf 2018 die we in de begroting 2018 hebben opgenomen. In de programma's geven we een toelichting op de investeringen. We vragen u om akkoord te gaan met de bedragen en dekking van investeringen 2018 die u niet kaderstellen wenst te bespreken.

Prog	Omschrijving	Investerings- bedrag	Kaderstelling
2.3	Vervanging speeltoestellen 2018	63.000	Nee
5.1	Vervanging lichtmasten 2018	123.000	Nee
5.1	Alternatieve grensovergang	p.m.	Ja
5.1	Reuverboulevard	340.000	Ja
5.3	Vervanging bestrating Hazenkamp	350.000	Nee
5.3	Vervanging riolering Heijackerstraat	150.000	Nee
5.3	Vervanging weg Heijackerstraat	100.000	Nee
Overhead	Updaten technische inrichting Burgerzaal, Commissie- en spreekkamers	250.000	Nee*
Totaal		1.376.000	

*De update maakt deel uit van de bedrijfsvoering. Daarom is geen kaderstellende discussie door de Raad nodig.

Investeringsreserve

In de onderstaande tabel geven we een overzicht van de geraamde onttrekkingen uit de investeringsreserve in 2018. We vragen u om akkoord te gaan met deze onttrekkingen.

Prog	Omschrijving	Bedrag onttrekking
4.1	Actieprogramma vrijetijdseconomie regio Noord-Limburg 2018-2020	35.000
5.1	Vervanging lichtmasten 2018	123.000
5.2	Oppe Brik, bijdrage verbouwing gresfabriek, 50% van € 5.835.000*	2.918.000
5.2	Oppe Brik, bijdrage inkomstendering Grex	100.000
5.3	Aanleg glasvezelkabel	35.000
5.3	Groot onderhoud beken, sloten en duikers	90.000
Overhead	Upgrade document management systeem (DMS, Verseon)	150.000
div	Overige kleine incidentele lasten	63.000
Totaal		3.514.000

*We dekken de bijdrage aan Oppe Brik uit de investeringsreserve in 2018 en 2019 naar gelang de vordering van de bouwactiviteiten.

Kadernota's

Als bijlage bij dit Raadsvoorstel voegen we ter informatie de kadernota's voor de programma's en de paragrafen toe. Hiermee voldoen we aan de aanbeveling van de Provincie.

- a. Financieel
- b. Juridisch
- c. Risico's

5. Visie Blij in Beesel

niet van toepassing

6. Toegankelijkheid

niet van toepassing

7. Voorstel

We stellen voor om:

- de begroting 2018-2021 vast te stellen;
- de bedragen en dekking van de investeringen 2018 die u niet kaderstellend wenst te bespreken goed te keuren;
- de onttrekkingen 2018 uit de investeringsreserve goed te keuren.

Reuver, 28 september 2017

Burgemeester en wethouders van Beesel,

secretaris,
R.R.M. Halffman

burgemeester,
P. Dassen-Housen

Aldus vastgesteld door de raad van Beesel in zijn openbare vergadering van 6 november 2017.

griffier,
E. Apeldoorn-Feijts

voorzitter,
P. Dassen-Housen

Meegezonden:

- Bijlage 1: Programmabegroting 2018 Gemeente Beesel
- Bijlage 2: Presentatie begroting 2018
- Bijlage 3: Matrix samenhang begroting 2018 met Blij in Beesel
- Blij in Beesel
- Kadernota programma 2. Maatschappelijke leefruimte
- Kadernota programma 3. Ruimtelijke ordening
- Kadernota programma 4. Recreatie en toerisme, versie raad okt 2015
- Kadernota paragraaf A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing, versie raad okt 2015
- Kadernota paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen
- Kadernota paragraaf C. Financiering
- Kadernota paragraaf D. Bedrijfsvoering
- Kadernota paragraaf E. Verbonden partijen
- Kadernota paragraaf F. Grondgebied
- Kadernota paragraaf G. Lokale heffingen

Programmabegroting 2018

Gemeente Beesel

Reuver, 6 november 2017

Gemeente Beesel
Postbus 4750
5953 ZK Reuver
Telefoon: 077-4749292
Fax: 077-4745888

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
5953 AL Reuver

Internet:
<http://www.beesel.nl>

© RR/EH/FV/MV

Inhoudsopgave

AANBIEDINGSBRIEF	5
1. PARAGRAFEN	10
A Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
B Onderhoud kapitaalgoederen.....	18
C Financiering.....	22
D Bedrijfsvoering.....	25
E Verbonden partijen.....	27
F Grondbeleid	36
G Lokale heffingen.....	37
2. HET PROGRAMMAPLAN	43
Programma 1: Strategie	44
Wat willen we bereiken?	44
Wat gaan we ervoor doen?	44
Wat mag het kosten?	44
Programma 2: Maatschappelijke leefruimte	45
Wat willen we bereiken?	45
Wat gaan we ervoor doen?	45
Wat mag het kosten?	50
Programma 3: Ruimtelijke ontwikkeling	52
Wat willen we bereiken?	52
Wat gaan we ervoor doen?	52
Wat mag het kosten?	53
Programma 4: Recreatie & Toerisme	54
Wat willen we bereiken?	54
Wat gaan we ervoor doen?	54
Wat mag het kosten?	55
Programma 5: Niet raadspreferent	56
Wat willen we bereiken?	56
Wat gaan we ervoor doen?	57
Wat mag het kosten?	59
Algemene dekkingsmiddelen.....	62
Overhead.....	62
Onvoorzien.....	63
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	64
Financiële positie	65
Bijlage 1: Brondocumenten	69

Bijlage 2: Geprognostiseerde balans en EMU-saldo.....	78
Bijlage 3: Staat reserves en voorzieningen.....	81

Aanbiedingsbrief

Aan de leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Hierbij bieden wij u een sluitende meerjarenbegroting voor de jaren 2018 tot en met 2021 aan.

Het saldo van de conceptbegroting bedraagt:

2018 € 33.000 (positief)

2019 € 3.000 (positief)

2020 € 1.000 (positief)

2021 € 10.000 (positief)

Wij hebben de begroting gebaseerd op het coalitieakkoord 2014- 2018 en het collegeprogramma 2014-2018: 'Beesel, samen maken we het verschil, van gewoon anders naar gewoon samen'. Een coalitieakkoord en collegeprogramma waarvan wij vele ambities hebben waar gemaakt of in gang hebben gezet, samen met onze samenleving en partners; er is deze raads- en collegeperiode hard gewerkt aan de opgaven in het ruimtelijk/ economisch domein en in het sociaal/ maatschappelijk domein. En ook met name aan opgaven die zorgen voor verbinding tussen deze domeinen. Een overzicht van gerealiseerde, doorlopende en nieuwe ambities ontvangt u begin 2018 ter voorbereiding op de verkiezingen.

Verder hebben we de gemeenschapsvisie Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen als leidraad voor deze begroting gebruikt. Tot slot hebben wij de kaders uit het perspectiefgesprek van 10 april 2017 verwerkt.

In deze begroting hanteren we dezelfde opzet als de afgelopen jaren. In deze aanbiedingsbrief en in de presentatie beperken we ons tot een aantal hoofdzaken, waarbij we de indeling van de thema's uit Blij in Beesel hanteren. Deze thema's lopen als breinaalden door de verschillende programma's van de begroting. In de begroting kunt u in de tabellen 'wat willen we bereiken' de link met de thema's uit Blij in Beesel terugvinden. Voor een compleet beeld van hoe Blij in Beesel in de begroting tot uiting komt, verwijzen we u tevens naar bijgevoegde matrix.

Volgend jaar maken we een diepgaandere vertaalslag van Blij in Beesel in de diverse programma's. We koppelen dit aan de nieuwe raads- en collegeperiode. We gebruiken de komende periode om Blij in Beesel verder vorm te geven. Deels in onze eigen organisatie maar vooral door aansluiting te zoeken bij initiatieven vanuit de samenleving op de acht benoemde thema's.

Voor meer details en alle overige maatregelen en voornemens voor 2018, verwijzen wij u naar de raadspreferente programma's.

Toekomst tegemoet: rode draad voor ons handelen

In maart 2017 omarmden we de visie Blij in Beesel. Als gemeente vertalen we deze visie in ons dagelijks werk in en met de gemeenschap. De rode draad voor het handelen van onze organisatie is:

*We **werken samen** met onze inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners aan een sterke gemeenschap met veel voorzieningen en **bedrijvigheid**. Een **saamhorige** gemeenschap waar het **fijn wonen** is, waar veel te **beleven** is en waar het **dorpse** karakter behouden blijft. Een gemeenschap die ook oog heeft voor de wensen en behoeften van **jongeren**. We staan **midden in de gemeenschap**, met korte lijnen en een luisterende en faciliterende houding en een hoge kwaliteit van dienstverlening.*

De thema's uit deze rode draad vertalen we als volgt naar de meerjarenbegroting 2018- 2021.

Blij in Beesel: gemeente in gemeenschap

De visie Blij in Beesel ademt een faciliterende, ondersteunende overheid en een krachtige, vitale samenleving. We werken samen aan de 8 thema's: beleven, fijn wonen, bedrijvig, saamhorigheid, dorp, jong, samenwerking en gemeente in gemeenschap. Het realiseren van Blij in Beesel is een gezamenlijke opdracht: voor een ieder in onze samenleving, voor onze partners en voor ons als gemeente. Deze manier van denken en werken met gebruikmaking van de kennis en kracht in de samenleving, werkt door op al onze beleidsvelden. Voorbeelden vindt u hieronder bij de meer inhoudelijke thema's terug (zoals fijn wonen, jong, bedrijvig).

Ook zit deze lijn van 'eigen kracht eerst' verweven in onze transformatieambities van 'ziek & zorg' naar 'gezondheid & gedrag', participatie naar vermogen, deelname aan samenleving en actief burgerschap. Het doorontwikkelen en verbinden van sturingsinformatie is een actiepunten waarin we regionaal optrekken. Op deze manier monitoren we ook op gemeentelijk niveau wat de samenleving oppakt en welk

gemeentelijk vangnet noodzakelijk is. Denk hierbij aan inkomensondersteuning voor de meest kwetsbaren. Ook faciliteren en ondersteunen wij collectieve voorzieningen.

Verder hebben de demografische trends invloed op bijna alle beleidsvelden. In Beesel zien we een toename van de groep ouderen, van eenpersoonshuishoudens, van migratie. Het aandeel jongeren wordt kleiner en het totaal aantal inwoners neemt af. We kunnen trends niet keren, maar spelen er op in. Ook hiervan ziet u voorbeelden terug bij de inhoudelijke thema's zoals fijn wonen, beleven en saamhorigheid.

Organisatieontwikkeling is van groot belang om Gemeente in gemeenschap en de meer inhoudelijke ambities uit Blij in Beesel waar te maken. Dit natuurlijk naast onze overige maatschappelijke doelen en inzet om blijvend te kunnen anticiperen op externe ontwikkelingen. We hebben een organisatie nodig met voldoende slagkracht. Samen met onze samenleving en regionale- en ketenpartners kunnen we op die manier vraagstukken oplossen.

We doen dit door een aantal maatregelen. We breiden onze formatie uit op informatievoorzieningsbeleid. Dit is noodzakelijk vanwege toenemende eisen aan gegevensbeveiliging en privacy. Ook investeren we in communicatiecapaciteit. Op dit taakveld is extra inzet vereist door ontwikkelingen als professionalisering sociale media, website en intranet. Ook vergt advisering bij diverse ambities op ander beleidsterreinen extra inspanning.

Daarnaast is door toenemende taken op gebied van veiligheid en jongeren uitbreiding van capaciteit noodzakelijk.

Verder versterken we onze organisatie door oplossingen binnen bestaande budgetten. Het gaat om extra capaciteit voor juridische kwaliteitszorg binnen het sociaal domein, versterking van het beleidsveld groen/ landschap en van het beleidsveld economische zaken.

Tot slot is een krediet opgenomen om onze vergaderruimtes (gemeentehuis en gemeenteloods) technisch te updaten.

Blij in Beesel: samenwerking

Voor het uitdragen en promoten van de goede dingen in onze gemeenschap, zit de kracht in het samen optrekken met ondernemers, inwoners en organisaties. Wij (politiek, bestuurlijk en ambtelijk) verbinden initiatieven en kennis, zoeken elkaar op, om onze trots gezamenlijk uit te dragen. Een voorbeeld hiervan is de uitreiking van de Cultuurfonds Erfgoedprijs.

Een intensief traject de komende jaren is het samen werken aan de implementatie van de Omgevingswet. Na het bepalen van onze ambities, het maken van een impactanalyse en een programmaplan, stellen we een omgevingsvisie en omgevingsplan op. Ook dit doen we samen met inwoners en maatschappelijke partners.

Verder stelt Beesel zich op als sterke partner in regionale, euregionale, provinciale en andere samenwerkingsverbanden.

Blij in Beesel: beleven

Met het oog op o.a. demografie, ondersteunen wij levensbestendigheid en multifunctionaliteit van faciliteiten. Denk hierbij niet alleen aan accommodaties, maar ook bijvoorbeeld aan het ondersteunen van besturen van verenigingen en organisaties. We werken met een verenigingsondersteuner en stimuleren door middel van subsidies.

Voorbeelden als het actieprogramma vrijetijdseconomie, Beesel Drakengemeente, de optimalisatie van routestructuren (fietsers, ruiters, wandelaars) en de interactieve cultuurkaart dragen allen bij aan het thema beleven.

De school in de Greswarenfabriek is een mooi voorbeeld van inzet op leefbaarheid en een levendige, actieve gemeenschap. Beleven haalbaar maken voor iedereen is het doel van het vervoersinitiatief (wensbus) en de werkgroep Ontmoeten.

Blij in Beesel: saamhorigheid

Door migratie verwelkomen wij nieuwe Beeselnaren. Wij zetten in op maximale integratie van onze nieuwe inwoners, maar ook op integratie van jong en oud, van inwoners met verschillende leefstijlen en sociale-economische status. We hebben aandacht voor veiligheid door intensieve samenwerking met diverse partners, bijvoorbeeld in het zorgnetwerk.

Een ander voorbeeld van inspelen op demografische trends is, dat we met de samenleving de kennis, expertise en inzet van vitale ouderen willen benutten.

We omarmen initiatieven die de saamhorigheid ten goede komen, zoals de hondenspeelweide, acties op het gebied van sociale verrijking, de klussendienst en het knooppunt vrijwilligers.

Blij in Beesel: fijn wonen

Wij houden de gekozen lijn aan van een terugtrekkende overheid en meer inzet van inwoners bij groenonderhoud en onkruid vrij houden van trottoirs. Daarbij intensiveren wij onze faciliterende rol. We willen bijvoorbeeld onze inwoners actief stimuleren om groenstroken te adopteren en hen daarin waar nodig met maatwerk faciliteren.

Verder spelen we in op demografische trends door bijvoorbeeld realisatie van starterswoningen en levensloopbestendige woningen, steun aan kangoeroewoningen en plaatsen van zorgunits.

Ook vergt de ambitie klimaatneutraal in 2030 inzet van ons en onze partners op het gebied van opwekken en besparen van energie. Wij stimuleren initiatieven op dit gebied vanuit de samenleving. We verkennen alternatieve energiebronnen en mogelijkheden voor aardgasloze wijken.

We werken aan een maximale hoeveelheid restafval van 30 kg per inwoner in 2025.

Samen met onze partners zetten we het realiseren van nul op de meter woningen bij Oppe Brik voort en realiseren we er een duurzaam park (NL Greenlabel).

Leefbaarheidsvraagstukken benaderen we integraal (wonen, leven, kwaliteit van leven, veiligheid). Een voorbeeld hiervan is Oppe Brik. Ook bij opwaardering van bestaande woonwijken kijken we integraal naar sociale en fysieke kansen. We halen op wat de grootste kansen zijn in de wijk, wat de inwoners daarmee willen en hoe we dit kunnen faciliteren. We zoeken naar combinaties tussen ontmoeten, zorg voor elkaar, bewegen, diversiteit in wonen, veilig en prettig wonen, gezonde en duurzame inrichting van de leefomgeving, groen in de wijk, verkeersveiligheid, riolering, duurzame energie en mobiliteit. We nemen hiervoor structureel geld op in de begroting. In 2018 starten we met de wijken Hazenkamp en Spoorkamp.

Blij in Beesel: bedrijvig

Wij ondersteunen en faciliteren het ondernemersklimaat in onze gemeente op drie vlakken. Het gaat hierbij om de fysieke component (ruimte en leegstand), de sociale component (arbeidsmarkt, werk en mantelzorg) en om innovatie (ontwikkeling).

Waar mogelijk leggen wij verbindingen tussen ondernemers onderling en samenleving. Wij verbinden vraag en aanbod, schakelen tussen partners, verleggen onze focus van controleur naar adviseur, delen kennis en ondersteunen startende ondernemers. Concreet betekent dit dat we het aantal contacten met individuele ondernemers en met ondernemersverenigingen intensiveren. Zo weten we wat er speelt. En kunnen we onze 'makelaarsfunctie' in kennis en kennissen goed vervullen en daarmee het ondernemersklimaat versterken. Verder spelen we proactief in op signalen vanuit het bedrijfsleven in onze beleidsvorming. Onze eigen buitendienst ontwikkelen we door tot Leer-Werkbedrijf.

Met de aantrekkende economie is één van de uitdagingen dat onze ondernemers beschikken over voldoende gekwalificeerde werknemers. We investeren onverminderd in toeleiding naar werk en re-integratie (effectief inzetten participatiebudget, toepassen sociaal return). Goede samenwerking met het bedrijfsleven en onderwijs is hierbij essentieel.

Het thema economie is per definitie (gemeente)grensoverschrijdend. In regioverband werken we samen op thema's als agrobusiness, logistiek, maakindustrie, arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur, Brightlands Campus Greenport Venlo, Trendsportal (samenwerking duurzame mobiliteit) en vrijetijdseconomie.

Verder zetten we in op een landschappelijke kwaliteitsimpuls voor de Reuverboulevard: de Rijksweg gelegen tussen de afrit van de A73 en de binnenkomst van Reuver. Het gaat om zaken als verbetering van het wegprofiel, beplanting, verlichting, vormgeving van de rotondes. De snelfietsroute Venlo-Roermond is hier onderdeel van. De noodzakelijke investering is opgenomen in de begroting. Tot slot staat de aanpak van wegen (Sint Lambertusdijk tussen Muijterdijk en Bergerhofweg) op de planning.

Blij in Beesel: dorp

In een gemeenschap waarin we snel schakelen, past interactieve communicatie (zenden en ontvangen van informatie). Hierbij zoeken we de balans tussen optimale dienstverlening aan de ene kant en informatiebeveiliging en privacy aan de andere. We spelen in op technologische ontwikkelingen. We vernieuwen onze website, met gebruik van inwonerpanels. We zetten in op verdere digitalisering, met oog voor inwoners die liever schriftelijk of mondeling contact met ons hebben.

Zeer belangrijk voor het thema dorp vinden wij de diverse samenwerkingsvormen in de samenleving. Denk aan de Kernoverleggen, buurtverenigingen en (sport)verenigingen.

Blij in Beesel: jong

We zetten ook de komende jaren met energie in op het realiseren van onze transformatieambitie gezond en veilig opgroeien, onder andere door de inzet van een gedragswetenschapper.

Conform deze ambitie zet ons jeugdbeleid in op activeren van jongeren, onder andere door de regeling 'Meedenken & Meedoen'. Uitwerken van het thema jong, samen met de jeugd, heeft voor ons prioriteit in 2018. Zo gaan we bij de jeugd ophalen wat voor hen een eigen plek inhoudt en aan welke activiteiten zij behoefte hebben. We bekijken daarbij hoe wij hen kunnen faciliteren in de realisatie daarvan. Ook vinden wij gelijke kansen voor alle kinderen (o.a. door armoedebestrijding) van groot belang.

Financiële aanpak

Risicovoller maar verantwoord begroten

Net als afgelopen jaren ramen we risicovoller maar verantwoord, gezien de rekeningresultaten van afgelopen jaren. Met onze ruime reservepositie kunnen we eventuele tekorten opvangen. Risicovoller begroten zit in de volgende aspecten.

Sociaal domein

Voor het sociaal domein baseren we de begroting 2018 op de jaarrekening 2016. We houden daarbij rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe cijfers voor de participatiewet, meer claims op de WMO door vergrijzende bevolking en veranderde tarieven voor huishoudelijke hulp. Ook houden we rekening met een positief financieel effect van onze transformatie-inspanningen. Immers, onze focus op eigen kracht en samenkracht (collectieve voorzieningen) en dan pas inzetten op maatwerkvoorzieningen, heeft een maatschappelijk en een financieel effect. Met de reserve sociaal domein kunnen we eventuele tekorten opvangen.

Bouwleges

Ook voor de bouwleges gaan we uit van de ontvangen leges in 2016. Door niet voorziene bouwplannen hebben we in 2016 extra leges ontvangen. We ramen in 2018 risicovoller door eveneens van een extra bedrag aan inkomsten uit te gaan. Gezien de aantrekkende economie vinden we dit verantwoord.

Post onvoorzien

We hanteren een kleine post onvoorzien in de begroting 2018.

Geen OZB verhoging 2018

Uitgangspunt voor het college is het op peil houden van de leefbaarheid door o.a. een goed voorzieningenniveau. Een geleidelijke belastingverhoging is dan onvermijdelijk. In de begroting 2017 hebben we een forse verhoging doorgevoerd. Hiermee hebben we onze OZB- inkomsten op peil gebracht. Daardoor kunnen we nu volstaan met een verhoging die gelijke tred houdt met de prijsindex (tenzij zich onvoorziene omstandigheden voordoen). Als meerjarige index hanteren we in principe 2%, maar we indexeren alleen in de jaarschijven waarin dat nodig is. Voor de begroting 2018 hoeven we meerjarig geen verhoging van de OZB te ramen. In de begroting 2019 beoordelen we opnieuw de noodzaak om de OZB meerjarig te indexeren.

De belastingdruk voor een gemiddeld gezin blijft gelijk ten opzichte van 2017 en is laag in vergelijking met andere gemeenten.

Financiële positie

Meerjarig hebben we een structureel en reëel sluitende begroting. We hebben een stevige weerstandscapaciteit waardoor we risico's op kunnen vangen met reserves.

Tot slot

We zetten met de voorliggende begroting 2018- 2021 in op de gemeenschapsvisie Blij in Beesel en op de daaruit voortkomende rode draad voor ons handelen. We werken samen aan een sterke, leefbare en saamhorige gemeenschap, met goede voorzieningen, bedrijvigheid, levendigheid. Zowel op het sociale als het fysieke domein én op de combinatie daarvan, werken we verder aan een optimaal samenspel tussen gemeenschap en gemeente.

Voor ambities van de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college hebben we extra budget geraamd vanaf 2019. Ambities voor 2018 dekken we uit de investeringsreserve.

We presenteren u graag de sluitende begroting en wensen u veel succes met de voorbereidingen op de begrotingsbehandeling in november.

1. Paragrafen

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf bevat een uitwerking van de uitgangspuntennota paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor een toelichting op de gehanteerde methodieken in deze paragraaf verwijzen we naar de kadernota "Weerstandsvermogen".

1. Risico's

Voor 2018 e.v. voorzien we een aantal (mogelijk) risicovolle ontwikkelingen. In deze paragraaf gaan we in op de volgende onderwerpen:

- 1.1 Sociaal domein
- 1.2 Schatkistbankieren
- 1.3 Claims / Verzekeringen
- 1.4 Drakenrijk
- 1.5 APPA-fonds
- 1.6 ICT
- 1.7 Gemeenschappelijke regelingen
- 1.8 Precedentwerking maatwerkbijdrages
- 1.9 Dreigend faillissement van verbonden partijen
- 1.10 Dreigend faillissement van derden bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan
- 1.11 Tegenvallende realisatie op begrote subsidieverwachtingen.

Voor het schatkistbankieren en Drakenrijk kunnen we het maximaal risico onderbouwen. Voor de overige onderwerpen hebben we geen cijfers om de financiële gevolgen te onderbouwen.

1.1. Sociaal domein, Participatiewet, Jeugdzorg, decentralisatie AWBZ/WMO (programma 2) Algemeen

Met ingang van 1 januari 2015 voeren we taken uit in het kader van de Jeugdzorg, WMO en participatiewet. De uitvoering van deze taken brengt risico's met zich mee omdat het hier om open einde regelingen gaat. De transformatie naar een nieuw stelsel, bewustwording van verantwoordelijkheden die bij deze veranderingen horen en het realiseren van collectieve voorzieningen kosten tijd en capaciteit.

Bovenstaande risico's brengen met zich mee dat het beleidsuitgangspunt van de gemeente Beesel, beleidskeuzes moeten passen binnen de vastgestelde financiële budgetten, onder druk staat. Om mensen niet uit te sluiten van zorg hebben we een reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein".

WMO (oude en nieuwe taken) (programma 2.1)

We zijn bezig met diverse projecten en initiatieven met burgers en netwerkpartners om de transformatie van de decentralisaties verder door te voeren en meer collectieve voorzieningen te realiseren. In 2018 gaan we hier mee verder zodat we steeds minder genoodzaakt zijn dure individuele voorzieningen te verstrekken. De (incidentele) kosten van de projecten en initiatieven dekken we uit de reserve "Project realisatie collectieve voorzieningen" waardoor we de reguliere budgetten niet extra hoeven te belasten. Voor 2018 verwachten we, op basis van de werkelijke lasten 2016, geen grote risico's op de reguliere budgetten voor de oude en nieuwe WMO.

Op basis van de resultaten in 2015 en 2016 schatten we de maximale financiële gevolgen in op € 100.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 50.000.

Participatiewet (programma 2.2)

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Om de uitgaven te beheersen zetten we ook in 2018 sterk in op re-integratie en handhaving. Dit doen we door de samenwerking te zoeken met partners in de gemeente zoals werkgevers en maatschappelijke organisaties.

Op basis van het huidige klantenbestand en de gegevens van het UWV en CBS schatten we de maximale financiële gevolgen in op € 500.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 150.000.

WSW / Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid (WAA) (programma 2.2)

De begroting GR WAA is opgesteld in aansluiting op de begroting van de WAA groep NV. Voor onze gemeentelijke begroting is hierbij de bijdrage in het exploitatietekort van belang. Op basis van het meerjarig financieel perspectief hebben we in onze begroting 2018-2021 jaarlijks een bedrag van € 295.000 opgenomen als bijdrage in het exploitatietekort van de WAA. De rijkssubsidie WSW wordt afgebouwd. Vanaf 2015 is er geen instroom meer naar de WSW. Jaarlijks zullen de loonkosten naar verwachting oplopen als gevolg van de normale, reguliere cao verhogingen. Oplopende loonkosten met een teruglopende rijksbijdrage zorgen jaarlijks voor een fors oplopend tekort respectievelijk snel fors slechter wordend subsidieresultaat voor de WSW. Het blijven onzekere factoren die bepalen of de geraamde gemeentelijke bijdrage toereikend is.

Gelet op de resultaten uit het verleden blijft overschrijding een reëel risico. We schatten het maximum risico op € 200.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 100.000.

Jeugdzorg (programma 2.3)

Vanaf 1 januari 2015 zijn we financieel verantwoordelijk voor vrijwel alle taken die met Jeugdzorg te maken hebben. Een van de grootste risico's is het feit dat wij niet de enige verwijzers zijn. Huisartsen, jeugdartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen mogen ook doorverwijzen naar jeugdzorgtrajecten. Op deze verwijzingen, die vaak betrekking hebben op specialistische jeugd GGZ, hebben wij geen invloed. Verder hebben wij geen invloed op bepaalde vormen van specialistische hulp die heel erg duur zijn maar die we als gevolg van een rechterlijke machtiging wel moeten uitvoeren (bijvoorbeeld gesloten jeugdzorg met verblijf-behandeling in residentiële instellingen). Bovendien zijn de bezuinigingen die de Rijksoverheid op jeugdzorg heeft ingeboekt groter dan we met creatieve oplossingen kunnen opvangen.

Over 2015 en 2016 hadden we substantiële tekorten op de geraamde zorgbudgetten. De maximale financiële gevolgen op basis van de historische cijfers schatten wij in op € 500.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen op € 400.000.

Leerlingenvervoer (programma 5.2)

De verordening leerlingenvervoer regelt het vervoer van leerlingen tussen hun woonadres in de gemeente Beesel en een (speciale) school buiten de gemeente. Deze verordening regelt ook het vervoer van leerlingen met een (fysieke) handicap die het reguliere onderwijs bezoeken. Als gevolg van deze verordening regelt en betaalt de gemeente het vervoer van deze leerlingen. Leerlingenvervoer is een open eindregeling met een wettelijke verplichting. Op basis van huidige leerlingenprognoses en beschikbare gegevens over leerlingen die gebruik maken van deze voorziening verwachten dat het aantal leerlingen dat in 2018 gebruik maakt van het leerlingenvervoer stabiel blijft.

De maximale financiële gevolgen schatten wij in op € 25.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen in 2018 op € 10.000.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van genoemde risico's in het sociaal domein.

Risicoscore = inschaling waarschijnlijkheid x inschaling impact gevolg

(bedragen x € 1.000)

Open einde regelingen sociaal domein	Maximaal risico	Klasse		Risico score	Risico 2018
		Waarschijnlijkheid	Impact		
Sociale uitkeringen (WWB / Participatiewet)	€ 500	2	3	6	€ 150
WMO / AWBZ / WVG	€ 100	2	2	4	€ 50
Decentralisatie Jeugdzorg	€ 500	3	3	9	€ 400
WSW / WAA	€ 200	2	2	4	€ 100
Leerlingenvervoer	€ 25	2	1	2	€ 10
Totaal	€ 1.325				€ 710

Het totale risico in het sociaal domein schatten we voor 2018 in op € 710.000.

We hebben een reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein". Deze reserve zetten we in als buffer voor onvoorziene budgettaire risico's van de diverse open einde regelingen binnen het sociaal domein (WWB, IOAZ, IOAW, Bbz starters en niet-starters, langdurigheidstoelage, re-integratieactiviteiten, bijzondere bijstand, WMO, WVG, WMO 2015 (voorheen AWBZ), jeugdzorg, exploitatietekorten WAA en

leerlingenvervoer). Het minimumbedrag in deze reserve wordt bepaald op 12,5 % van het budget van de lasten van de open einde regelingen. Het maximum bedrag in deze nieuwe reserve is vastgesteld op € 500.000 boven dan het minimumbedrag. Per 31 december 2017 zit er naar verwachting een bedrag van € 1.742.000 in deze reserve. Dit bedrag hebben we berekend op basis van de geraamde lasten 2018 van de open einde regelingen in het sociaal domein.

Het bedrag in de reserve "Open einde regelingen Sociaal Domein" is groter dan het ingeschatte risico. In de berekening van het weerstandsvermogen voor 2018 nemen we daarom geen bedrag mee voor de open einde risico's in het sociaal domein. Vanaf 2019 lopen we mogelijk wel een risico omdat het bedrag in de reserve dan misschien niet meer toereikend is om budgettaire risico's op te vangen.

1.2. Schatkistbankieren (Programma 5.4)

Sinds 2013 moeten we jaarlijks 1/7 deel van het vermogen dat we hebben ondergebracht in een Limburg fonds beëindigen. We mogen de vrijgevallen gelden niet meer herbeleggen. We moeten deze onderbrengen in de schatkist. De lagere rentebaten hebben we verwerkt in de begroting. Bij tussentijdse verkoop van onze participaties in de Limburg fondsen is het reëel te veronderstellen dat we koersverlies gaan lijden. Zeker omdat we niet de enige partij zijn die participaties moet verkopen.

De hoogte van het koersverlies is moeilijk in te schatten. Bij 5% is dit een jaarlijks verlies van € 25.000. We schatten het maximum risico over de hele looptijd tot en met 2019 op $€ 25.000 \times 2 = € 50.000$. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 25.000.

1.3. Claims / Verzekeringen (Programma 5.4)

1.3.1. Onderverzekering

Het voornaamste risico bij verzekeringen is het risico op onderverzekering. Voor de brandverzekering voorkomen we dit door elke drie jaar de inventaris te laten taxeren en de gebouwen elke zes jaar. In de tussenliggende jaren indexeren we de waarde van inventaris en gebouwen. De meeste verzekeringen betalen niet de werkelijke schade uit, maar een vooraf bepaald maximum. We lopen daardoor een risico op onderverzekering.

We schatten het maximum risico op € 1.000.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 100.000.

1.3.2. Natuurrampen

We kunnen ons niet verzekeren voor natuurrampen zoals een overstroming van de Maas. Als er een natuurramp plaats vindt dan draagt de gemeente in principe alle kosten tenzij het Rijk middelen ter beschikking stelt.

We schatten het maximum risico op € 1.000.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 100.000.

1.4. Drakenrijk (programma 3)

We hebben met de ontgronder van Drakenrijk afgesproken dat de Gemeente vanaf 2011 gedurende 14 jaar, jaarlijks € 139.000 van de ontgronder ontvangt. Dit hebben we vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. De nakoming kunnen wij niet bij de rechter afdwingen (natuurlijke verbintenis tot betaling). Toch loopt de gemeente er slechts een klein risico mee. De imagoschade voor de ontgronder is namelijk groot bij niet-nakoming.

Vanaf 2018 gaat het nog om maximaal 7 termijnen. Het maximale financiële risico bedraagt € 972.000, nl. 7 jaartermijnen. Gelet op het klein risico schatten we het risico bedrag op 1 termijn (€ 139.000). Dit bedrag nemen we op bij de berekening van het weerstandsvermogen.

1.5. APPA-fonds (Programma 5.4)

RAET gebruikt een rekenrente van 0,86% voor de berekening van de pensioenvoorziening. Bij een verplichte overdracht van de wethouderspensioenen aan een pensioenfonds tegen een lagere rekenrente dan 0,86% hebben we niet voldoende middelen in onze voorziening.

We schatten het maximale risico op € 300.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 100.000.

1.6. ICT (Overhead)

We onderkennen de volgende risico's:

- Projecten van hogere overheden zorgen voor overbelasting en kennen een gebrekkige samenhang.
- De samenhang van systemen, de koppelingen tussen die systemen en de afhankelijkheid van leveranciers zijn voor ons een punt van zorg.
- Hackers kunnen een risico vormen voor onze systemen. We hebben alles gedaan om de veiligheid te borgen. Echter risico's kunnen we niet uitsluiten.

We schatten het maximum risico op € 300.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 50.000.

1.7. Gemeenschappelijke regelingen (div programma's)

Als deelnemende gemeente aan een Gemeenschappelijke regeling (GR) zijn we verplicht om zorg te dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Het algemeen bestuur van een GR kan geldleningen of rekening courant overeenkomsten aangaan in verband met de uitvoering van haar taken. Ook kan het algemeen bestuur van een GR besluiten garant te staan voor de door derden aangegane kredietfaciliteiten. Wij als deelnemende gemeente kunnen aangesproken worden inzake het terugbetalen van deze verplichtingen (de balansrisico's van een GR). We wijzen erop dat we onder punt 1.2 het risico op het gebied van de *exploitatie* van de WAA hebben opgenomen. Dit punt betreft het *balansrisico* van de GR's.

WAA

In de overeenkomst met de WAA staat dat gemeenten gezamenlijk garant staan voor de juiste betaling van rente en aflossing in verhouding tot het aantal inwoners van deze gemeenten per 1 januari van het jaar van sluiting van de lening of het aangaan van de rekening-courant overeenkomst. Concreet betekent dit dat we voor ca. 10% van een schuld aangesproken kunnen worden. WAA heeft ultimo 2016 € 4,92 mln. aan geldleningen op de balans staan. In het meest ongunstige scenario worden we voor € 492.000 aangesproken.

MGR SDLN

Sinds 1 november 2014 nemen we deel aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN). De MGR SDLN heeft geen eigen reserves om risico's af te dekken. De begroting bevat wel een post onvoorzien om financiële tegenvallers te compenseren. Het algemeen bestuur beslist over de benutting van deze post. Als zich grotere financiële risico's manifesteren zal aan de deelnemende gemeenten aan de module RBO naar rato een aanvullende bijdrage worden gevraagd. De MGR SDLN heeft geen (langlopende) leningen afgesloten.

GR Maasveren

In de GR Maasveren staat dat de deelnemende gemeenten bij tekorten samen verantwoordelijk zijn voor de dekking van de kosten middels een evenredige verdeling op basis van inwoneraantal. Dit komt voor Beesel overeen met ongeveer 7%. Er is momenteel geen sprake van schulden of leningen.

VRLN

In de overeenkomst met de Veiligheidsregio staat dat gemeenten hoofdelijk aangesproken kunnen worden. Dit betekent dat we in het meest ongunstige scenario aangesproken worden voor het saldo van de aangegane geldleningen (€ 33,4 mln. ultimo 2016).

BsGW

Indien BsGW niet meer aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen is Beesel voor 1% aansprakelijk voor de schulden van BsGW. Ultimo 2016 was de totale schuld van BsGW € 6,0 mln. In het meest ongunstige scenario worden we voor € 60.000 aangesproken.

GR DGV Omnibuzz

Per 1 april 2016 zijn we toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Per deelnemende gemeente is een bedrag gestort voor de vorming van een (weerstand)reserve om fluctuaties in de bedrijfsvoering op te vangen. Deze reserve is gebaseerd op een risico inschatting. De GR DGV Omnibuzz heeft geen (langlopende) leningen afgesloten.

De gezamenlijke schuld van alle gemeenschappelijke regelingen samen waarvoor Beesel aansprakelijk is, is € 33.952.000.

We schatten het maximale risico op € 4,5 mln.. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 500.000.

1.8. Precedentwerking maatwerkbijdrages (programma 2.4)

Wij schatten in dat wij naar aanleiding van de in de afgelopen jaren verstrekte maatwerkbijdrage voor SPP Solberg en de bijdrage die we op basis van de hardheidsclausule voor SPP Dijckerhof hebben verstrekt een risico lopen op precedentwerking. In 2015 is een financiële bijdrage van € 50.000 toegekend aan HSV paardenvriend voor doorontwikkeling van de manege tot koploperslocatie. Daarnaast heeft de raad in 2015 een lening van € 30.000 toegekend aan HSV de paardenvriend. In 2016 is een lening van € 47.000 verstrekt aan TC Ruiver. Mogelijk ontvangen wij in de toekomst ook nog aanvragen van andere verenigingen voor een financiële bijdrage of een geldlening. Wij hebben geen maatregelen genomen om het risico af te dekken.

We schatten het maximale risico op € 250.000. We schatten het risico voor het weerstandsvermogen van 2018 op € 100.000.

1.9. Dreigend faillissement van verbonden partijen

Is niet aan de orde.

1.10. Dreigend faillissement van derden bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan.

Is niet aan de orde

1.11. Tegenvallende realisatie op begrote subsidieverwachtingen.

Is niet aan de orde.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van genoemde risico's.

Risicoscore = inschaling waarschijnlijkheid x inschaling impact gevolg

Bedragen x € 1.000

Risico's	Maximaal risico €	Klasse		Risico score	Risico 2018 €
		Waarschijnlijkheid	Impact		
a 1.2 Schatkistbankieren	50	4	2	8	25
b 1.3.1 Onderverzekering	1.000	1	4	4	100
c 1.3.2 Natuurrampen	1.000	1	4	4	100
d 1.4 Drakenrijk	972	1	4	4	139
e 1.5 APPA-fonds	300	1	3	3	100
f 1.6 ICT	300	2	3	6	50
g 1.7 Gemeenschappelijke regelingen	4.500	1	5	5	500
h 1.8 Precedentwerking maatwerkbijdr	250	2	2	4	100
Totaal	8.372				1.114

Op basis van het indelen van de risico's in bovenvermelde klassen stellen we een risicomatrix op. De risicomatrix geeft een indicatie van de potentiële impact van het risico. Hieronder geven we een risicomatrix weer die we baseren op bovenvermelde risicoklassen. Hierbij geldt bij het intekenen van een risicoscore dat hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is.

Voor alle risico's in de rode vlakken (score 15 of hoger) geeft het college aan welk beleid we (gaan) voeren om deze risico's te beheersen in overeenstemming met de strategie van onze gemeente. Voor deze begroting zijn er geen risico's in de rode vlakken.

We geven dit keer dus ook niet in een tabel weer welke gewijzigde beleidskeuzen we maken.

2. Weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt voor Beesel € 928.000. Dit bedrag specificeren we als volgt:

1. € 624.000 OZB; het betreft het verschil tussen onze OZB-percentages en het normpercentage-OZB voor toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingenwet (Fvw). Het normpercentage voor de begroting 2018 bedraagt 0,1952 % van de WOZ-waarde.
2. € 0 Rioolrechten en afvalstoffenheffing: deze zijn 100% kostendekkend.
3. € 0 Overige: de jaarlijkse inkomsten in het kader van de woonforensenbelasting, baatbelasting en hondenbelasting zijn zo marginaal dat een eventuele onbenutte belastingcapaciteit nihil is. Binnen de toeristenbelasting zit wellicht nog wel een gedeeltelijk onbenutte belastingcapaciteit die echter moeilijk in een bedrag is uit te drukken.
4. € 0 Legestarieven titel 1 (paspoorten, rijbewijzen etc.). In 2014 hebben we de "kostendekkendheid leges" opnieuw bekeken. Op basis hiervan is besloten om de tarieven te verhogen tot de wettelijk vastgestelde tarieven. De tarieven voor producten waar geen maxima bepaald zijn indexeren we jaarlijks.

5. € 304.000 Legestarieven titel 2 (omgevingsvergunningen). Dit bedrag komt uit het onderzoek "kostendekkendheid leges" in 2016. Hierin is gebleken dat we nog niet kostendekkend werken.

Stand van de reserves en voorzieningen

De ultimo-stand van de reserves en voorzieningen is meerjarig als volgt:

Bedragen x € 1.000

Saldo 31 december	2018	2019	2020	2021
Algemene Reserve	€ 1.900	€ 1.900	€ 1.900	€ 1.900
Bestemmingsreserves	€ 18.957	€ 15.660	€ 15.362	€ 15.080
Waarvan bruteringsreserves	€ 2.613	€ 2.406	€ 2.203	€ 2.019
Voorzieningen	€ 8.699	€ 8.739	€ 8.670	€ 8.912
Totaal	€ 29.556	€ 26.298	€ 25.931	€ 25.891

We actualiseren alle reserves en voorzieningen jaarlijks op aspecten zoals onderbouwing, noodzaak en toereikendheid. Op basis van de laatste nota reserves en voorzieningen zijn wij van oordeel dat onze reservepositie voldoende is. De buffers voor risico's in de algemene reserve en de reserve sociaal domein zijn voldoende.

Stille reserves

In deze periode zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de uitgangspuntennota.

Weerstandscapaciteit

Onderstaande tabel geeft inzicht in de weerstandscapaciteit (stand 1 januari) waarbij een onderscheid is gemaakt naar incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit			
	Algemene reserve	€ 1.900.000	
	Reserve sociaal domein *)	€ 1.032.000	
	Stille reserves	PM	
	Onvoorzien incidenteel	€ 33.000	
	Subtotaal incidentele weerstandscapaciteit		€ 2.965.000
Structurele weerstandscapaciteit			
	Onvoorzien structureel	€ -	
	Onbenutte belastingcapaciteit	€ 928.000	
	Subtotaal structurele weerstandscapaciteit		€ 928.000
	Totaal weerstandscapaciteit		€ 3.893.000

*) = ultimo stand reserves – benoemde risico's (€ 1.742.000 - € 710.000)

In voorstaand overzicht is de waarde van de stille reserves als PM-post meegenomen, omdat deze vooralsnog niet inzetbaar zijn voor de weerstandscapaciteit. Het bedrag dat we meenemen bij de incidentele weerstandscapaciteit uit de reserve sociaal domein betreft het meerdere dat er in de reserve zit t.o.v. de gekwantificeerde risico's.

Uit het overzicht blijkt dat er veel meer incidentele capaciteit beschikbaar is dan structurele capaciteit.

3. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is opgebouwd uit de relatie tussen risicoscore en weerstandscapaciteit. Deze relatie drukken we uit in een verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risicoscore}}$$

Wanneer we het weerstandsvermogen van de gemeente Beesel aan de hand van bovenstaande formule berekenen, komt deze uit op 3,5 (€ 3.893.000 / € 1.114.000) voor 2018.

4. Kengetallen

Het BBV verplicht ons onderstaande kengetallen op te nemen in paragraaf A. Deze kengetallen zijn niet extern genormeerd.

Begroting 2018			Verloop van de kengetallen			
Kengetallen:	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
netto schuldquote*	-42%	-48%	-43%	-38%	-40%	-43%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-39%	-44%	-39%	-34%	-37%	-39%
solvabiliteitsrisico**	58%	58%	61%	57%	57%	57%
grondexploitatie	9%	8%	4%	1%	0%	0%
structurele exploitatieruimte	1%	1%	3%	1%	2%	2%
belastingcapaciteit	70%	74%	74%	74%	74%	74%

*Netto schuldquote = (schulden -/- vorderingen) / totaal van alle baten

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

**De solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal vermogen

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Beoordeling kengetallen

Op basis van de hierboven genoemde kengetallen en van de conclusie in de financiële positie beoordelen we de gemeente financiën als goed.

Zo is de netto schuldquote negatief. Dat wil zeggen dat de vorderingen groter zijn dan de schulden.

B Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op het onderhoud van onze kapitaalgoederen. Het betreft wegen, openbare verlichting, riolering, groenvoorzieningen, begraafplaatsen, speeltoestellen, buitensportaccommodaties en gemeentelijke gebouwen. In de kadernota Onderhoud kapitaalgoederen heeft de raad het kwaliteitsniveau voor het onderhoud bepaald. In deze paragraaf rapporteren we over de voortgang in het onderhoud. We rapporteren ook of er sprake is van achterstallig onderhoud.

Overzicht plannen

In onderstaande tabel vindt u de onderhoudsplannen, hun jaar van vaststelling, of er sprake is van achterstallig onderhoud en of het plan is doorvertaald in de begroting.

Onderhoudsplannen	Jaar Vaststelling	Achterstallig onderhoud	Financiële doorvertaling in begroting	Jaar actualisatie
Wegen	2016	Nee	Ja	2021
Openbare Verlichting	2016	Nee	Ja	2023
Groenvoorzieningen	-	Nee	-	Nnb
Begraafplaatsen	2005	Nee	Ja	Nnb
Riolering	2017	Nee	Ja	2021
Gebouwen en binnensportaccommodaties	2017	Nee	Ja	2020
Buitensportaccommodaties	2014	Nee	Ja	2020

Wegen

In juni 2016 stelde de gemeenteraad het nieuwe “Wegenbeheerplan Beesel 2017-2021” vast. De opgenomen bedragen in de begroting in 2018 komen voort uit het meerjarenonderhoudsprogramma zoals aangegeven in het collegevoorstel van mei 2015. Deze werkzaamheden combineren we zo mogelijk met andere projecten.

De kwaliteit van de wegen toetsen we aan de landelijke, door de CROW (centrum regelgeving en onderzoek in grond-, water- en wegenbouw) vastgestelde kwaliteitsniveaus. Ze zijn hieronder aangegeven.

Landelijke norm	Kwaliteitsniveau	Rapportcijfer	Omschrijving
A+	Zeer hoog	9 - 10	Vrijwel perfect, kwaliteit direct na aanleg
A	Hoog	7 - 8	Nauwelijks iets op aan te merken, mooi en comfortabel
B	Basis	6 - 7	Voldoende, kan er mee door, enige schade, lichte verontreiniging, functioneel
C	Laag	4 - 5	Zichtbare schade of vervuiling, enige kans op schadeclaims, onrustig, discomfort, hinder
D	Zeer laag	1 - 3	Ernstige schade, sterke vervuiling, gegronde kans op schadeclaims, kapitaalvernietiging

Inspecties

Via de 2 jaarlijkse wegininspectie bepalen we de kwaliteit per wegvak. Aan de hand van de resultaten stellen we een onderhoudsprogramma met kostenraming op dat wordt afgestemd op het beschikbare budget. Dit gebeurt elke twee jaar.

De wegininspecties van 2017 leiden tot de onderstaande conclusies:

- de gemiddelde kwaliteit bij de asfaltverhardingen en de elementenverhardingen is nog voldoende (B), maar neemt tweejaarlijks licht af (C).

- De thema's aanzien, comfort, duurzaamheid en veiligheid scoren allen nog voldoende (B) bij de visuele inspectie. Ook hier is enige terugloop geconstateerd (C).
- Ten opzichte van de inspectie van 2015 is de categorie voldoende afgenomen van 89% naar 81%, de categorie matig is toegenomen van 5% naar 9% en de categorie ernstig is toegenomen van 6% naar 10%

Bovenstaande resultaat is niet vreemd en te verklaren doordat we in het verleden te weinig rehabiliterende maatregelen hebben uitgevoerd. Met deze aanvullende maatregelen zijn we in 2016 gestart.

Verder is er ook een lichte afname van de kwaliteit in elementenverhardingen, waarmee we per wijk aan de slag willen gaan.

Aandacht om het onderhoud goed op niveau houden met de huidige middelen. Bij verdere terugloop zullen de kosten op termijn oplopen. Tevens zullen er meer klachten/schadeclaims komen, wat afbreuk doet aan het imago.

Type onderhoud

In het onderhoud van ons wegareaal maken we onderscheid in:

- Klein onderhoud:
uitvoering van dagelijks kleinschalig onderhoud om kleine schades aan de verharding te herstellen
- Groot onderhoud:
uitvoering van grootschalige onderhoudsmaatregelen waarmee de kwalitatieve achteruitgang van de weg(constructie) wordt vertraagd en de levensduur wordt verlengd. Denk hierbij aan oppervlaktebehandeling, scheuren vullen, vervangen deklaag, herstraten van elementenverharding e.d.)
- Rehabilitatie:
uitvoering van grootschalig vervanging van complete wegen of (onder)delen daarvan. Hierdoor brengen we de verharding weer op het oorspronkelijke functionele niveau.

Kwaliteit

Er was sprake van scheefgroei in de verhouding tussen onderhoud en budget. We voerden structureel te weinig rehabiliterende maatregelen uit. Daardoor verwachtten we dat de gemiddelde kwaliteit van de wegen rond 2020 op niveau C zou komen te liggen (=onvoldoende). Als deze negatieve ontwikkeling zou doorzetten, had dat achterstallige onderhoud tot gevolg met hogere herstelkosten. Daarom zijn we in 2016 gestart met de uitvoering van deze rehabiliterende maatregelen.

Onderhoud wegen

Klein en groot onderhoud is correctief-onderhoud en betalen we uit het budget onderhoud wegen.

In 2018 ramen we € 220.000 in de begroting voor jaarlijks klein en groot onderhoud. Dit is een verhoging van € 10.000 ten opzichte van de begroting 2017.

Groot onderhoud (elementen) verharding op wijkniveau

We hebben geïnventariseerd welke oude wijken met (klinker)verharding we in de komende jaren gaan aanpakken.

De wijken zijn integraal bekeken vanuit de disciplines groen, verkeer, speeltoestellen, openbare verlichting, riolering enz. Naast onderhoud hebben we gekeken naar functies als veiligheid, recreatie/toerisme, etc.

Uit de inventarisatie volgt dat we in 2018 de wijk Hazenkamp voor € 350.000 en in 2019 de wijk Spookkamp voor € 275.000 onder handen nemen. Deze bedragen zijn opgenomen in de begrotingen van de respectievelijke jaren.

Rehabilitatie

Voor de komende jaren hebben we een raming gemaakt van de globale kosten voor rehabilitatie:

2018	€ 270.000 (Sint Lambertusdijk, tussen Muiderdijk en Bergerhofweg)
2019	€ 389.000 (Burg. Janssenstraat buiten bebouwde kom)
2020	€ 336.000 (Keulseweg viaduct t/m grens)
2021	€ 182.000 (Rijksweg, tussen Prins Hendrikstraat en rotonde Heerstraat)

Voor rehabilitatie storten we in 2018 € 200.000 en vervolgens vanaf 2019 jaarlijks € 252.000 in een onderhoudsvoorziening.

Bij calamiteiten of andere onvoorziene omstandigheden waarvoor het reguliere onderhoudsbudget niet voldoende is, benutten we de investeringsreserve.

In de begroting 2018 hebben we hiervoor binnen deelprogramma 5.3 voor onderhoud wegen € 825.000 opgenomen.

Openbare verlichting

In de begroting 2018 hebben we voor de openbare verlichting binnen deelprogramma 5.3 € 115.000 opgenomen. Dit bedrag vloeit voort uit het beleidsplan Openbare Verlichting dat de raad in 2016 heeft vastgesteld.

Riolering en pompgemalen

In 2017 hebben we voor het onderhoud van het gemeentelijke rioleringsstelsel € 980.000 nodig. De stand van de voorziening bedraagt per 1 januari 2018 € 4.014.000.

Voor het afkoppelen van hemelwater hebben we in het GRP jaarlijks een extra bedrag van € 30.000 opgenomen

Groenvoorzieningen

In 2014 zijn we gestart met de invoering van een groenbeheersysteem. Door vertraging bij de invoering van de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) hebben we bepaalde werkzaamheden voor het groenbeheersysteem in 2016 nog niet kunnen uitvoeren. In 2018 gaan we dit beheerpakket met alle data vullen. Om deze reden verschuift de actualisatie van het beheerplan groenvoorzieningen naar een later tijdstip.

Voor het onderhoud van openbaar groen hebben we in 2018 binnen deelprogramma 5.3 € 599.000 opgenomen.

Groepsdetachering WAA

In 2016 hebben we besloten tot de groepsdetachering WAA. Per 1 juli 2016 voeren de medewerkers van de WAA-groep (hoofdzakelijk Beeselse inwoners) via een duurzame groepsdetachering het onderhoud in het openbaar groen uit onder aansturing van de gemeente. Verder willen we reële kansen voor inwonerbetrokkenheid verzilveren.

Begraafplaatsen

Voor het jaarlijkse onderhoud van onze begraafplaatsen ramen we in 2018 binnen deelprogramma 2.4 € 166.000. Voorlopig stellen wij geen beheerplan voor de begraafplaatsen op. Ook gaan we in 2018 aan de slag met de realisatie van de actiepunten uit de visie op de begraafplaatsen, die de raad in mei 2016 heeft vastgesteld.

Buitensportaccommodaties

Voor 2018 staan er geen uitgaven voor groot onderhoud gepland

De stand van de voorziening is per 1 januari 2018 naar verwachting € 12.000. Dit is toereikend.

Voor het reguliere onderhoud aan de buitensportaccommodaties hebben we in 2018 € 79.000 geraamd.

Speeltoestellen

In 2018 vervangen we volgens het vervangingsschema een aantal speeltoestellen in de openbare ruimte. Hiervoor ramen we binnen deelprogramma 2.4 € 79.000.

Het jaar 2018 valt iets hoger uit dan andere jaren, omdat er enkele grote toestellen op de nominatie staan om vervangen te worden.

Voor het reguliere onderhoud van speeltoestellen hebben we in 2018 binnen deelprogramma 2.4 € 88.000 geraamd.

Gebouwen en binnensportaccommodaties

Volgens de planning staat in 2018 volgende groot onderhoud op de rol:

Gemeentehuis	€ 0
Gemeenteloods	€ 1.000
Kantoor milieupark	€ 0
Brandweerkazerne	€ 2.000
Bergingen begraafplaatsen	€ 0
De Schakel	€ 12.000
Gymzaal Beesel	€ 2.000
Gymzaal Offenbeek	€ 14.000
Sporthal De Schans	€ 37.000
Woonwagenwoningen	€ 0
Molen De Grauwe Beer	€ 22.000
Vleermuistoren	€ 0

De totale stand van de voorzieningen voor het onderhoud van de gebouwen en binnensportaccommodaties is per 1 januari 2018 € 1.319.000.

C Financiering

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de financiering van de gemeente. De kaders voor de financiering hebben we opgenomen in de kadernota financiering.

Risicobeheer

Voor het risicobeheer zijn wettelijke normen ontwikkeld die zijn vastgelegd in de wet Fido (Financiering decentrale overheden). Het betreft: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beiden hebben als doel om de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan financiering.

Kasgeldlimiet (voor kort geld met looptijd korter dan 1 jaar)

De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Dit komt neer op afgerond € 2,5 miljoen (begroting 2017). Voor dit bedrag mogen we met kort geld financieren.

Bedragen x € 1.000

Stappen (1-4)		3e kwartaal 2016	4e kwartaal 2016	1ste kwartaal 2017	2e kwartaal 2017
(1) Vlottende schuld	ultimo maand 1	22	277	31	321
	ultimo maand 2	25	21	73	58
	ultimo maand 3	26	-	32	73
(2) Vlottende middelen	ultimo maand 1	5.750	8.463	5.665	5.846
	ultimo maand 2	6.803	8.380	5.805	6.680
	ultimo maand 3	7.412	7.218	5.408	6.754
(3) netto vlottend (+) of overschot middelen (-)					
	ultimo maand 1	5.728-	8.186-	5.634-	5.525-
	ultimo maand 2	6.778-	8.359-	5.732-	6.622-
	ultimo maand 3	7.386-	7.218-	5.376-	6.681-
(4) gemiddelde van (3)		6.630-	7.921-	5.581-	6.276-
Stappen (5-9)					
(5)	Kasgeldlimiet (KGL)	2.964	2.964	2.535	2.535
(6a) = (5 > 4)	Ruimte onder KGL	9.594	10.885	8.115	8.811
(6b) = (4 > 5)	Overschijding van de KGL				
Berekening kasgeldlimiet (5)					
(7)	Begrotingstotaal	34.870	34.870	29.822	29.822
(8)	Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(5) = (7) x (8)/100	Kasgeldlimiet	2.964	2.964	2.535	2.535

Rente risiconorm

In de onderstaande tabel rapporteren we over het renterisico voor de komende vier jaren. Het renterisico op de vaste schuld mag de rente risiconorm niet overschrijden. Naast renteherzieningen zijn hiervoor ook aflossingen van belang. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. De rente risiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend 2018.

Bedragen x € 1.000

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar T: 2018	Jaar T+1: 2019	Jaar T+2: 2020	Jaar T+3 2021
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	0	0	0	0
(3)	Renterisico (1+2)	0	0	0	0
(4)	Renterisiconorm	5.938	5.938	5.938	5.938
(5a) = (4 > 3)	Ruimte onder renterisiconorm	5.938	5.938	5.938	5.938
(5b) = (3 > 4)	Overschrijding renterisiconorm				
Berekening	Renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal jaar T	29.689			
(4b)	Percentage regeling	20%			
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm (alleen van jaar T)	5.938			

Voor de komende 4 jaar overschrijdt het renterisico de norm niet. Dit betekent, dat we uit financieringsoogpunt geen renterisico lopen.

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar.

Eind juni 2017 bedroegen de tegoeden bij de banken ca. € 6,7 mln.

- € 6,5 mln. op de rekening courant bij het Agentschap (schatkist)
- € 0,2 mln. op lopende rekeningen bij BNG.

Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar.

Eind juni 2017 hebben we € 6,9 mln. belegd. De belegde gelden bestaan uit:

- € 2,5 mln. in een fonds van Oyens & van Eeghen
- € 0,6 mln. een 10-jaars deposito bij de Rabobank
- € 2 mln. belegd in het Limburg fonds bij ASR (voorheen BNG)
- € 1,8 mln. in het APPA-fonds bij ASR (voorheen BNG)

De verplichting om te schatkistbankieren heeft geen impact op deze uitzettingen. Het betreft uitzettingen die we voor juni 2012 zijn aangegaan én een vaste looptijd kennen. Zodra er gelden vrijvallen c.q. de looptijd is verstreken vallen ook deze gelden onder schatkist-bankieren. We bekijken op het moment van vrijval in samenhang met onze liquiditeitenplanning wat de beste optie is.

Leningen

In onderstaand overzicht hebben we de leningen aan de woningbouwvereniging niet meegenomen. De leningen t.b.v. de woningbouwvereniging zijn doorverstrekkingen. Per saldo zijn deze voor de begroting neutraal.

Momenteel hebben we nog 1 gemeentelijke lening. Deze lening lossen we af in 2022. In de leningvoorwaarden zijn geen mogelijkheden voor vervroegde aflossing opgenomen.

In onderstaande tabel staan de bedragen die betrekking hebben op de gemeentelijke leningen.
Bedragen x € 1.000

Leningen Gemeente	2018	2019	2020	2021
primo jaar	€ 708	€ 566	€ 424	€ 282
aflossingen	€ 142	€ 142	€ 142	€ 142
ultimo jaar	€ 566	€ 424	€ 282	€ 140
rente	€ 40	€ 31	€ 23	€ 15

Rente

Conform artikel 13 BBV geven we in het onderstaande schema inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop we rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden toerekenen.

Renteschema:			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 161.000
b.	De externe rentebaten (-/-)		€ 277.000
Totaal door te rekenen externe rente			-€ 116.000
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (-/-)	€ 0	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (-/-)	€ 0	
			€ 0
Saldo door te rekenen externe rente			-€ 116.000
d1.	Rente over eigen vermogen		€ 0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		€ 0
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		-€ 116.000
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente ,renteomslag (-/-)		€ 0
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		-€ 116.000

D   *Bedrijfsvoering*

Deze paragraaf bevat informatie over de dagelijkse bedrijfsvoering om de programma's te kunnen realiseren. De bedrijfsvoering betreft de hele gemeentelijke organisatie, de ambtelijk en bestuurlijk. De kaders voor de bedrijfsvoering zijn opgenomen in de kadernota bedrijfsvoering. Er is een samenhang tussen het deelprogramma 5.4 "Middelen en bedrijfsvoering", de overhead en de paragraaf "Bedrijfsvoering".

Personele en organisatie-ontwikkeling

De maatschappij verandert in hoog tempo. Toenemende digitalisering, mensen die mondiger worden en meer rechtstreekse invloed willen hebben op hun leven en leefomgeving, meer taken voor gemeenten en alsmaar toenemende dynamiek en complexiteit. We werken met meer partners dan ooit tevoren en we zijn afhankelijk van meer partners dan ooit tevoren.

Onze gemeentelijke rol verandert van een regelmaker die bedenkt en stuurt, naar een gemeente die ontwikkelingen signaleert, partijen bij elkaar brengt en faciliteert. Meedenken, maatwerk en loslaten zijn de sleutelwoorden.

Het is een uitdaging om steeds de passende kwaliteit te bieden. De vragen die we ons ook voor deze begroting weer gesteld hebben is: welke organisatie moeten we zijn om onze maatschappelijke doelen te realiseren én blijvend te anticiperen op externe ontwikkelingen?

Welke nieuwe ontwikkelingen zien we die consequenties hebben voor de nieuwe begroting, waar staat onze organisatie in haar kracht en waar missen we nog iets?

Informatievoorziening, strategie en gegevensbeveiliging

In de vorige meerjarenbegroting hadden we voor de jaarschijf 2018 32 uur extra formatie opgenomen voor strategische capaciteit (beleidsmedewerker A, niveau 11), dus bovenop de uitbreiding in 2017. In deze begroting buigen we deze claim om in 32 uur extra capaciteit op het gebied van Informatievoorzieningsbeleid (beleidsmedewerker B, niveau 10, € 65.000). We stellen namelijk vast dat de I-strategie nog steeds taken op beleidsniveau moet uitvoeren en daarmee onvoldoende toekomt aan de strategische taken. Verder constateren we dat er (ook wettelijk) steeds meer eisen worden gesteld aan gegevensbeveiliging en privacy. Ook in het perspectiefgesprek werd het belang hiervan benadrukt. We hebben dus zowel een historisch capaciteitstekort en er komen volgend jaar nieuwe wettelijke verplichtingen op ons af, die nopen tot extra capaciteit die we nu inschatten op 32 uur aan I-beleid, gecombineerd met CISO-taken (Chief information security officer). Daarnaast hebben we capaciteit nodig voor de nieuwe gegevensbeschermings- en privacytaken. Deze hebben we nog niet in beeld en stellen we vooralsnog op PM.

De ontwikkeling binnen team strategie is van dien aard dat we inschatten dat we vooruit kunnen met de beschikbare capaciteit.

Communicatie

De adviseur communicatie loopt tegen het feit aan dat er te veel werk ligt. Dit heeft te maken met het grote aantal projecten, zaken, waar advisering/ondersteuning wordt gevraagd. Voor de overkoepelende zaken zoals de (nieuwe) website, intranet en organisatieontwikkeling geldt dat deze extra tijd vergen. Daarnaast hebben we de ambitie uitgesproken om kwaliteit te leveren en deze kwaliteit kan alleen geleverd worden, als er meer ondersteuning is vanuit communicatie. Naast de reguliere ondersteuning is er vanuit het bestuur het afgelopen jaar meer nadruk komen te liggen op inzet van sociale media, en de professionalisering hiervan.

Ook in regionaal en provinciaal verband wordt er steeds meer samenwerking gezocht bij verschillende projecten. Dit heeft ook gevolgen voor de inzet van de communicatieadviseur. Met name de projecten de Maaslijn, dijkverzwaring, Trensportal, WAA als Water in Limburg en sinds kort ook drugspreventie doen een beroep op capaciteit van de communicatieadviseur.

Alles overziend betekent dit dat we ofwel de ambitie moeten bijstellen en taken herprioriteren. Wij vinden dit niet wenselijk en stellen voor om de formatie met 1 fte uit te breiden (beleidsmedewerker C, niveau 9, € 67.000).

Veiligheid

We hebben organisatiebreed de taken Veiligheid in beeld gebracht aan de hand van het kernbeleid veiligheid van de VNG. Hierin staan vijf veiligheidsvelden, te weten:

1. Veilige woon- en werkomgeving;
2. Bedrijvigheid en veiligheid;
3. Jeugd en veiligheid;
4. Fysieke veiligheid;
5. Integriteit en veiligheid;
6. Overige taken

Uit de inventarisatie is gebleken dat de laatste jaren de taken op veiligheidsgebied almaar zijn gegroeid zonder dat we de beschikbare capaciteit hebben aangepast. Uit de analyse blijkt dat we 0,67 fte (beleidsmedewerker C, niveau 9, € 41.000) tekort hebben om de taken kwalitatief goed uit te kunnen voeren.

Jongeren

Verder zien we dat er sprake is van een sterk groeiende instroom van jongeren in ons klantenbestand. Deze groeiende doelgroep kunnen we niet opvangen binnen ons huidige personeelsbestand en hiervoor hebben we 1fte (beleidsondersteuner A, niveau 9, € 67.000) extra nodig.

Overige

Daarnaast hebben we diverse knelpunten binnen de bestaande budgetten opgelost.

De teamleidersfunctie VTH (0,67 fte) hebben we structureel gemaakt nu helder is dat de RUD een netwerkconstructie blijft.

Vanwege het grotere takenpakket is het noodzakelijk om te investeren in extra capaciteit voor juridische kwaliteitszorg binnen het sociaal domein. We hebben nog niet alle taken in beeld en stellen de raming hiervoor vooralsnog op PM.

Het beleidsveld groen krijgt niet de aandacht die het behoeft. We realiseren onze ambities (bomenplan, uitwerking Entente Florale, operationaliseren groenbeheerpakket, participatie openbaar groen) niet.

Daarom versterken we dit beleidsveld kwantitatief én kwalitatief door een vacature open te stellen voor een beleidsmedewerker groen/landschap (1 fte).

Het beleidsveld EZ bezetten we nu met 18 uur. We timmeren aan de weg, leggen veel verbindingen, zijn actief in de regio en halen daarmee de band met de ondernemers aan en verbeteren onze facilitering van het bedrijfsleven. We hebben 9 uur fte aan dit beleidsveld toegevoegd.

Informatiebeveiliging

Het informatiebeveiligingsbeleid hebben wij in 2014 vastgesteld voor een periode van maximaal 4 jaar (één raadsperiode). Jaarlijks evalueren wij dat beleid op relevantie en actualiteit. Indien noodzakelijk stellen wij het dan bij en laten dit vaststellen door het college van B en W. Het beleid hebben wij uitgewerkt in een informatiebeveiligingsplan en in onze P&C-cyclus rapporteren wij over de voortgang. Op basis van de voortgang van het plan en de interne en externe ontwikkelingen richtten wij ons in 2018 op de volgende zaken:

- Uitvoeren van de geplande maatregelen;
- Wettelijke audits en zelfevaluaties zoals DigiD Audit, Basisregistratie Personen (BRP), Reisdocumenten (PUN) en SuwiNet;
- Toetsen, evalueren en bijstellen van procedures;
- Registreren, opvolgen, escaleren en evalueren van beveiligingsincidenten;
- Communiceren over informatiebeveiliging, bewustzijn, houding en het gedrag van medewerkers.

Onderzoeken doelmatigheid / doeltreffendheid

Conform artikel 213a Gemeentewet voeren we 1x per 3 jaar een onderzoek in het kader van deze wetgeving uit. We voeren de onderzoeken doelmatigheid / doeltreffendheid uit in 2020. We hebben hiervoor € 15.000 geraamd.

Het onderwerp van het onderzoek bepalen we op een nader moment.

E Verbonden partijen

In deze paragraaf geven we een toelichting op de verbonden partijen. In de kadernota "Verbonden partijen" geven we de kaders voor de verbonden partijen aan.

Verbonden partijen

Wettelijk gezien is er alleen sprake van een verbonden partij als er sprake is van een rechtspersoon waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. De verbonden partijen worden opgenomen in onderstaande tabel. Het BBV is gewijzigd. Voor de paragraaf verbonden partijen betekent dit dat de lijst met verbonden partijen wordt opgesplitst in: Gemeenschappelijke regelingen; Stichtingen/Verenigingen; Coöporaties / Vennootschappen en Overige verbonden partijen.

Bedragen x € 1.000, tenzij anders vermeld

Naam verbonden partij + vestigingsplaats	Progr.	Belang begin jaar / Bijdrage 2018	Wijziging Belang in verslagjaar	Eigen Vermogen begin jaar	Eigen Vermogen einde jaar	Vreemd vermogen begin jaar	Vreemd vermogen einde jaar	Resultaat
Gemeenschappelijke regelingen								
BsGW	2.4, 5.3 en OH	€ 144	-	€ 284 neg.	€ 998 neg.	€ 5.998	€ 5.439	€ 714 neg.
Veiligheidsregio Limburg Noord	2.4 en 5.1	€ 1.191	-	€ 1.675	€ 1.553	€ 51.667	€ 51.903	€ 0
WAA	2.2	€ 295	-	€ 2.895	€ 2.802	€ 5.945	€ 7.707	€ 519 neg.
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling	2.2	€ 78	-	€ 0	€ 0	€ 451	€ 1.046	€ 0
Omnibuzz	2.2	€ 34	-	€ 1.233	€ 1.185	€ 1.105	€ 1.591	€ 0
GR Grenspark Maas-Swalm-Nette	4	€ 1	-	€ 50	€ 51	€ 74	€ 163	€ 2
GR Maasveren	5.3	€ 0	-	€ 1.669	€ 1.905	€ 0	€ 0	€ 236
Nazorg Limburg / Bodemzorg Limburg	5.3	€ 0	-	€ 2,9 mln.	€ 3,2 mln.	€ 23,8 mln.	€ 27,0 mln.	€ 0,3 mln.

Naam verbonden partij + vestigingsplaats	Progr.	Belang begin jaar / Bijdrage 2018	Wijziging Belang in verslagjaar	Eigen Vermogen begin jaar	Eigen Vermogen einde jaar	Vreemd vermogen begin jaar	Vreemd vermogen einde jaar	Resultaat
Vennootschappen en coöperaties								
BNG Bank	5.4	66.300 aandelen	-	€ 4.163 mln.	€ 4.486 mln.	€ 145.328 mln.	€ 149.494 mln.	€ 369
Enexis Holding N.V.	5.3	180.900 aandelen	-	€ 3.607 mln.	€ 3.704 mln.	€ 3.472 mln.	€ 3.580 mln.	€ 207 mln.
Vordering op Enexis B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 850 mln.	€ 350 mln.	€ 12,2 mln.	€ 6,3 mln.	€ 17 neg.
CBL Vennootschap B.V	5.3	2.417 aandelen	-	\$ 9,5 mln.	\$ 830	\$445	\$155	\$ 270 neg.
CSV Amsterdam BV	5.3	2.417 aandelen	-	€ 42 neg.	€ 3.200 mln.	€ 50	€ 162	€ 42 neg.
Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.	5.3	2.417 aandelen	-	€ 1.600 mln.	€ 1.600 mln.	€ 118	€ 45	€ 65
NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)	5.3	5 aandelen	-	€ 188,5 mln.	€ 194,7 mln.	€ 384,4 mln.	€ 384,3 mln.	€ 6,2 mln.
Overige verbonden partijen								
Ons WCL	2.4	€ 40		€407	€ 435	€ 143	€ 141	€ 28

In deze tabel hebben we de bedragen uit de begroting 2018 van de GR's opgenomen. Indien de begroting 2018 niet beschikbaar is nemen we de bedragen uit de jaarrekening 2016 op.

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BSGW)

Visie

BSGW dient op adequate en doelmatige wijze de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen (afvalstoffenheffing, rioolheffing, OZB en verblijfs en – forensenbelasting) te verzorgen namens de gemeente Beesel.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

BSGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BSGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/ prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Uit efficiencyoogpunt is het heffen en innen van lokale belastingen via BSGW voordeliger dan het zelf uitvoeren van die taken.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Veiligheidsregio Limburg-Noord

Visie

Samenwerken waar dit meerwaarde heeft waarbij wordt deelgenomen aan gemeenschappelijke regelingen. Strategische wordt dit niet alleen bekeken vanuit de voordelen die het oplevert voor de eigen inwoners, maar ook vanuit de bijdrage die de gemeente kan leveren voor de burgers in de regio.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel:

I. De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van:

- a) de brandweezorg;
- b) de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- c) de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- d) het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen;
- e) het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio.

II. De behartiging van die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op het gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg en waarvoor samenwerking tussen gemeenten op de schaal van de regio uit het oogpunt van verhoging van efficiency en effectiviteit wordt vereist.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid (WAA)

Visie

WAA heeft als beleidsvisie dat zij voor alle personen in de regio die zijn aangewezen op de WSW, passende arbeid wil realiseren in een zoveel als mogelijke reguliere arbeidsomgeving.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De doelstelling van het WAA is het - voor en namens de deelnemende gemeenten- als gemeenschappelijke regeling uitvoering geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet sociale werkvoorziening (WSW) in de regio Venlo tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Het WAA voert de WSW (Wet Sociale Werkvoorziening) uit in opdracht van de gemeenten Beesel, Bergen en Venlo. De organisatie WAA en RSW zijn met ingang van 2004 in twee delen geknipt en ondergebracht in een publiekrechtelijke organisatie (WAA Gemeenschappelijke regeling) en een private uitvoeringsorganisatie (WAA groep NV). Het WAA is 100% aandeelhouder van de WAA groep NV. De gemeente wordt in het bestuur van het werkvoorzieningschap vertegenwoordigd door een lid van ons college.

Risico's

De financiële resultaten van het werkvoorzieningschap zijn voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR)

Visie

De MGR SDLN behartigt de belangen van de deelnemers ten aanzien van de uitvoerende taken binnen het sociaal domein.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De MGR SDLN is per 1 november 2014 opgericht door de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray. De MGR is een samenwerkingsverband dat uitsluitend gericht is op uitvoerende taken, taken die onder de zeggenschap van colleges vallen. De gemeenteraad heeft geen besluitvormingsbevoegdheid. Hij mag deelname alleen weigeren als de regeling in strijd is met de wetgeving of het algemeen belang. De MGR SDLN kent op dit moment slechts één module, het Regionaal Bureau Opdrachtgeven (RBO). Deze werkorganisatie is gericht op het gezamenlijk aanbesteden en inkopen van diensten met betrekking tot de gedecentraliseerde taken in het sociale domein.

Risico's

De MGR SDLN brengt de totale kosten in rekening bij de deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage wordt hierbij verdeeld op basis van inwoneraantallen per 1-1 van het jaar t-1. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeenschappelijke regeling Doelgroepenvervoer OMNIBUZZ (GR DGV)

Visie

De GR DGV zorgt dat klanten (ook degene die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. Het efficiënter organiseren van vervoer zorgt verder dat het vervoer binnen de gemeentelijke begroting mogelijk blijft.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Gemeenten zijn per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het brede doelgroepenvervoer waaronder WMO vervoer, leerlingenvervoer en vervoer in het kader van dagbesteding en –opvang en jeugdwet). Per 1 april 2016 zijn we toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz. Hieraan nemen 32 Limburgse gemeenten deel.

De GR Omnibuzz gaat in de toekomst het doelgroepenvervoer voor de gemeente Beesel uitvoeren, te beginnen op 11 december 2016 met het WMO-BG vervoer, het huidige Regiotaxi.

Risico's

De uitvoeringskosten van het vervoer (directe kosten) komen voor het werkelijke gebruik voor rekening van de betreffende gemeente. De regiekosten, de indirecte kosten (personeel en beheer), worden voor de helft verdeeld over het aantal inwoners per gemeente en voor de helft naar rato van het aantal pashouders per gemeente. Voor meer informatie verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette

Visie

Het openbaar lichaam heeft tot doel de gezamenlijke belangen in grensoverschrijdende zin te behartigen, waarbij de meerwaarde van de grensoverschrijdende samenwerking gericht is op het behoud en de ontwikkeling van het natuurlijk landschap, de schoonheid, de wezenskenmerken en de verzorging en ordening daarvan, met inachtneming van belangen van economische, culturele en sociale aard.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van recreatie en toerisme.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er zijn verder geen risico's bekend.

GR Maasveren

Visie

Het in stand houden van een vijftal veerverbindingen over de Maas

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De veerdiensten zijn van oudsher onderdeel van het Noord-Limburgse wegennet.

De Maasveren kennen een tweeledig gebruik:

- het regionale verkeer door de bewoners van de regio zelf, woon-werkverkeer, woon-schoolverkeer, sociaal maatschappelijk verkeer en overige economisch verkeer met in het bijzonder landbouwverkeer;
- toeristisch-recreatief verkeer, zowel een belangrijk als attractief onderdeel van fietsroutes (alle veerdiensten zijn onderdeel van het regionaal fietsrouten netwerk), als ook voor het autoverkeer, wandelaars en motoren.

Risico's

Voor informatie over de risico's verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Nazorg Limburg / Bodemzorg Limburg

Visie:

Nazorg Limburg streeft ernaar om gesloten stortplaatsen een nuttige en verantwoorde bestemming te geven.

Het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd

Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse solidariteitsheffing. Er zijn verder geen risico's bekend

Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Visie

De BNG is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. Het dividend zetten we in de begroting als structureel dekkingsmiddel in. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De NV Bank Nederlands Gemeenten (BNG) is de bank van en voor de overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen die de gemeente bezit.

Risico's

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing gaan we nader in op de risico's als gevolg van het schatkistbankieren. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Enexis Holding N.V.

Visie:

ENEXIS is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder.

Het dividend hebben we in de begroting in als structureel dekkingsmiddel. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De vennootschap heeft ten doel:

1. het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;

2. het in stand houden, (doen) beheren, doen exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
3. het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
4. het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

Risico's

Gezien de huidige economische situatie zijn de winstverwachtingen en dividenden onzeker. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Vordering op Enexis B.V.

Visie:

Vordering op ENEXIS B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De rente op de verstrekte leningen zetten we in de begroting in als structureel dekkingsmiddel. Het financiële belang voor de gemeente is dus aanzienlijk. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

In de Wet Onafhankelijk Netbeheer staat opgenomen dat het niet wenselijk is dat na splitsing van Essent financiële kruisverbanden blijven bestaan en omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is derhalve besloten om de lening (vordering) niet mee te verkopen aan RWE, maar over te dragen aan de aandeelhouders. Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland dient Essent uiterlijk vòòr 1 januari 2011 gesplitst te zijn in een Netwerkbetrijf en een Productie- en Levering Betrijf. Deze verplichte splitsing is inmiddels al doorgevoerd per 30 juni 2009. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis B.V. over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze onverschuldigd gebleven en omgezet in een lening van Essent Nederland B.V.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

CBL Vennootschap B.V. (Cross Border Leases)

Visie

CBL Vennootschap B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

De functie van deze CBL Vennootschap B.V. is dat zij de Verkopende Aandeelhouders zal vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Enexis en Essent) van het CBL Fonds en in eventuele andere relevante CBL-aangelegenheden en zal fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen namens aandeelhouders in en uit het CBL Fonds. Ter voorkoming van misverstanden: het CBL Fonds zelf is niets meer dan een bankrekening die wordt aangehouden bij een gerenommeerde bank waarop het afgesproken bedrag is gestort en aangehouden. Voor zover na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingsvergoedingen

nog geld overblijft in het CBL Fonds, wordt het resterende bedrag eveneens in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

CSV Amsterdam BV (voorheen: Claim Staat Vennootschap B.V.)

Visie

CSV Amsterdam B.V. is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

- a) namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- b) namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
- c) het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Risico's

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (EUR 13,5 mln.) op de escrow-rekening. Er zijn geen verdere risico's bekend.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE)

Visie

PBE is een verbonden partij waarin de gemeente een financieel belang heeft als aandeelhouder. De aandelen zijn niet verhandelbaar en ook niet beursgenoteerd.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

PBE wikkelt zaken af die voortkomen uit de verkoop van EPZ (o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele). Conform de verkoopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrowfonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

Gevestigd: Maastricht

Visie:

De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.

Het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in Limburg door winning, zuivering en distributie. De N.V. WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de gehele Provincie Limburg.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

Overige verbonden partijen

Stichting Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL)

Visie

De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.

De Stichting Ons WCL(Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel:

- het adviseren en ondersteunen bij- en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten;
- het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten;
- het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.

Het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt

Instandhouding waardevolle landschapselementen.

Risico's

Het risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage. Er zijn verder geen risico's bekend.

F Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid heeft een invloed op en samenhang met de raadspreferente programma's 3. Ruimtelijke ontwikkeling en 4. Recreatie en toerisme en met het niet-raadspreferente deelprogramma 5.3 Wonen en leefomgeving. In de programmabegroting hebben we het grondbeleid ondergebracht in programma 3. Ruimtelijke ontwikkeling.

In de kadernota "Grondbeleid" hebben we de kaders voor het grondbeleid vastgelegd.

Financiële positie

Als uit een exploitatieberekening van een grondexploitatie blijkt dat er een verlies is te verwachten, dan dekken we dit risico door middel van het treffen van een voorziening.

Het saldo van deze algemene reserve bedraagt per 1 januari 2018 € 1.900.000. De maximale limiet van deze reserve is € 1.900.000. Het minimumsaldo is bepaald op € 1.500.000.

Overzicht lopende complexen

We schetsen over de lopende complexen het volgende totaalbeeld:

Exploitatiegegevens	Oppe Brik
Einde looptijd	2020
Restcapaciteit in m2 per 1 januari 2018	20.617
Restcapaciteit in kavels per 1 januari 2018	40
Boekwaarde per 31 december 2016	2.997.359
Verwacht exploitatiesaldo Eindwaarde (-) is nadelig	0

Ontwikkeling Oppe Brik

In 2018 start WoonGoed 2-Duizend met de bouw van het 2^e appartementencomplex met 28 appartementen.

Afhankelijk van het aantal potentiële kopers ontwikkelen we de koopwoningen en de werkwooneenheden.

Overige zaken

De regionale structuurvisie wonen Noord-Limburg en de Woonvisie gemeente Beesel 2016-2022 geven aan, dat de gemeente een plancapaciteit heeft van 318 woningen, terwijl de verwachte groei aan huishoudens 187 bedraagt tot 2030. Deze woningen kunnen grotendeels in het gebied Oppe Brik worden gerealiseerd. Voor de kern Beesel geldt, dat woningen nog slechts in kleine aantallen kunnen worden toegevoegd. De plancapaciteit binnen deze kern is voldoende om de gewenste aantallen en soorten woningen te kunnen realiseren.

Het terugbrengen van het verschil in aantal huishoudens met de plancapaciteit brengen wij conform de regionale afspraak vóór 2020 met tenminste 40% van het overschot terug.

De vastgestelde Woonvisie gemeente Beesel 2016-2022 is de basis voor het maken van meerjarige prestatieafspraken.

G Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over de tarieven van de lokale heffingen voor de begrotingsperiode. De kaders voor de lokale heffingen hebben we opgenomen in de kadernota "Lokale heffingen".

Onroerende Zaak Belasting

In 2018 verhogen we de OZB opbrengsten niet ten opzichte van 2017.

Tabel ontwikkeling OZB

	totaal
2016	4%
2017	19%
2018	0%
2019	0%
2020	0%
2021	0%

In de onderstaande tabel geven we de OZB tarieven in % van de WOZ-waarde aan.

Tabel tarieven OZB

	2017 Na vaststelling WOZ-waarden	2018 Voor vaststelling WOZ-waarden
Gebruikers niet-woningen	0,1766%	0,1766%
Zakelijke gerechtigden woningen	0,1373%	0,1373%
Zakelijke gerechtigden niet-woningen	0,2234%	0,2234%

Afvalstoffenheffing

In 2017 hebben we met uw raad de discussie gevoerd over de wijziging van de afvalinzameling met als doel het terugdringen van de hoeveelheid restafval door uit het restafval zoveel mogelijk grondstoffen te scheiden. Wij hebben met u mogelijke varianten besproken. U heeft gekozen voor de variant waarin we de inzamel frequentie voor restafval verminderen en die voor GFT verhogen. Daarnaast bouwen we een financiële prikkel in via een hoog tarief voor restafval en een laag tarief voor (de grondstof) GFT. We komen in oktober met een raadsvoorstel waarin we een voorstel doen voor de wijziging van zowel de variabele als de vaste tarieven voor de afvalstoffenheffing.

In deze begroting zijn we voor de berekeningen nog uitgegaan van de oude tarieven.

Afhankelijk van besluitvorming in de raad van oktober zullen we deze tarieven nog aanpassen.

Het tarief vastrecht is op dit moment € 86,00. De variabele tarieven zijn op dit moment zoals opgenomen in onderstaande tabel. Per liter containerinhoud berekenen we € 0,023. Een gemiddeld gezin betaalt op basis van deze tarieven ca. € 45,00 voor de ledigingen.

Tekorten of overschotten verrekenen we met de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.

De reinigingsheffingen zijn 100% kostendekkend.

Tabel variabele tarieven afvalstoffen

	Tarief 2018
Tarieven reguliere containers	
25 liter container	€ 0,60
60 liter container	€ 1,40
140 liter container	€ 3,25
240 liter container	€ 5,50
Tarieven ondergrondse voorziening	
Volume 20 liter	€ 0,45
Volume 40 liter	€ 0,95
Volume 60 liter	€ 1,40

Rioolheffing

Het tarief voor rioolheffing handhaven we op € 162.

Hondenbelasting

Het tarief voor de hondenbelasting blijft in 2018 ongewijzigd.

Tabel ontwikkeling tarief hondenbelasting

Tarief 2018	
Één hond	€ 40,00
Twee honden	€ 95,00
Drie honden	€ 155,00
Kennel	€ 95,00

Toeristenbelasting

Conform de begroting 2017 handhaven we het tarief toeristenbelasting op € 1,20 p.p.p.n. Vanaf 2020 verhogen we het tarief met een index van € 0,10 naar € 1,30 p.p.p.n.

Belastingdruk

De belastingdruk voor een gemiddeld gezin met een eigen woning ziet er als volgt uit.

Belastingdruk Beesel	2017	2018	2019	2020	2021
OZB zakelijk gerechtigde	€ 242,40	€ 242,40	€ 242,40	€ 242,40	€ 242,40
Rioolheffing	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00	€ 162,00
Afvalstoffenheffing (vast recht)	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00	€ 86,00
Ledigingen	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00	€ 45,00
Totaal	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40
Stijging absoluut		€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Stijging procentueel		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

In de provincie Limburg zijn wij al jaren een van de goedkoopste gemeenten qua belastingdruk. Hierbij tekenen we aan dat enkele van deze gemeenten geen 100% kostendekkendheid doorrekenen wat betreft afvalstoffenheffing en/of rioolrecht.

In onderstaande tabel geven we de gemiddelde lasten in Limburg in vergelijking met Beesel. We houden de gemiddelde lasten in de provincie voor 2018 tot en met 2021 gelijk aan de ramingen voor 2017 omdat we voor 2018 tot en met 2021 geen informatie hebben.

Belastingdruk Provincie	2017	2018	2019	2020	2021
OZB zakelijk gerechtigde	€ 286,53	€ 286,53	€ 286,53	€ 286,53	€ 286,53
Rioolrechten	€ 214,87	€ 214,87	€ 214,87	€ 214,87	€ 214,87
Afvalstoffenheffing / ledigingen	€ 214,40	€ 222,00	€ 222,00	€ 222,00	€ 222,00
Totaal Provincie	€ 715,80	€ 723,40	€ 723,40	€ 723,40	€ 723,40
Totaal Beesel	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40	€ 535,40
Verhouding Beesel t.o.v. provincie	75%	74%	74%	74%	74%

Uit deze tabel blijkt dat de gemiddelde belastingdruk in Beesel ruim onder het provinciale gemiddelde blijft. In deze vergelijking laten we de provinciale tarieven op het niveau 2017 staan. Het is realistisch om te stellen dat de provinciale tarieven in 2018 tot en met 2021 stijgen. De werkelijke verhouding tussen de belastingdruk in Beesel en het provinciale gemiddelde is daarom gunstiger voor Beesel.

Toelichting kostendekkendheid leges en lokale heffingen

Op grond van het BBV moeten we met ingang van 2017 in de paragraaf lokale heffingen een overzicht opnemen, waarin we de kostendekkendheid van leges en lokale heffingen inzichtelijk maken. Dit doen wij voor de volgende onderdelen:

1. Leges
2. Lijkbezorgingsrechten
3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
4. Rioolheffing

Periodiek berekenen we de kostendekkendheid van de leges en lokale heffingen. Bij deze berekening maken we onderscheid in de volgende kostencomponenten:

- Personeelskosten
- Materiële kosten
- Automatiseringskosten
- Huisvestingskosten
- Overhead

De personeelskosten, materiële kosten en automatiseringskosten (gedeeltelijk) betreffen kosten die we direct kunnen toerekenen aan het product. De huisvestingskosten, overhead en (restant) automatiseringskosten kunnen we indirect toerekenen aan het product. De manier waarop we deze indirecte kosten toerekenen, hebben we opgenomen in de financiële verordening.

Hieronder geven we de kostendekkendheid per onderdeel weer.

1. Leges

De legestabel is opgebouwd uit drie titels. In onderstaande tabellen geven we per titel het dekkingspercentage weer.

Titel 1 (paspoorten, rijbewijzen etc.)

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	217.809
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	217.809
Toe te rekenen kosten	
Overhead	87.399
Compensabele BTW	0
Totale kosten	305.208
Totaal opbrengst heffingen	200.955
Dekkingspercentage	66%

Titel 2 (omgevingsvergunningen)

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	365.650
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	365.650
Toe te rekenen kosten	
Overhead	215.625
Compensabele BTW	0
Totale kosten	581.275
Totaal opbrengst heffingen	198.351
Dekkingspercentage	34%

Titel 3

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	13.119
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	13.119
Toe te rekenen kosten	
Overhead	1.201
Compensabele BTW	0
Totale kosten	14.320
Totaal opbrengst heffingen	1.700
Dekkingspercentage	12%

2. Lijkbezorgingsrechten

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	14.307
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	14.307
Toe te rekenen kosten	
Overhead	141.185
Compensabele BTW	2.037
Totale kosten	157.529
Totaal opbrengst heffingen	68.900
Dekkingspercentage	44%

3. Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	565.623
Inkomsten taakvelden	284.693
Netto kosten taakvelden	280.930
Toe te rekenen kosten	
Overhead	383.235
Compensabele BTW	100.581
Totale kosten	764.746
Totaal opbrengst heffingen	764.746
Dekkingspercentage	100%

4. Rioolheffing

Omschrijving	Bedrag begroting 2018
Kosten taakvelden	800.061
Inkomsten taakvelden	0
Netto kosten taakvelden	800.061
Toe te rekenen kosten	
Overhead	255.998
Compensabele BTW	41.329
Totale kosten	1.097.388
Totaal opbrengst heffingen	1.097.388
Dekkingspercentage	100%

2. Het programmaplan

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Programma's lasten					
1. STRATEGIE	102	142	192	392	432
1.1 STRATEGIE	102	142	192	392	432
2. MAATSCHAPPELIJKE LEEFRUIMTE	16.694	15.963	15.699	15.704	15.746
2.1 WMO-DECENTRALISATIE	4.569	4.389	4.397	4.401	4.420
2.2 PARTICIPATIEWET DECENTR.	6.570	6.019	6.005	5.982	6.026
2.3 JEUGDZORG DECENTRALISATIE	3.546	3.511	3.266	3.278	3.287
2.4 BLIJVEND VOORZIEN	2.009	2.044	2.031	2.043	2.013
3. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	261	277	271	282	276
3.1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	261	277	271	282	276
4. RECREATIE EN TOERISME	193	227	228	230	199
4.1 RECREATIE EN TOERISME	193	227	228	230	199
5. NIET RAADSPREFERENT	8.163	8.347	8.278	8.473	8.573
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.276	1.340	1.388	1.417	1.423
5.2 ONDERWIJS	921	966	997	1.191	1.187
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING	4.806	4.873	4.712	4.706	4.784
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING	1.160	1.168	1.181	1.159	1.179
Totaal programma's lasten	25.413	24.956	24.668	25.081	25.226
Programma's baten					
1. STRATEGIE	0	0	0	0	0
1.1 STRATEGIE	0	0	0	0	0
2. MAATSCHAPPELIJKE LEEFRUIMTE	-3.620	-3.418	-3.497	-3.553	-3.594
2.1 WMO-DECENTRALISATIE	-246	-232	-233	-232	-231
2.2 PARTICIPATIEWET DECENTR.	-3.261	-3.037	-3.117	-3.177	-3.242
2.3 JEUGDZORG DECENTRALISATIE	0	0	0	0	0
2.4 BLIJVEND VOORZIEN	-113	-149	-147	-144	-121
3. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-156	-156	-156	-156	-156
3.1 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	-156	-156	-156	-156	-156
4. RECREATIE EN TOERISME	-4	-3	-3	-3	-3
4.1 RECREATIE EN TOERISME	-4	-3	-3	-3	-3
5. NIET RAADSPREFERENT	-3.413	-3.312	-3.145	-2.999	-3.001
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-67	-56	-56	-56	-61
5.2 ONDERWIJS	-97	-165	-165	-165	-165
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING	-2.875	-2.686	-2.572	-2.496	-2.462
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING	-374	-405	-352	-282	-313
Totaal programma's baten	-7.193	-6.889	-6.801	-6.711	-6.754
Totaal te realiseren programma's	18.220	18.067	17.867	18.370	18.472
Algemene dekkingsmiddelen	-21.325	-21.383	-21.389	-21.775	-21.980
Overhead	3.709	4.029	3.913	3.923	3.919
Vennootschapsbelasting	5	5	5	5	5
Onvoorzien	0	0	0	0	0
Totaal saldo baten en lasten	609	718	396	523	416
Mutaties reserves					
prog 1 strategie	0	0	0	0	0
prog 2 maatschappelijke leefruimte	-101	-158	-124	-49	-10
prog 3 ruimtelijke ontwikkeling	-8	0	0	0	0
prog 4 recreatie en toerisme	0	-35	-35	-35	0
prog 5 niet raadspreferent	-504	-355	-213	-427	-415
Overhead	0	-203	-27	-13	-1
GERAAMD RESULTAAT	-4	-33	-3	-1	-10

Programma 1: Strategie

Wat willen we bereiken?

Inspanning	Beoogd resultaat
Verbinden van partijen, binnen en buiten de gemeente	Samen met de gemeenschap realiseren van de visie Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen. Deze manier van werken past daarmee binnen de acht thema's van Blij in Beesel (<i>Beleven, Fijn wonen, Bedrijvig, Saamhorigheid, Dorp, Jong, Samenwerking, Gemeente in gemeenschap</i>).
Samenwerken	
Faciliteren en ondersteunen van maatschappelijke initiatieven (waar nodig)	
Snel schakelen; lijnen kort houden, betrokken zijn, meedenken, communiceren	
Inspelen op trends en ontwikkelingen	
Improviseren, experimenteren, innoveren en inspireren	
Uitstralen en uitdragen van de visie Blij in Beesel	

Wat gaan we ervoor doen?

We werken samen met onze inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners aan een sterke gemeenschap met veel voorzieningen en bedrijvigheid. Een saamhorige gemeenschap waar het fijn wonen is, waar veel te beleven is en waar het dorps karakter behouden blijft. Een gemeenschap die ook oog heeft voor de wensen en behoeften van de jongeren. We staan midden in de gemeenschap, met korte lijnen en een luisterende en faciliterende houding en een hoge kwaliteit van dienstverlening.

Ambities nieuw College / Raad

In maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor ambities van het nieuwe College / Raad hebben een budget geraamd, 2019 € 50.000, 2020 € 250.000 en 2021 € 290.000. Ambities voor 2018 dekken we uit de investeringsreserve.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

1. STRATEGIE	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal Lasten	102	142	192	392	432
Totaal - Baten	0	0	0	0	0
Geraamd resultaat programma 1	102	142	192	392	432

Programma 2: Maatschappelijke leefruimte

De kaders voor programma 2 hebben we opgenomen in de kadernota “Maatschappelijke leefruimte”.

Wat willen we bereiken?

Inspanning	Beoogd resultaat
2.1 WMO - DECENTRALISATIE	
Correct uitvoeren van regelingen op gebied van dagopvang, ondersteuning huishoudelijke hulp en leefvoorzieningen.	Inwoners die in staat zijn langer zelfstandig te wonen binnen hun eigen leefomgeving met kwaliteit van leven. Verbeteren van het leefklimaat van inwoners.
Realiseren collectieve voorzieningen.	Lagere maatschappelijke kosten. Laagdrempelige voorzieningen. Dit levert een bijdrage aan de thema's <i>Bedrijvig</i> (voorzieningen), <i>Fijn wonen</i> en <i>Beleven</i> (toegankelijke activiteiten) uit Blij in Beesel.
Goed communiceren over wijziging van gemeentelijk en landelijk beleid.	Geïnformeerde inwoners die weten wat ze kunnen en mogen verwachten. Deze communicerende rol past in het thema <i>Gemeente in gemeenschap</i> .
2.2 PARTICIPATIEWET - DECENTRALISATIE	
Correct uitvoeren van regelingen op gebied van inkomen, inkomensondersteuning en arbeidstoeleiding.	Alle inwoners hebben een (minimum)inkomen. Inwoners kunnen groeien naar een betaalde baan of maatschappelijke participatie. Dit sluit aan op <i>Gemeente in gemeenschap</i> (hoge kwaliteit dienstverlening)
2.3 JEUGDZORG – DECENTRALISATIE	
Correct uitvoeren van regelingen op gebied van opvoedingsondersteuning, informatie voorziening en toezicht bij kwetsbare jongeren en gezinnen.	Een veilige leefomgeving voor kinderen. Dit draagt bij aan de thema's <i>Saamhorigheid</i> (veilige gemeenschap) en <i>Jong</i> (belang van aandacht voor jongeren) en <i>Gemeente in gemeenschap</i> (hoge kwaliteit dienstverlening).
2.4 BLIJVEND VOORZIEN	
Realiseren maatschappelijke voorzieningen voor sportverenigingen, cultuurinstellingen, zorgaanbieders en scholen.	Een leefbare gemeenschap. Dit behoort tot het thema <i>Bedrijvig</i> (accommodaties, school e.d.) en <i>Beleven</i> (activiteiten sport, cultuur, verenigingsleven).
Correct uitvoeren van regelingen op gebied van cultureel erfgoed.	Bewaren van cultureel erfgoed. Dit past bij de thema's <i>Beleven</i> en <i>Fijn wonen</i> .

Wat gaan we ervoor doen?

Hoe hebben we begroot?

Bij het opstellen van de begrotingen 2015, 2016 en 2017 hebben we de 3D-budgetten budgettair neutraal opgenomen. Dit betekent dat we de uitgaven per domein gelijk hebben gesteld aan de inkomsten. We hebben dit uitgangspunt gekozen omdat we bij het opstellen van de begrotingen nog geen betrouwbare historische cijfers hadden en we van alle betrokken instanties ‘winstwaarschuwingen’ over mogelijke tekorten ontvingen. We hebben vastgesteld dat deze aanpak van budgetneutraliteit voor de 3D's niet goed werkt. De uitgaven en in mindere mate de inkomsten wijken in de praktijk sterk af van het uitgangspunt budgettair neutraal per wet. Terugkijkend realiseren we op de nieuwe taken van de WMO een fors overschot en voor de Jeugd een tekort. Om deze schommelingen te voorkomen hebben voor de begroting 2018 het uitgangspunt gekozen om realistisch te begroten en het uitgangspunt budgetneutraliteit te laten vervallen. We baseren de uitgaven ramingen op de historische kosten in 2015/2016, we hebben rekening proberen te houden met de effecten die we verwachten van de transformatie en voor de Participatiewet hebben we de regionale arbeidsmarktontwikkelingen (die afwijken van de landelijke) meegenomen.

Deelprogramma 2.1: WMO – decentralisatie

Algemeen

Binnen de WMO is de opgave de afgelopen jaren duidelijk in beeld gebracht, om toekomstbestendig te blijven is balans in baten en lasten van belang, en daar hebben we nadrukkelijk moeten zoeken hoe we zaken goedkoper en efficiënter konden uitvoeren. Dit doen we door zelf de regie te pakken op de toegang tot de zorg, door in gesprek te gaan met zorgaanbieders en door burgers bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid. We streven er naar steeds integraal te kijken en te beoordelen wat nodig is voor kwaliteit van leven. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt. Dit beleid handhaven we de komende jaren. Daarnaast realiseren we in overleg met burgers en vrijwilligers voorzieningen waar burgers behoefte aan hebben en gebruik van kunnen maken.

Doorontwikkeling van huishoudelijk werk in regioverband

We ontwikkelen een voorziening voor huishoudelijk werk. Dat doen we samen met de bestaande aanbieders. Kenmerk van deze aanpak is dat we huishoudelijk werk als een algemene voorziening willen beschouwen die voor iedereen met een beperking toegankelijk is, ook als inwoners hiervoor geen indicatie hebben. We vragen aan de gebruikers een bijdrage om de voorziening te bekostigen. De gemeente is verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van de voorziening. De inwoner is verantwoordelijk voor de afspraken over de uitvoering.

Ramingen kosten WMO

De ramingen voor WMO baseren we op ervaringscijfers. Daarbij houden we rekening met demografische ontwikkelingen, transformaties en nieuwe tarieven op basis van de nu bekende gegevens.

De grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 (allen > € 25.000) verklaren we hieronder.

Uitvoeringskosten WMO

Deze kosten hebben betrekking op beheer- en begeleiding bij inkoop en diensten buiten de MGR, cliënt-ervaringsonderzoek e.d.. We ramen mede op basis van de realisatie 2016 een bedrag van € 42.000. Dat is een voordeel van € 78.000 ten opzichte van de begroting 2017.

Chronisch zieken

Vanuit het budget voor chronisch zieken hevelen we structureel € 16.000 over naar de bijzondere bijstand. Vanuit dat budget bekostigen we de collectieve zorgverzekering voor de doelgroep. Het restantbudget dat nog beschikbaar was en in 2015 en 2016 niet uitgegeven is (€ 120.000) nemen we niet meer op in de begroting.

Eerstelijnsloket, indicatiestelling

Het betreft de kosten voor de inzet van capaciteit in de gemeentelijke toegang naar ondersteuning en zorg, zijnde de detacheringsarts, de vertegenwoordiger van de vitale gemeenschap en de kosten voor de GGZ-consulent. De raming baseren we op de realisatie 2016 en constatering dat we deze ondersteuning minder nodig hebben. Dit is € 50.000 minder dan de raming 2017.

Informele zorg toegang

Voor extra inzet van informele zorgactiviteiten hevelen we structureel een deel van dit budget over naar het budget Informele Zorg. We doen dit om meer integraal beleid te borgen. Het restant op dit budget (€ 36.000) hebben niet nodig en ramen we meerjarig af omdat.

PGB's WMO HH en WMO BG

We verlagen de raming voor PGB's HH van € 275.000 naar € 200.000. Dat is voordeel van € 75.000. Reden is voor deze verlaging is dat de uitbetaling van cliënten met een PGB, die sinds maart 2016 aangesloten zijn bij Alphiatrot, via ZIN worden gefinancierd. De raming voor de PGB's BG baseren we op de realisatie 2016. Hier verlagen we de raming met € 17.000 ten opzichte van 2017.

Deelprogramma 2.2: Participatiewet – decentralisatie

Algemeen

Naast een rechtmatige uitvoering van wet en regelgeving ligt de nadruk binnen dit thema op de toeleiding naar werk. Dit realiseren we door in samenwerking met de WAA, het Werkbedrijf en het Werkgeversservicepunt van de regio Noord-Limburg mogelijkheden te bieden aan burgers om zich te ontwikkelen op de arbeidsmarkt. We ontwikkelen hier ook zelf voorzieningen voor. Met name de plaatsing van werknemers met een WSW indicatie die aangewezen zijn op beschut werk vergt komend jaar extra aandacht

Participatiewet

Iedereen die kan werken, maar het op de arbeidsmarkt zonder steuntje in de rug niet redt, valt vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De Participatiewet is er namelijk om zoveel mogelijk mensen, met of zonder beperking, werk te laten vinden. De Participatiewet vervangt de Wet Werk en Bijstand, WSW en een groot deel van de Wajong. De gemeente voert de Participatiewet uit, zorgt voor begeleiding naar werk en zorgt voor een uitkering als dat nodig is

Banenafpraak

Werkgevers hebben afgesproken dat er tot 2026 jaarlijks 125.000 extra banen komen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn 100.000 banen bij bedrijven en 25.000 banen bij de overheid. Dit heet de 'banenafpraak'. Gemeenten kunnen werkgevers ondersteunen door bijvoorbeeld aanpassingen op de werkplek, extra begeleiding of loonkostensubsidie. Wie werkt, krijgt maandelijks salaris en ontvangt niet langer een uitkering. Deze verantwoordelijkheid proberen we regionaal op te pakken met de samenwerkende partners in het Werkgeversservicepunt.

WWB, IOAW, IOAZ en BBZ

Voor de prognose van het aantal uitkeringsgerechtigden zijn wij uitgegaan van de cijfers van het UWV, CBS de ontwikkeling van ons eigen klantenbestand en de informatie van het werkgeversservicepunt. We zien dat onze uitkeringsbestand de laatste 2 jaar tegen de landelijke ontwikkelingen in daalt. Dit komt doordat we strak en consequent handhaven en omdat we veel energie in de toeleiding naar werk stoppen. De verwachting van het Werkgeversservicepunt is dat het aantal banen voor laaggeschoolde arbeid in de regio Venlo de komende jaren stijgt. Juist onze doelgroep maakt aanspraak op deze banen. Deze gegevens maken dat we er in onze prognoses en ramingen vanuit gaan dat ons uitkeringsbestand in 2017 en in 2018 verder daalt. We beseffen dat deze aanname geen absolute wetenschap is maar vinden deze prognose wel passen bij het uitgangspunt risicovoller en realistisch begroten.

Door het gemiddeld aantal geraamde uitkeringen (beginstand+eindstand/2) te vermenigvuldigen met het geraamde gemiddelde uitkeringsbedrag is een raming van de totale uitkeringslasten en de uitkeringslasten per regeling opgenomen. Er is in de prognose geen onderscheid aan gebracht in beschut werk en loonkostensubsidie gezien de geringe omvang ten opzichte van het gehele budget en het onbreken van realisatiegegevens.

Raming uitkeringslasten per regeling (bedragen x € 1.000)				
Regeling	2018	2019	2020	2021
P-wet	2.327	2.393	2.446	2.508
IOAW	395	411	417	421
IOAZ	14	14	14	15
Bbz	34	34	35	36
totaal	2.770	2.852	2.912	2.980
debiteuren	59	63	65	67
totaal incl. deb ontv.	2.829	2.915	2.977	3.047

Inkomsten BUIG Budget

Jaarlijks maakt het ministerie in het najaar de (voorlopige) budgetten voor de uitkeringen bekend. Voor Beesel wordt op basis van de historische gegevens (T-2) ons aandeel in het landelijk macrobudget berekend. Uitgaande van vorenstaande is de raming van de inkomsten opgesteld.

Doorbetaling WSW gelden

Met ingang van 1 januari 2017 is de verdeling van de WSW middelen aangepast. Voor WSW'ers die werkzaam zijn bij een ander SW bedrijf dan het eigen SW bedrijf (WAA) is de gemeente waar betrokkene werkzaam is verantwoordelijk voor de doorbetaling van de WSW middelen. Het effect op de baten loopt via de algemene uitkering, deelfonds Sociaal Domein, participatiebudget. Het definitieve bedrag waarmee het participatiebudget wordt aangepast wordt bekend gemaakt via de meicirculaire 2017.

Bijdrage in exploitatietekort WAA

De bijdrage aan de WAA baseren we op de begroting van de WAA voor 2018. We gaan meerjarig uit van een bijdrage van € 318.000. Dit is € 23.000 meer dan de raming die we in de begroting 2017 hebben opgenomen.

Verder nemen we voor 2018 incidenteel nog een bedrag op van € 64.000 op in verband met de aanvulling van het weerstandsvermogen van de WAA tot het minimumniveau.

Bijzondere bijstand

Vanuit het Rijk krijgen we extra middelen ter bestrijding van armoede onder kinderen. Deze middelen zetten we vanaf 2018 in voor een extra medewerker om extra aandacht te geven voor dit aandachtsgebied en om de doelgroep Wajong / jongeren extra aandacht te geven.

Bijdrage MGR

We betalen jaarlijks een bijdrage voor de deelname aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord (MGR SDLN). De bijdrage van Beesel baseren we op de begroting 2017 van de MGR. De begroting 2018 van de MGR hebben we nog niet ontvangen.

Deelprogramma 2.3: Jeugdzorg – decentralisatie

Algemeen

Met ingang van 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. Om deze taak goed uit te voeren hebben een kwalitatief goede toegang gerealiseerd middels ons Samenlevings-loket en het team gezinscoaches en werken we zeer intensief samen met de scholen in onze gemeente. Professionals analyseren de binnenkomende vragen van onder andere opvoeders, scholen en huisartsen en proberen die direct te beantwoorden. Daar waar dit niet mogelijk is bieden we de juiste ondersteuning. De grootste uitdaging ligt bij het betaalbaar houden van het systeem en de zorgaanbieders en autonome doorverwijzers mee te krijgen in de nieuwe systematiek van werken.

De transformatieplannen voor de komende jaren hebben vooral betrekking op:

Vroeg signalering

Knelpunten, uitdagingen of problemen bij jeugdigen en hun gezin worden vroegtijdig gesignaleerd door henzelf, het eigen netwerk of door de basisvoorzieningen (consultatiebureau, kinderopvang, onderwijs, verenigingen). Deze signalen worden met de jeugdige en/of het gezin besproken en eventueel doorgeleid naar een basisvoorziening of algemene voorziening (bijv. gezinscoaches). Hiervoor is het nodig dat de vraagverlegenheid van gezinnen teruggebracht wordt. Dat gezinnen weten waar ze met hun vragen terecht kunnen (lokaal vraagstuk) en dat de basisvoorzieningen de tools hebben om vroegtijdig en goed te signaleren, de signalen met jeugdigen/ ouders te bespreken en daar waar nodig door te geleiden (lokaal/ regionaal vraagstuk). Samen met de basisvoorzieningen kijken we wat er aan deskundigheidsbevordering nodig is. We investeren in een team van aandachtfunctionarissen dat gezamenlijk optrekt in het begeleiden van professionals bij het voeren van lastige gesprekken.

Preventie

We investeren in de versterking van de basisvoorzieningen, zodat de basis op orde is/ blijft. Dit doen we op lokaal niveau. Daar waar mogelijk zetten we basis- in plaats van maatwerkvoorzieningen in. Hierdoor volgen we onze visie licht waar kan en dichtbij huis. Dit vraagt om goede samenwerking en afstemming met de basisvoorzieningen, zoals de voorschoolse voorzieningen, de BSO, maar ook de verenigingen die een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van een kind.

Samenwerking met verwijzers

We gaan voor een goede samenwerking met onder andere de GI's, huisartsen, medisch specialisten en jeugdartsen. Daarbij willen we goede afspraken over verwijzingen, zowel over wat ze verwijzen (zo

licht als mogelijk, zo zwaar als nodig), als hoe ze verwijzen (specifieke opdrachten voor jeugdhulpaanbieders in plaats van een vrijbrief). Daarbij is belangrijk dat we samen verantwoordelijk zijn voor het betaalbaar houden van goede jeugdhulp op de lange termijn. Op regionaal niveau maken we heldere afspraken met de gecertificeerde instellingen over de verwijzing naar jeugdhulp. Zij beschikken over de tools om goed te kunnen indiceren. Inkoop 2018 vormt een goede aanleiding om met de andere verwijzers in gesprek te gaan over de verwijzingen. Op regionaal niveau steken we in op de overkoepelende organisaties, zoals Proviso, Cohesie, Syntein, de jeugdartsen van de GGD en de kinderartsen op de poli. Op lokaal niveau blijven we in gesprek met onze huisartsen.

Regionale samenwerking

Regionaal zetten we in op de thema's:

- Ambulantisering. Hiermee willen we bereiken dat jeugdigen hulp zoveel als mogelijk thuis of in de directe eigen omgeving ontvangen. De hulp wordt in een zo vroeg mogelijk stadium ingezet, is kortdurend en zo licht als mogelijk. We zetten in op voldoende kwalitatief goed ambulant aanbod in de omgeving van jeugdigen en ouders en afbouw van het aantal bedden.
- Samenwerking met de jeugdhulpaanbieders. We streven naar een goede samenwerking op basis van gelijkwaardigheid met onze jeugdhulpaanbieders. We zijn op regelmatige basis in gesprek met in ieder geval de twintig grootste aanbieders. We zijn op de hoogte van hun aanbod, bespreken trends en ontwikkelingen en handelen ernaar.
- Wonen: we brengen in kaart welk aanbod er precies is, waar behoefte aan is en investeren daar waar nodig in innovatieve vormen van wonen.
- Transformatie met de GI instellingen. Samenwerken en kijken of een maatregel verkort kan worden, voogdij eerder overgeheveld wordt naar pleegouders alsook samen kijken naar de nazorg na een maatregel, zodat recidive uitblijft.

Toch hebben we niet op alles invloed. Ook de Raad voor de Kinderbescherming en de kinderrechters hebben transformatie als nieuw item meegekregen. Zo worden jongeren sneller 24x7 in de open Jeugdzorg geplaatst i.p.v. gesloten jeugdzorg. De kosten voor de residentiele 24x7 open jeugdzorg zijn hoog. Het is lastig te voorspellen hoeveel klanten aangewezen zijn op deze voorziening. We hebben enkele jongeren die al lang in de open jeugdzorg zitten en daar ook tot hun 18^e blijven. Deze uitzonderingen drukken enorm op ons budget en kunnen we helaas niet voorzien.

Inzet gedragswetenschapper

We huren gedurende 2 jaar (2017 en 2018) een gedragswetenschapper in. De gedragsdeskundige gaat samen met de scholen, huisartsen en gezinscoaches het kennisniveau verhogen. Daarnaast gaat deze persoon ook samen met de partners beoordelen welke zorg daadwerkelijk nodig is. We hopen hierdoor een besparing op jeugdpsychologie e.d. te realiseren.

Ramingen Kosten Jeugdzorg

De ramingen voor Jeugd baseren we op ervaringscijfers. Ook hier houden we rekening met demografische ontwikkelingen, transitieplannen en andere nu bekende gegevens.

De grootste afwijkingen ten opzichte van de begroting 2017 (allen > € 25.000) verklaren we hieronder.

Uitvoeringskosten Jeugdzorg

We hebben de structuur en organisatie voor de backoffice definitief staan en daarmee ook helder wat de definitieve kosten zijn. Dit maakt een bijstelling van het budget noodzakelijk. We ramen dan ook een bedrag van € 52.000 bij.

Eerstelijnsloket Jeugd

Eind 2016, begin 2017 hebben we een aantal gezinscoaches in dienst genomen. Daarom verlagen we de raming op dit budget nu van € 350.000 naar € 42.000. Hiermee kunnen we op momenten dat het nodig is, toch nog extra mensen in zetten ten behoeve van het gezinscoachteam zonder dat we deze in dienst nemen. In totaal verlagen we het budget met € 308.000 ten opzichte van 2017.

Verder hebben we in 2018 incidenteel nog € 50.000 opgenomen voor de inzet van de gedragswetenschapper. Dit bedrag dekken we deels uit het budget voor begeleidingsdiensten (€ 33.000). Het restant uit de reserve project realisatie collectieve voorzieningen (€ 17.000).

Individuele voorzieningen jeugd in natura

Dit zijn de kosten voor onder andere begeleiding, ambulante en residentiële jeugdzorg, jeugd GGZ (basis en specialistisch) en pleegzorg. De ramingen voor deze zorg hebben we grotendeels gebaseerd op de werkelijke lasten 2016. Daarnaast hebben we rekening gehouden met de eerder genoemde transitieplannen. Het is echter lastig om deze plannen in geld uit te drukken. In totaal ramen we voor zorgkosten in 2018 een bedrag van € 2.125.000. Dit is € 183.000 meer dan de raming 2017. Vanaf 2019 ramen we jaarlijks een bedrag van € 1.927.000.

PGB's Jeugdzorg

Verwachting is dat verstrekkingen PGB verder zullen afnemen. Daar waar mogelijk worden verstrekking omgezet naar ZIN. We verlagen de raming voor de PGB's van € 180.000 naar € 130.000. Dit is een voordeel van € 50.000.

Veiligheid, Jeugdreclassering en opvang jeugd

Dit zijn de kosten voor crisiszorg, jeugdbescherming, jeugdreclassering en jeugdzorgplus. Deze kosten worden via de MGR doorbetaald aan de (landelijke) zorgaanbieders. Bij deze ramingen baseren we ons op de kosten in 2017. Meerjarig nemen we hiervoor een bedrag op van € 436.000. Dat is € 36.000 minder dan het bedrag dat we voor 2017 primair hebben begroot.

Deelprogramma 2.4: Blijvend voorzien

Voorschoolse voorziening Peuters

(Subsidie Peuterspeelzalen / kinderopvang)

Vanaf 1 januari 2018 vallen de peuterspeelzalen onder de wet kinderopvang. Gemeenten zijn hiermee niet langer financieel verantwoordelijk voor aanbod voor peuters van ouders die in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Voor de peuters van ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag blijft de gemeente financieel verantwoordelijk. Deze wijzigingen hebben wij vastgelegd in de beleidsnota voorschoolse voorzieningen en –educatie die in 2017 is vastgesteld. We hebben hierdoor vanaf 2018 een voordeel van € 81.000. Daar staat een korting op de algemene uitkering van € 21.000 tegenover zodat er per saldo sprake is van een voordeel van € 60.000.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

2. MAATSCHAPPELIJKE LEEFRUIMTE	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten					
2.1 WMO-DECENTRALISATIE	4.569	4.389	4.397	4.401	4.420
2.2 PARTICIPATIEWET DECENTR.	6.570	6.019	6.005	5.982	6.026
2.3 JEUGDZORG DECENTRALISATIE	3.546	3.511	3.266	3.278	3.287
2.4 BLIJVEND VOORZIEN	2.009	2.044	2.031	2.043	2.013
Totaal - Lasten	16.694	15.963	15.699	15.704	15.746
Baten					
2.1 WMO-DECENTRALISATIE	-246	-232	-233	-232	-231
2.2 PARTICIPATIEWET DECENTR.	-3.261	-3.037	-3.117	-3.177	-3.242
2.3 JEUGDZORG DECENTRALISATIE	0	0	0	0	0
2.4 BLIJVEND VOORZIEN	-113	-149	-147	-144	-121
Totaal - Baten	-3.620	-3.418	-3.497	-3.553	-3.594
Geraamd resultaat programma 2	13.074	12.545	12.202	12.151	12.152

In programma 2 hebben we de volgende investeringen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Investerings	Nut	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Dekking
2.3 JEUGDZORG - DECENTRALISATIE						
Vervanging speeltoestellen	E1	63	46	40	47	Exploitatie

E1: Economisch nut

E2: Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

M: Maatschappelijk nut

Programma 3: Ruimtelijke ontwikkeling

De kaders voor programma 3 hebben we opgenomen in de kadernota “Ruimtelijke ontwikkeling”.

Wat willen we bereiken?

Inspanning	Beoogd resultaat
Actueel houden en ontwikkelen van bestemmingsplannen.	Het mogelijk maken van ontwikkelingen. Dit past binnen diverse thema's uit Blij in Beesel zoals <i>Fijn wonen</i> (woningbouw) en <i>Bedrijvig</i> (ondernemingen, voorzieningen). Een meedenkende rol sluit aan bij <i>Gemeente in gemeenschap</i> .
Nieuwe initiatieven positief benaderen.	
Optimaal inzetten van gemeentelijk grondbezit om gewenste ontwikkelingen te realiseren.	Het voorzien in de behoefte aan ruimte voor wonen, werken, recreatie en natuur. Ook dit past binnen de thema's <i>Fijn wonen</i> en <i>Bedrijvig</i> . En binnen het thema <i>Beleven</i> (o.a. recreatie, cultuur).
Jaarlijks herzien van de grondexploitatieopzetten.	

Wat gaan we ervoor doen?

Ontwikkeling Oppe Brik

In 2018 start WoonGoed 2-Duizend met de bouw van het tweede appartementengebouw. Ook in dit gebouw komen 28 huurappartementen.

De bebouwing van de woonwerkkavels en de vrijesector koopkavels volgt de vraag uit de markt.

Bestemmingsplan Drakenrijk

In 2017 zijn we gestart met het actualiseren van het uit 2008 stammende bestemmingsplan Drakenrijk. We leggen in 2018 het plan aan de gemeenteraad ter vaststelling voor

Uitbreiding bedrijventerrein Roversheide

Er is een initiatief van een projectontwikkelaar om het bedrijventerrein Roversheide uit te breiden met een oppervlakte van 6 hectare ten behoeve van lokale bedrijvigheid (circa 10 nieuwe bedrijfskavels). De gemeente faciliteert de planologische procedures.

Veegplan bestemmingsplan Bebouwde Gebieden

We zijn in 2017 gestart met een traject om een aantal omissies in het bestemmingsplan Bebouwde Gebieden te corrigeren. Ook nemen we in dit traject het creëren van voorzienbaarheid mee, met als doel om een heel aantal bouwtitels te schrappen. Hiermee geven we invulling aan de regionale opgave om het overschot aan de plancapaciteit in de regio terug te dringen. We knippen het veegplan in twee delen op. Het eerste deel (het corrigeren van omissies) leggen we de gemeenteraad in de eerste helft van 2018 ter vaststelling voor. Het tweede deel (schrappen van bouwtitels) komt begin 2019 op de agenda van de raad.

Werkbudget invoering Omgevingswet

Het huidige omgevingsrecht is te complex en versnipperd. Er zijn meer dan twintig wetten en honderden regelingen. Daarnaast is er nu weinig ruimte voor een integrale benadering van gewenste ontwikkelingen. Voor inwoners en ondernemers is vaak niet duidelijk wat er per gebied wel en niet mogelijk is. Daarom komt er een nieuwe wet, de Omgevingswet.

We zijn in 2017 gestart met een meerjarig implementatietraject waarbij we ons laten ondersteunen door een adviesbureau. Dit traject leidt er toe dat we eind 2017 de gemeenteraad een ambitiesdocument willen laten vaststellen.

Ook werken we in 2017 een plan van aanpak uit voor de jaren 2018 en 2019. In dit plan van aanpak wordt ook duidelijk welke budgetten we in 2018 en 2019 verwachten nodig te hebben om tot een goede inbedding en afronding van dit traject te komen.

Omdat we nog niet goed kunnen inschatten hoe hoog de implementatiekosten zijn hebben we een PM-raming opgenomen in de jaren 2018 en 2019.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

3. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal - Lasten	261	277	271	282	276
Totaal - Baten	-156	-156	-156	-156	-156
Geraamd resultaat programma 3	105	121	115	126	120

Programma 4: Recreatie & Toerisme

De kaders voor programma 4 hebben we opgenomen in de kadernota "Recreatie & toerisme".

Wat willen we bereiken?

Inspanning	Beoogd resultaat
4 RECREATIE & TOERISME	
Zorgdragen en faciliteren van een goede kwaliteit van routestructuren in de gemeente en een veilige en schone gemeente.	Beesel als aantrekkelijke toeristische gemeente neerzetten met gelijkblijvende of stijgende aantallen overnachtingen.
Zorgdragen voor verdere profilering van Beesel als Drakendorp en zorgdragen voor promotie van het recreatief en toeristisch aanbod van de gemeente Beesel	Recreatie en toerisme past binnen het thema <i>Beleven</i> uit Blij in Beesel; een actieve en gezellige gemeente voor eigen inwoners en voor bezoekers. Ook draagt dit bij aan het thema <i>Bedrijvig</i> (economische spin-off van toerisme in onze gemeente, bereikbaarheid).
Samenwerken met de gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg en met de Duitse gemeente Brüggen. Samenwerken met de plaatselijke Recreatie & Toerisme ondernemers en samenwerking bevorderen tussen plaatselijke, regionale en Duitse ondernemers.	Het thema <i>Samenwerking</i> omvat het gezamenlijk uitdragen van ons aanbod en de samenwerking met ondernemers en medeoverheden.

Wat gaan we ervoor doen?

Actieprogramma Vrijetijdseconomie regio Noord-Limburg 2018-2020

De gemeenteraden van de regio Noord-Limburg hebben in het najaar 2017 het actieprogramma Vrijetijdseconomie vastgesteld. Vijf actiepunten staan centraal: vitale verblijfsrecreatie, vitale dagrecreatie, vrijetijdslandschappen, crossovers en effectieve regiomarketing.

Om het actieprogramma te kunnen uitvoeren is een gezamenlijke, regionale investering vereist.

Ondernemers en de gemeenten gaan tijd en middelen investeren. Voor de gemeente komt dit neer op 500 ambtelijke uren en circa € 35.000 per jaar. Ook aan de provincie wordt een jaarlijkse cofinanciering tussen de € 100.000 en € 115.000 gevraagd. Maar we hebben zeker de eerste jaren nog te maken met een opstartfase, waarin we niet met zekerheid kunnen zeggen dat de bijdrage ook 100% gebruikt wordt. Daarom brengen we de eerste jaren de bijdrage ten laste van de investeringsreserve. Zodra de uitvoering definitieve vormen krijgt, nemen we een structurele bijdrage hiervoor in onze begroting op.

Beleidsvisie Recreatie en Toerisme

In de beleidsvisie R&T staat dat een eenduidige positionering op het terrein van R&T moet plaatsvinden. Samen met de plaatselijke R&T ondernemers richten we ons daarom op de promotie van Beesel als Drakengemeente. Met partijen zoals de stichting Draaksteken/ het Kernoverleg en vertegenwoordigers van de ander sectoren (landbouw, industrie en detailhandel) geven we dit traject verder vorm.

Een ander item uit de beleidsvisie zijn de drie generaties waar de gemeente zich op richt. We maken deze drie generaties samen met de ondernemers meer concreet maken door de Leisure leefstijlen toe te passen. Aan de hand van zeven kleuren (leefstijlen) krijgen ondernemers meer inzicht in de toerist/ recreant. Hierdoor kunnen ze (nog) beter op de vraag van de consument inspelen.

Beesel Drakendorp

We zetten Beesel verder op de kaart als Drakengemeente, met als speerpunt Beesel Drakendorp. Dit doen we op alle mogelijk manieren, o.a. drukwerk en website VVV Midden-Limburg. Specifiek vragen we aan de VVV ervoor te zorgen dat bij zoekresultaten op internet naar Beesel en/of Reuver 'Beesel Drakendorp' in de top 3 resultaten komt. Een ander belangrijke bijdrage voor Beesel Drakengemeente komt vanuit de ondernemers. Ook zij moeten deze eenduidige profilering uitdragen.

De stuurgroep Beesel Drakendorp blijft ook in 2018 actief. De (nieuwe) ideeën die in 2017 in het kerkdorp zijn opgehaald, willen we met behulp van Interregsubsidie zoveel mogelijk realiseren. Willen we het resterende bedrag aan toegezegde Interregsubsidie (€ 148.000) volledig benutten dan is een gemeentelijke budget van € 37.000 nodig. Op dit moment is nog niet exact bekend welke zaken we precies gaan uitvoeren en hoe we deze faseren. We hebben dan ook nog geen middelen in deze begroting opgenomen. Als we projecten uitvoeren dekken we de kosten uit de investeringsreserve.

Samenwerken Moet/toeristische samenwerking

Halfjaarlijks organiseren wij bijeenkomsten voor de R&T ondernemers. Hiermee stimuleren wij de onderlinge informatie-uitwisseling en de samenwerking. Ook brengen wij digitale nieuwsbrieven uit.

Regionaal werkt Beesel samen met de Midden-Limburgse gemeenten in de VVV Midden-Limburg. De VVV verzorgt de informatietaak voor recreanten en toeristen. Verder realiseert de VVV de regiopromotie. Ook werken we samen in het werkveld Recreatie & Toerisme in SML (Samenwerking Midden-Limburg). Doel van de samenwerking is een uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de toeristische recreatieve voorzieningen in combinatie met een effectieve marketingcampagne.

In de regio Venlo werkt Beesel samen met de Noord-Limburgse gemeenten aan de uitvoering van de regiovisie vrijetijdseconomie. Voor de uitvoering sluiten we aan bij het actieprogramma vrijetijdseconomie van de provincie Limburg. Daarnaast hebben we in de regio Venlo (samen met de provincie) afspraken gemaakt over de uitwerking van de POL. op het terrein van vrijetijdseconomie.

Met de Duitse gemeente Brüggen en met de gemeente Peel & Maas blijven we zoeken naar projecten c.q. activiteiten die wij gezamenlijk kunnen realiseren. Waar nodig en mogelijk gebeurt dit in overleg met ondernemers.

Producten in beweging

Verbetering en optimalisering van de routestructuren, fietsers, wandelaars en ruiters, is een continu proces. Concreet beheren en verfraaien we in samenspraak met vrijwilligers het wandelnetwerk in onze gemeente. Het fietsknooppuntennetwerk heeft in samenspraak met het Routebureau Noord- en Midden-Limburg voortdurende aandacht. Doel is om de vier sterren voor onze regio in de Landelijke Kwaliteitsmonitor Fietsplatform zeker te behouden. De ambitie is er om uit te groeien tot een vijf-sterren fietsregio. De realisering van de Maasfietsroute geeft deze ambitie mogelijk een extra impuls.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

4. RECREATIE EN TOERISME	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totaal - Lasten	193	227	228	230	199
Totaal - Baten	-4	-3	-3	-3	-3
Geraamd resultaat programma 4	189	224	225	227	196

Programma 5: Niet raadspreferent

Wat willen we bereiken?

Inspanning	Beoogd resultaat
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	
Uitvoeren en actualiseren van Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan	Veilig verkeer. Dit levert een bijdrage aan het thema <i>Fijn wonen</i> en <i>Bedrijvig</i> uit Blij in Beesel: een goed bereikbare en veilige gemeente. Verkeerseducatie past tevens in thema <i>Jong</i> , meedenken en meedoen door de jeugd.
Stimuleren verkeerseducatie	
Uitoefenen gericht verkeerstoezicht	
Aandacht voor veiligheid black spots: Raadhuisplein, NS-station	Veiligheid in de wijk. Dit past binnen het thema <i>Saamhorigheid</i> , een veilige gemeenschap.
Verminderen overlast (hondenpoep e.d.)	
Vorbereiden op rampen en incidenten	
Controleren risicovolle bedrijven	
Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan	
5.2 ONDERWIJS	
Voorschoolse en vroegschoolse educatie	Onderwijstoeegang voor alle kinderen en een gezond opvoedingsklimaat. Dit sluit aan bij het thema <i>Jong</i> (aandacht voor de jeugd) en <i>Bedrijvig</i> (voorzieningen, school).
Faciliteren zorgadviesteams	
Handhaven Leerplichtwet	
Faciliteren Centrum voor Jeugd en Gezin	
Uitvoeren leerlingenvervoer	
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING	
Periodiek opstellen regionale en lokale woonvisie	Een gedifferentieerd woningaanbod met bijzondere aandacht voor senioren, starters en eigen bouwers. Dit valt onder het thema <i>Fijn wonen</i> (voldoende woningen voor jong en oud), thema <i>Jong</i> (starterswoningen) en thema <i>Samenwerking</i> (mede-overheden, ontwikkelaars).
Afspraken maken met ontwikkelaars	
Beheren en exploiteren van woonwagens	
Realiseren milieubeleidsplan, milieu-uitvoeringsprogramma en milieujaarverslag	Leefbare en duurzame leefomgeving. Het thema <i>Fijn wonen</i> gaat over een mooie, groene, goed onderhouden en duurzame woongemeenschap. Ook past dit binnen het thema <i>Beleven</i> (activiteiten, evenementen, cultuur etc.) en <i>Bedrijvig</i> .
Uitvoeren milieubeheerstaken en milieuaspecten opnemen binnen ruimtelijke plannen, omgevings- en APV-vergunningen	
Beoordelen bodemonderzoeken, akoestische onderzoeken en opstellen geluidbeleid	
Uitvoeren natuur- en milieueducatie	
Opstellen en uitvoeren van beheerplannen openbare ruimte	
Gescheiden inzamelen	
Aanleggen en beheren rioleringen en randvoorzieningen	
Coördineren gemeentelijke activiteiten voor bedrijfsleven	Behoud en ontwikkeling mogelijkheden voor bedrijfsleven en detailhandel. Dit valt onder het thema <i>Bedrijvig</i> (ondernemersklimaat, voorzieningen) en onder <i>Beleven</i> (activiteiten).
Beheren en promoten weekmarkt en kermissen	
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING	
Legitieme besluitvorming	Een betrouwbare, transparante en participatieve overheid. Het thema <i>Gemeente in gemeenschap</i> gaat over een benaderbare, meedenkende, communicerende en faciliterende gemeente. Ook past dit in het thema <i>Samenwerking</i> .
Betrekken burgers	
Invoeren nieuwe dienstverleningsconcepten	Klantgerichte en kwalitatieve dienstverlening.

Hoog serviceniveau	Hoge kwaliteit dienstverlening behoort tot het thema <i>Gemeente in gemeenschap</i> .
Zorgvuldige bezwaar- en klachtprocedures, focus op mediation	
Goed budgetbeheer	Solide financieel beleid. Dit draagt bij aan alle thema's uit Blij in Beesel.
Actuele financiële regels	
Actuele liquiditeitsplanning	Beperken belastingdruk. Dit past in het thema <i>Fijn wonen</i> .
Kostendekkende tarieven	
OZB-tarief lager dan Limburgs gemiddelde	
Zorgen voor alternatieve inkomsten	

Wat gaan we ervoor doen?

Deelprogramma 5.1: Openbare orde en veiligheid

Reuverboulevard/snel fietsroute N271

Gedeputeerde Staten hebben aangegeven het project "Snel fietsroute Venlo – Roermond" binnen het RMO Noord-Limburg als (boven)regionaal toonaangevend te rangschikken. Wij hebben het plan voor opwaardering van de snel fietsroute gekoppeld aan het Beeldkwaliteitsplan Plus opgesteld voor de Reuverboulevard. Met de uitvoering van dit plan willen wij een landschappelijke kwaliteitsimpuls geven aan de Rijksweg tussen de afrit van de A73 en de binnenkomst van Reuver. Het plan is het wegprofiel, verlichting, decoratie en vormgeving van de rotondes te verbeteren en begeleidende beplanting aan te brengen.

De totale kosten ramen wij op € 490.000. De kosten voor de verbetering van de fietspaden langs de Rijksweg hebben wij inmiddels aangemeld voor een BDU-subsidie. Bij goedkeuring van de aanvraag zal de maximale bijdrage in deze € 150.000 zijn. We gaan in afwachting van de beschikking voorlopig uit van een investering van € 340.000.

Bijdrage veiligheidsregio

De bijdrage voor de veiligheidsregio stijgt in 2018 met € 43.000 naar €1.172.000. Dit is opgebouwd uit:

- de herverdeling (harmonisatie). Hierdoor betaalt Beesel € 28.000 meer;
- de loon- en prijsindexatie. Hierdoor stijgt de bijdrage met € 15.000.

Deelprogramma 5.2: Onderwijs

Europese aanbesteding leerlingenvervoer 2017

In 2017 hebben we eenmalig een bedrag van € 30.000 opgenomen ivm de kosten voor de Europese aanbesteding van het leerlingenvervoer vanaf 1 augustus 2017 voor een periode van drie schooljaren. Deze raming komt in 2018 niet meer terug.

Bijdrage verbouwing gresfabriek ten behoeve van huisvesting BC Broekhin

In 2018 start Stichting Onderwijs Midden Limburg (SOML) met de verbouw van de greswarenfabriek tot een middelbare school ter vervanging van de school in Swalmen en de school aan de Parklaan. Deze nieuwe school moet in gebruik komen met ingang van het schooljaar 2019-2020. In het gebouw realiseert SOML ook een bedrijvenschil om het praktijkonderwijs te borgen.

In de raadsvergadering van 29 mei 2017 heeft uw raad een besluit genomen over de financiële bijdrage aan de verbouwing van de greswarenfabriek in het plan Oppe Brik tot huisvesting voor BC Broekhin. De gemeente draagt totaal € 5.835.000 in de verbouwing van de school en € 100.000 als compensatie voor de inkomstenderving binnen de grondexploitatie als gevolg van het feit dat er een parkeervoorziening moeten worden aangelegd.

Dit bedrag dekken we in 2018 en 2019 gefaseerd uit de investeringsreserve naar gelang de vordering van de bouwactiviteiten.

Deelprogramma 5.3: Wonen en leefomgeving

Onderhoud wegen

In juni 2016 stelde de gemeenteraad het nieuwe “Wegenbeheerplan Beesel 2017-2021” vast. De opgenomen bedragen in de begroting in 2018 komen voort uit het meerjarenonderhoudsprogramma zoals aangegeven in het collegevoorstel van mei 2015. Deze werkzaamheden combineren we zo mogelijk met andere projecten.

Conform het meerjarenonderhoudsprogramma verhogen we de storting in de onderhoudsvoorziening in 2018 met 50.000. Vanaf 2019 ramen we nog een extra storting van € 52.000.

Vervangen bestrating/groen Hazenkamp

Naast de reguliere, noodzakelijke onderhoudsmaatregelen die we aan ons wegareaal uitvoeren, zien we dat een aantal woonwijken, die zijn aangelegd in de 60er, 70er en 80er jaren, achteruit gaan en om een opwaardering vragen. Hoofdzakelijk ligt in die wijken elementenverharding waaraan we met regelmaat herstelonderhoud uitvoeren. Het materiaal is echter versleten, vaak van onvoldoende kwaliteit en lelijk.

Conform de gemeente-visie “fijn wonen” is, door herstel en vervanging te combineren, de inrichting en het onderhoud op deze locaties weer voor tientallen jaren op een duurzame manier uitgevoerd.

In onze aanpak willen we in de wijk ophalen wat de grootste kansen en evt. ergernissen zijn en kijken wat de wijk daarmee wil en hoe we dit kunnen faciliteren. Zowel sociaal als fysiek: ontmoeten, bewegen, diversiteit wonen, veilig en prettig wonen, gezonde inrichting van de leefomgeving”.

In de wijk Hazenkamp starten we in 2018 het eerst, de rest van de wijken volgt de komende jaren. De kosten kunnen we voor een klein deel dekken uit het budget onderhoud wegen, t.w. € 50.000 onderdeel elementenverharding. Totaal ramen we de kosten voor Hazenkamp op € 400.000. Met aftrek van de € 50.000 uit budget onderhoud wegen is er € 350.000 nodig in 2018.

In 2019 pakken we de wijk Spoorkamp aan. Hiervoor ramen we een investering van € 275.000.

Voor de overige wijken nemen we in de opeenvolgende jaren projectmatig bedragen op in de begrotingen. De kapitaallasten brengen we ten laste van de begroting.

Aanleg glasvezelkabel

De provincie lanceerde begin 2017 plannen om de buitengebieden van glasvezel te voorzien via een externe investeerder. Beesel wil hieraan deelnemen.

Daarnaast wil mogelijk een externe partij binnen de bebouwde kom glasvezel gaan aanleggen. Inhuur van communicatie in de voorbereidende fase en toezicht tijdens de uitvoering kan daarbij nodig zijn.

Hiermee zijn beperkte kosten gemoeid en er staan er ook vergoedingen tegenover. Op dit moment kunnen we niet inschatten hoe groot deze kosten en vergoedingen zullen zijn. We nemen hiervoor een bedrag op van € 35.000 en dekken dit uit de investeringsreserve.

Groot onderhoud beken, sloten en duikers

In juni 2016 zijn we geconfronteerd met hevige wateroverlast in het buitengebied. In een relatief korte tijd is 270 mm regen gevallen. Hiervan viel 57 mm in één nacht terwijl een gemiddelde van 70 mm in de hele maand juni normaal is. Als gevolg van de klimaatverandering zullen we in de toekomst vaker geconfronteerd worden met soortgelijke zware buien. Zowel het Waterschap Limburg, LLTB alsook ander belangenorganisaties zijn hard aan het werk om maatregelen te nemen die een dergelijke overlast, en de daarmee samenhangende economische schade, voorkomen.

Wij als gemeente leveren hierin onze bijdrage door 21 kilometer van onze beken, die niet bij Waterschap Limburg in onderhoud zijn, een grootschalige opknappbeurt te geven, door overmatige begroeiing te verwijderen, te baggeren, beekprofielen te herstellen, overbodige duikers te verwijderen en waar nodig duikers te vergroten.

De totale incidentele kosten ramen we op € 90.000 en brengen we ten laste van de investeringsreserve. Naast deze eenmalige investering moeten we ook het jaarlijks onderhoud structureel vorm geven. We onderzoeken nu nog of we dit binnen de taken/uren van de onderhoudsdienst kunnen organiseren of dat we dit moeten uitbesteden. In het laatste geval komt er dus een structurele post in de begroting.

Riolering

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)

Voor 2017 hebben we voor het opstellen van een nieuw vGRP € 25.000 opgenomen. Deze raming vervalt in 2018. Het volgende GRP stellen we in 2022 op.

Afkoppelsubsidie hemelwater

Waterschap Peel en Maasvallei verstrekt sinds eind 2016 ook € 5 subsidie per afgekoppelde m2 verhard oppervlak. Het subsidiebedrag komt dan in totaal op € 10 per m2. We verwachten dat het aantal subsidieaanvragen hierdoor vanaf 2017 substantieel zal toenemen. We ramen daarom in de begroting jaarlijks € 30.000 in plaats van € 5.000.

De bovenstaande mutaties op het budget van riolering verwerken we neutraal via de egalisatievoorziening rioolheffing.

Bouwleges

Tot 2020 komt het merendeel van de bouwleges uit de bouw van woningen in Oppe Brik. Ondanks een vaste planning van de bouw van deze woningen kan het aantal en het type woningen binnen dit project per jaar veranderen. De bouwstroom is afhankelijk van de verkoop van woningen.

Naast de legesopbrengsten uit de woningen van Oppe Brik en van de resterende woningbouw in de gemeente Beesel, is elk jaar 25.000 aan bouwleges opgenomen voor de te verwachten leges van overige bouwwerken.

De bouwprojecten voor bedrijven in onze gemeente zijn moeilijker in te schatten. Omdat we de afgelopen jaren regelmatig geconfronteerd worden met onvoorziene meevallers in de opbrengst van bouwleges hebben we ervoor gekozen de bedragen voor bouwleges iets risicovoller te ramen.

De raming 2018 is desondanks door een geringer aantal bouwplannen € 50.000 lager dan de raming 2017.

Deelprogramma 5.4: Middelen en bedrijfsvoering

In dit deelprogramma ramen we geen afwijkingen groter dan € 25.000 t.o.v. de begroting 2017.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000

5. NIET RAADSPREFERENT	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten					
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	1.276	1.340	1.388	1.417	1.423
5.2 ONDERWIJS	921	966	997	1.191	1.187
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING	4.806	4.873	4.712	4.706	4.784
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING	1.160	1.168	1.181	1.159	1.179
Totaal - Lasten	8.163	8.347	8.278	8.473	8.573
Baten					
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-67	-56	-56	-56	-61
5.2 ONDERWIJS	-97	-165	-165	-165	-165
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING	-2.875	-2.686	-2.572	-2.496	-2.462
5.4 MIDDELEN EN BEDRIJFSVOERING	-374	-405	-352	-282	-313
Totaal - Baten	-3.413	-3.312	-3.145	-2.999	-3.001
Geraamd resultaat programma 5	4.750	5.035	5.133	5.474	5.572

In programma 5 hebben we de volgende investeringen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Investerings	Nut	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Dekking
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID						
Vervanging lichtmasten	M	123	120	117	114	I-reserve
Alternatieve grensovergang	M	pm	-	-	-	I-reserve
Reuver Boulevard	M	340				kap.last expl.
5.2 ONDERWIJS						
BC Broekhin/greswarenfabriek	E1	3.018	2.918	-	-	I-reserve
5.3 WONEN EN LEEFOMGEVING						
Vervanging materieel onderhoudsdienst	E1	354	259	145	124	kap.last expl.
Vervanging bestrating Hazenkamp	M	350	-	-	-	kap.last expl.
Vervanging bestrating Spoorkamp	M	-	275	-	-	kap.last expl.
Vervanging verharding Heijackerstr.	M	100	-	-	-	kap.last expl.
Investerings riolering cfm. GRP	E2	150	-	675	87	kap.last expl.

E1: Economisch nut

E2: Economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

M: Maatschappelijk nut

Kaderstellende discussie

Bij de begrotingsbehandeling stelt de raad vast welke investeringen zij kaderstellend wenst te bespreken. Van deze investeringen stelt de raad het krediet vast na de kaderstellende bespreking. Van de overige investeringen stelt de raad het krediet vast tegelijk met de vaststelling van de begroting.

Onderstaand geven wij een overzicht van alle investeringen uit de jaarschijf 2018 uit alle programma's. We geven aan of we de investeringen dekken uit de exploitatie of uit de investeringsreserve. Verder doen we een voorstel om de betreffende investering tijdens de begroting vast te stellen dan wel eerst een kaderstellende raadsbijeenkomst te hebben.

Vervanging speeltoestellen (Pr. 2.3) € 63.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Het betreft reguliere vervanging van versleten speeltoestellen. We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie

Vervanging lichtmasten (Pr. 5.1) € 123.000 (investeringsreserve)
Omdat u de kaders in het beleidsplan openbare verlichting reeds heeft vastgesteld, stellen we voor om deze investering en de dekking nu goed te keuren. In 2018 vervangen we wederom de oudste en meest energieverbruikende armaturen door energiezuinige armaturen.

Alternatieve grensovergang (Pr. 5.1) p.m. (investeringsreserve)
Eerder was het plan om maatregelen op de Keulseweg te nemen die er toe zouden leiden dat het (recreatief) fietsverkeer minder hinder ondervindt van het gemotoriseerd verkeer. Inmiddels hebben we hiervoor een andere oplossing voor ogen, door het vrachtverkeer, dat zorgt voor de grootste conflicten op de Keulseweg, via een andere route (Broeklaan-Sint Lambertusdijk-Bergerhofweg) te leiden.
Het overleg met de gemeente Bruggen en een 2-tal particuliere transportbedrijven is afgelopen jaar opgestart om te komen tot een alternatieve routing voor het vrachtverkeer. De aanleg van een alternatieve grensovergang en routing voor het vrachtverkeer in het buitengebied loopt voor een gedeelte over Duits grondgebied parallel aan de Prinsendijk. Ter hoogte van de Broeklaan is het de planning om een nieuwe doorsteek te maken.
Gemeente Bruggen is nog in overleg met het Forst Ambt voor verkrijging van de benodigde toestemming. Zodra er meer duidelijkheid bestaat over de haalbaarheid van dit plan en het

kostenaspect informeren wij de gemeenteraad. De benodigde gelden moeten ten laste komen van de investeringsreserve.

De raad heeft voor de planvorming in juli een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld.

Voor het uitvoeringskrediet leggen we u in een apart voorstel voor.

Reuverboulevard (Pr. 5.1) € 340.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Omdat de exacte invulling van dit project nog niet duidelijk is stellen we ten aanzien van deze investering een kaderstellende discussie te voeren.

Verv. bestrating Hazenkamp (Pr. 5.3) € 350.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Het vervangen van bestrating en groen in de wijk Hazenkamp gebeurt in het kader van regulier onderhoud en betreft geen ingrijpende beleidskeuzes.
We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie

Verv. riolering Heijackerstraat (Pr. 5.3) € 150.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Het vervangen van riolering gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie

Verv. weg Heijackerstraat (Pr. 5.3) € 100.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
Het vervangen van riolering gebeurt in het kader van gemeentelijke rioleringsplan.
We stellen voor deze investering nu goed te keuren zonder kaderstellende discussie

Updaten technische inrichting Burgerzaal, Commissie- en besprekkamers (Overhead)
€ 250.000 (kapitaallasten t.l.v. exploitatie)
De update maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering. Daarom is geen kaderstellende discussie door de Raad nodig.

Algemene dekkingsmiddelen

In de onderstaande tabel geven we een specificatie van de algemene dekkingsmiddelen.

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
BATEN					
Lokale belastingopbrengsten, waarvan de besteding niet gebonden is	2.905	2.905	2.905	2.956	2.956
Gemeentefonds	18.318	18.370	18.379	18.715	18.914
Dividenden	228	269	269	269	269
Totaal baten	21.451	21.544	21.553	21.940	22.139
Totaal lasten	126	161	164	165	159
Totaal	21.325	21.383	21.389	21.775	21.980
Lokale heffingen	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
OZB gebruikers	283	283	283	283	283
OZB eigenaren	1.941	1.941	1.941	1.941	1.941
Forensenbelasting	2	2	2	2	2
Toeristenbelasting	612	612	612	663	663
Hondenbelasting	67	67	67	67	67
Totaal	2.905	2.905	2.905	2.956	2.956

Overhead

In de onderstaande tabel geven we een specificatie van de overhead.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
PO	398	403	405	407	409
Huisvesting	507	489	499	499	490
I&A	913	1.158	1.017	1.034	1.025
Facilitair	411	427	433	428	429
Financien	485	510	515	520	526
Strategie	244	278	286	289	292
Klantenbalie	170	160	162	164	166
Overige	581	604	596	582	582
Totaal overhead	3.709	4.029	3.913	3.923	3.919
Begrotingstotaal	29.822	29.689	32.211	29.212	29.318
% overhead t.o.v. begrotingstotaal	12%	14%	12%	13%	13%

Salarissen

De salariskosten (excl formatie uitbreiding) stijgen in 2018 met € 172.000. Dit is grotendeels het gevolg van een verwachte salarisstijging van 1% in 2018 en periodieke verhogingen.

In de begroting 2017 hebben we de formatie uitbreiding voor de strategen en de teamleider VTH incidenteel geraamd en gedekt uit de investeringsreserve. In deze begroting ramen we deze formaties structureel en vervalt de dekking uit de investeringsreserve (€ 120.000 nadeel).

Automatisering

De lasten voor automatisering stijgen in 2018 structureel met € 79.000. Dit komt door de stijging van de lasten voor onderhoudscontacten (€ 32.000) en voor de inhuur van externe deskundige(€ 42.000).

Daarnaast besteden we in 2018 € 177.000 incidenteel voor:

- de upgrade van het document management systeem (DMS, Verseon) €150.000;
- Vervanging I-pads Raad, € 14.000;
- Beesel Desktop 2.0 € 13.000;

We dekken deze incidentele lasten uit de investeringsreserve.

Updaten technische inrichting Burgerzaal, Commissie- en besprekkamers

We stellen voor om de technische inrichting in de diverse ruimtes te updaten. Het betreft in ieder geval:

- Commissiekamer en loods: beiden ruimten doen dienst bij een calamiteit. Ze moeten ook zodanig als TBZ-ruimte technisch ingericht worden. De loods is vervangende ruimte indien commissiekamer bij een calamiteit niet toegankelijk is. De regio is bezig een standaard TBZ-ruimte te ontwerpen.

- In algemene zin behoeve de raadszaal, de commissiekamer, de kantine en de spreekkamers 5 en 6 een technische update naar deze tijd. Denk daarbij ook aan de mogelijkheid van conferencecalls.

We vragen een krediet van 250.000 in 2018.

Onder de overhead hebben we de volgende investeringen opgenomen.

Bedragen x € 1.000

Investerings	Nut	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Dekking
OVERHEAD						
Updaten technische inrichting Burgerzaal, Commissie- en besprekkamers	E1	250	-	-	-	kap.last expl.

Onvoorzien

Het begrotingssaldo in de jaarschijf 2018 (€ 32.944) hebben we beschikbaar voor onvoorziene uitgave.

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Lasten					
5. NIET RAADSPREFERENT					
MUT RES DEELPROGRAMMA 5.4	501	501	3.424	0	0
- investeringsreserve	501	501	3.424	0	0
Lasten - Totaal	501	501	3.424	0	0
Baten					
2. MAATSCHAPPELIJKE LEEFRUIMTE					
DEELPROGRAMMA 2.1	-1	-1	-1	-1	-1
- bruteringsreserve ter dekking van kapitaallasten	-1	-1	-1	-1	-1
DEELPROGRAMMA 2.2	-92	-46	-35	0	0
- investeringsreserve	-42	0	0	0	0
- reserve Open einde regelingen sociaal domein	-50	-46	-35	0	0
DEELPROGRAMMA 2.3	0	-97	-80	-40	0
- reserve collectieve voorzieningen sociaal domein	0	-97	-80	-40	0
DEELPROGRAMMA 2.4	-8	-13	-8	-8	-9
- bruteringsreserve ter dekking van kapitaallasten	-8	-8	-8	-8	-9
- reserve collectieve voorzieningen sociaal domein	0	-5	0	0	0
3. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING					
DEELPROGRAMMA 3	-8	0	0	0	0
- investeringsreserve	-8	0	0	0	0
4. Recreatie en toerisme					
DEELPROGRAMMA 4	0	-35	-35	-35	0
- investeringsreserve	0	-35	-35	-35	0
5. NIET RAADSPREFERENT					
DEELPROGRAMMA 5.1	-73	-148	-31	-39	-47
- bruteringsreserve ter dekking van kapitaallasten	-16	-23	-31	-39	-47
- investeringsreserve	-57	-125	0	0	0
DEELPROGRAMMA 5.2	-70	-40	-40	-231	-225
- bruteringsreserve ter dekking van kapitaallasten	-40	-40	-40	-231	-225
- reserve Open einde regelingen sociaal domein	-30	0	0	0	0
DEELPROGRAMMA 5.3	-54	-20	0	0	-15
- investeringsreserve	-54	-20	0	0	-15
DEELPROGRAMMA 5.4	-808	-649	-3.566	-157	-128
- reserve belegde gelden	-501	-501	-3.424	0	0
- bruteringsreserve ter dekking van kapitaallasten	-151	-148	-142	-142	-128
- investeringsreserve	-73	0	0	-15	0
- reserve organisatie	-83	0	0	0	0
Overhead	0	-203	-27	-13	-1
- investeringsreserve	0	-203	-27	-13	-1
Baten - Totaal	-1.114	-1.252	-3.823	-524	-426
Totaal mutaties reserves	-613	-751	-399	-524	-426
Resumerend: saldo mutaties per programma					
prog 1 strategie	0	0	0	0	0
prog 2 maatschappelijke leefruimte	-101	-157	-124	-49	-10
prog 3 ruimtelijke ontw ikkeling	-8	0	0	0	0
prog 4 recreatie en toerisme	0	-35	-35	-35	0
prog 5 niet raadspreferent	-504	-356	-213	-427	-415
Overhead	0	-203	-27	-13	-1
Totaal mutaties reserves	-613	-751	-399	-524	-426

Financiële positie

Begrotingsuitkomsten

De nu voorliggende begroting is voor 2018 tot en met 2021 sluitend.

2018	€	33.000
2019	€	3.000
2020	€	1.000
2021	€	10.000

Uitgangspunten begroting

De (meerjaren)begroting is tot stand gekomen rekening houdend met de volgende uitgangspunten:

- Voor de salarissen hebben een structurele stijging van 1% vanaf 2018 opgenomen;
- Voor prijsstijgingen hebben we daar waar dit mogelijk was de nullijn gehanteerd. Bij contractuele verplichtingen of daar waar dit onvermijdelijk was, hebben we wel een prijsstijging meegenomen gebaseerd op de afspraken bij de betreffende budgetten;
- De meerjarenraming gemeentefonds uit de meicirculaire 2017;
- Uitvoering van de meerjarige onderhouds- en investeringsplannen (o.a. wegen, verlichting, riolering, automatisering, gemeentelijke gebouwen, materieel brandweer, gemeentewerken, etc.);
- De (meerjarenbegroting) van alle gemeenschappelijke regelingen, waaronder de Veiligheidsregio Limburg-Noord, de Werkvoorzieningschap Aanvullende Arbeid en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling.
- 100% kostendekking beleidstaken reiniging en riolering;

Onvoorzien

In begroting hebben we geen post onvoorzien opgenomen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Een aantal baten en lasten hebben geen structureel karakter. Hieronder geven we deze baten en lasten (B/L) per programma weer. Dit overzicht is exclusief investeringen.

Bedragen x€ 1.000

Deel-progr.	Omschrijving	B/L	2018	2019	2020	2021	Dekking / Storting
2.2	Frictiekosten WAA	L	46	35	0	0	Res openeinde sociaal domein
2.3	Inzet gedragswetenschapper	L	17	0	0	0	Res real collectieve voorz.
2.3	Transformatiekosten Jeugdzorg	L	80	80	40	0	Res real collectieve voorz.
2.4	Bijdrage expltekort Binnensport	L	5	0	0	0	Res real collectieve voorz.
Totaal 2			148	115	40	0	
3.1	Actualiseren BP Drakenrijk	L	0	0	0	0	Investeringsreserve
Totaal 3			0	0	0	0	
4.1	Actieprogr. Vrijetijdseconomie regio Noord Limburg	L	35	35	35	0	Investeringsreserve
Totaal 4			35	35	35	0	
5.1	Opschonen watergangen	L	90	0	0	0	Investeringsreserve
5.1	Aanleg glasvezel	L	35	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Vorbereidingskosten Omgevingswet	L	0	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Vervaging taken teamleider VTH	L	10	0	0	0	Investeringsreserve
5.3	Bodemkwaliteitskaart	L	0	0	0	15	Investeringsreserve
5.3	Hekwerk dierenpark	L	10	0	0	0	Investeringsreserve
5.4	Vervanging bureaustoelen	L	0	0	0	0	Investeringsreserve
5.4	Onderzoek doelmatigheid, doeltreffendheid	L	0	0	15	0	Investeringsreserve
Totaal 5			145	0	15	15	
Overhead	Opgrade Verseon 2.4	L	150	0	0	0	Investeringsreserve
Overhead	Beesel Desktop 2.0	L	13	0	0	0	Investeringsreserve
Overhead	I-pads Raad, College en MT	L	14	1	1	1	Investeringsreserve
Overhead	I-pads beleidsmedewerkers	L	0	0	12	0	Investeringsreserve
Overhead	Bovenform. medw onderhoudsdienst	L	26	26	0	0	Investeringsreserve
Totaal overhead			203	27	13	1	
Totaal			531	177	103	16	

Structureel begrotingssaldo

Bedragen x€ 1.000

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Begrotingssaldo incl incidentele baten en lasten	33	3	1	10
Bij: incidentele lasten	531	177	103	16
Af: incidentele dekking uit de reserves	-531	-177	-103	-16
Structureel begrotingssaldo	33	3	1	10

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In onderstaande tabel geven we een overzicht van alle structurele toevoegingen aan en onttrekkingen (T/O) uit de reserves.

Bedragen x€ 1.000

Deel-progr.	Omschrijving	T / O	2018	2019	2020	2021
2.1	Dekking kapitaallasten dagopvang 't Spick	O	1	1	1	1
2.4	Dekking kapitaallasten Solberg	O	6	6	6	6
2.4	Dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	O	2	2	2	2
Totaal 2			10	10	10	10
5.1	Dekking kapitaallasten herinr. Raadhuisplein	O	16	16	16	16
5.1	Dekking kapitaallasten vervanging openbare verlichting	O	6	14	22	30
5.1	Dekking kapitaallasten Verkeersmaatregelen	O	1	1	1	1
5.2	Dekking kapitaallasten uitbreiding basisschool Offenbeek	O	21	21	21	21
5.2	Dekking kapitaallasten noodlokalen basisschool Beesel	O	10	10	10	10
5.2	Dekking kapitaallasten uitbreiding basisschool Beesel	O	9	9	6	0
5.2	Dekking kapitaallasten Oppe Brick BC Broekhin	O	0	0	195	195
5.4	Dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	O	14	14	14	0
5.4	Dekking kapitaallasten aanpassing balie	O	6	0	0	0
5.4	Dekking kapitaallasten verbouwing gemeentehuis	O	103	103	103	103
5.4	Dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis	O	20	20	20	20
5.4	Dekking kapitaallasten discussie installatie	O	2	2	2	2
5.4	Dekking kapitaallasten zonnepanelen 2014	O	3	3	3	3
Totaal 5			210	213	412	400
	Totaal		220	222	422	409

Conclusie financiële positie

De belangrijkste aspecten voor het beoordelen van de financiële positie van de gemeente zijn reservepositie, ruimte belastingpakket, belastingdruk en meerjarenperspectief. Daarnaast speelt een aantal specifieke, gemeentegebonden kenmerken een rol, zoals fysieke en sociale structuur, afschrijvingsbeleid en grondexploitatie.

We beoordelen de gemeente Beesel op de diverse aspecten als volgt:

* Reservepositie

Jaarlijks evalueren we de gemeentelijke reserves en voorzieningen. We kijken of de bestaande reserves en voorzieningen nog voldoen aan het BBV, of we ze kunnen samenvoegen of opheffen en of we nieuwe reserves of voorzieningen moeten vormen. Ook bekijken we of de hoogte van de reserves en voorzieningen toereikend is voor het doel waarvoor de reserve c.q. voorziening is gevormd.

We dekken incidentele lasten met incidentele middelen. Hierdoor ontlasten we onze meerjarenbegroting.

* Stand reserves en voorzieningen

De (meerjaren) stand van de reserves en voorzieningen is opgenomen in paragraaf A, Weerstandsvermogen en risicomanagement.

* Ruimte belastingpakket

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en Lokale heffingen blijkt dat er ruimte zit bij de OZB, zeker als we als bovengrens het Limburgse gemiddelde nemen.

Het rioolrecht en de reinigingsrechten zijn 100% kostendekkend.

Voor de cijfers verwijzen we naar de paragraaf Lokale Heffingen.

* Belastingdruk

De belastingdruk voor een gemiddeld gezin blijft in 2018 gelijk met 2017. We houden de voorzieningen voor de burger zoveel mogelijk op peil.

De belastingdruk in de gemeente Beesel ligt ver onder het gemiddelde van de Limburgse gemeenten.

Voor de toelichting op de cijfers verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Bijlage 1: Brondocumenten

Prog./ par.	Document	Datum vaststelling	Jaar van herijking

Kadernota's

1	Blij in Beesel vandaag, morgen, overmorgen; visie van de gemeenschap	27-03-17	als er aanleiding voor is
2	Kadernota programma 2, maatschappelijke leefruimte	03-11-14	2018
3	Kadernota programma 3, ruimtelijke ontwikkeling	03-11-14	2018
4	Kadernota programma 4, recreatie en toerisme	05-10-15	
par. A	Kadernota paragraaf A, Weerstandsvermogen en risicobeheersing	06-10-15	2018
par. B	Kadernota paragraaf B, Onderhoud kapitaalgoederen	06-10-15	2018
par. C	Kadernota paragraaf C, Financiering	06-10-15	2018
par. D	Kadernota paragraaf D, Bedrijfsvoering	06-10-15	2018
par. E	Kadernota paragraaf E, Verbonden partijen	06-10-15	2018
par. F	Kadernota paragraaf F, Grondbeleid	10-10-16	2018
par. G	Kadernota paragraaf G, Lokale heffingen	06-10-15	2018

Beleidsnota's

1	Evaluatie participatienota	05-10-15	als er aanleiding voor is
1	Regiovisie	23-04-12	als er aanleiding voor is
1	Euregiovisie 2014-2020	16-12-13	als er aanleiding voor is
1	Communicatiebeleid	26-05-14	als er aanleiding voor is
1	Visie op samenwerking 2012	17-12-12	2017
1	Collegeprogramma 2014-2018	12-05-14	2018
2.1	Vrijwilligersbeleid	21-11-11	2019
2.1	Kaderstellende nota decentralisatie extramurale zorg	06-05-13	als er aanleiding voor is
2.1	Beleidsplan en verordening WMO 2015	06-10-14	dec-17
2.1	Regionaal beleids- en afsprakenkader WMO 2016	07-03-16	dec-17
2.1	WMO beleidsplan 2013-2016 "We doen het gewoon samen"	30-09-13	dec-17
2.1	Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Beesel 2014	13-01-13	als er aanleiding voor is
2.1	Nadere regels en beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Beesel 2015	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.1	Beleidsnota informele zorg 2014-2017	16-12-13	2019

2.1 tm 2.3	Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.1 tm 2.3	Kadernota decentralisaties	10-09-12	als er aanleiding voor is
2.2	Beleidsplan Participatiewet "Iedereen doet mee" en de verordening Participatiewet 2015	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.2	Beleidsregels Participatiewet en loonwaardemethodiek	15-06-15	als er aanleiding voor is
2.2	Schuldhelpverlening	04-02-13	als er aanleiding voor is
2.3	Beleidsnota kinderopvang o.g.v. een sociaal medische indicatie	31-01-11	als er aanleiding voor is
2.3	Peuterspeelzalenbeleid	23-04-12	sep-17
2.3	Regionaal beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015-2018	17-02-14	als er aanleiding voor is
2.3	Nadere regels en beleidsregels jeugdhulp gemeente Beesel 2016	27-06-16	als er aanleiding voor is
2.3	Calamiteitenprotocol jeugd Noord-Limburg	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.3	Integraal jeugdbeleid gemeente Beesel 2017 - 2020	19-12-16	als er aanleiding voor is
2.4	Lokaal gezondheidsbeleid	06-05-13	als er aanleiding voor is
2.4	Sport beleidsnota 2009-2017	25-01-10	dec-17
2.4	Archeologiebeleid en archeologische verwachtings- en beleidskaart	19-04-10	als er aanleiding voor is
2.4	Beschermd dorpsgezicht Beesel	21-12-09	als er aanleiding voor is
2.4	Monumentencommissie gemeente Beesel 2009	16-03-09	als er aanleiding voor is
2.4	Kunst-en cultuurnota	10-07-17	als er aanleiding voor is
2.4	Meerjarig beleidskader bibliotheek 2017-2020 - kaders en uitgangspunten	27-03-17	2020
2.4	Kaders subsidiering muziekonderwijs	17-02-14	als er aanleiding voor is
2.4	Nota inventarisatie en vervanging speeltoestellen	14-09-09	als er aanleiding voor is
3	Structuurvisie	12-09-11	als er aanleiding voor is
3	Bestemmingsplan bebouwde gebieden	15-12-14	2024
3	Bestemmingsplan Buitengebied	24-06-13	2023

3	Bestemmingsplan reparatieplan buitengebied Beesel	13-07-15	2023
3	Bestemmingsplan Drakenrijk	17-03-08	2018
3	Beleidsregel gemeentelijk kwaliteitsmenu wonen buitengebied	02-09-13	als er aanleiding voor is
3	Herziening exploitatieopzetten grondbedrijf 2016	12-12-16	jaarlijks
3	Bestemmingsplan Molenveld-Zuid en naamswijziging naar Oppe Brik	06-10-14	2024
3	Beeldkwaliteitsplan Oppe Brik & VO	25-08-14	2024
3	Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 & PlanMER	17-02-14	geen
3	Gebiedsvisie Witte Stein	10-09-12	n.v.t.
3	Planschadeverordening 2008 - WIJZIGING	08-07-13	als er aanleiding voor is
3	Beleidsregel hoogzitten	07-04-08	als er aanleiding voor is
3	Beleidsregel huisvesting van seizoenarbeiders bij agrarische bedrijven	29-08-05	als er aanleiding voor is
3	Stedenbouwkundige Visie centrum Beesel	05-09-11	n.v.t.
3	Afwegingskader woninglocaties en woningbouwinitiatieven	06-02-17	als er aanleiding voor is
3	Voorzienbaarheid bestemmingsplanwijziging deprogrammeren woningbouwlocaties	06-06-17	2024
3	Regionale structuurvisie wonen Noord-Limburg	07-03-16	als er aanleiding voor is
4	Evenementenbeleid	31-03-16	als er aanleiding voor is
4	Beleidsvisie recreatie en toerisme	17-02-14	2018
4	Beleidsregel verblijfsrecreatie	01-01-08	als er aanleiding voor is
5.1	Coffeeshop- en Damoclesbeleid Beesel	09-07-12	als er aanleiding voor is
5.1	Drugsbeleid Beesel 2012	08-10-12	als er aanleiding voor is
5.1	Integraal alcohol- en drugsbeleid voor jongeren in Beesel 2013-2016	03-06-13	als er aanleiding voor is
5.1	Gewijzigde drank- en horecawet	30-09-13	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsregel paracommerciële horecabedrijven	22-11-04	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsnota Openbare Verlichting 2016-2023	14-03-16	2023
5.1	Externe veiligheid	06-06-11	als er aanleiding voor is

5.1	Integraal handhavingsbeleid 2012	18-06-12	als er aanleiding voor is
5.1	Beleidsplan veiligheidsregio	07-12-15	als er aanleiding voor is
5.1	Integraal veiligheidsplan gemeente Beesel 2015-2018	15-12-14	2018
5.1	Preventie-activiteitenplan gemeente Beesel 2003	23-06-03	als er aanleiding voor is
5.2	Huisvestingsprogramma scholen 2014	07-10-13	jaarlijks
5.2	Beleidsnota VVE 2010-2014	25-10-10	als er aanleiding voor is
5.3	Bomenbeleidsplan en bomenverordening	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Visie begraafplaatsen	09-05-16	als er aanleiding voor is
5.3	Kaderstellende notitie vermindering restafval	10-10-16	als er aanleiding voor is
5.3	Wegen beheerplan 2017-2021	20-06-16	als er aanleiding voor is
5.3	GVVP 2012-2015	19-12-11	2017
5.3	Mobiliteitsfonds / parkeerbijdrageregeling	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel legionellapreventie	13-02-06	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel stookruimten (geheel of gedeeltelijk) onder maaiveld	14-11-05	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsnota standplaatsenbeleid gemeente Beesel	29-06-05	als er aanleiding voor is
5.3	Regionale detailhandelsvisie Noord-Limburg (POL)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Werklocaties bedrijventerreinen (visie bedrijfsterreinen Noord-Limburg)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Werklokaties kantoren (regionale visie kantoren Noord-Limburg)	10-07-17	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsnota bodembeheer Regio Maas & Roer, gedeelte Beesel	04-07-11	2021
5.3	Duurzaamheidsbeleid	04-02-13	als er aanleiding voor is
5.3	Duurzaamheidsinvesteringsplan	06-05-13	als er aanleiding voor is
5.3	Energiestrategie	30-09-13	als er aanleiding voor is

5.3	Aanwijzingsbesluit woonschepenligplaatsen i.h.k.v. de Huisvestingswet	19-09-05	als er aanleiding voor is
5.3	Woningbouwkader 2012-2020	19-12-11	als er aanleiding voor is
5.3	Geluidbeleid 2011-2015	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.3	Landschapsontwikkelingsplan	19-03-12	als er aanleiding voor is
5.3	Structuurvisie Leewen-de Weerd	17-05-10	n.v.t.
5.3	Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan 2013-2017	16-12-13	2017
5.3	Beleidsnotitie inzameling huishoudelijke afvalstoffen	25-11-13	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel tijdelijke huisvesting (bij - verbouwing- woning op eigen erf)	05-02-01	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel erfafscheidingen	24-10-05	als er aanleiding voor is
5.3	Welstandsnota	11-04-11	als er aanleiding voor is
5.3	Welstandsbeleid	24-06-13	als er aanleiding voor is
5.3	Reclamebeleid Beesel 2008	25-02-08	als er aanleiding voor is
5.3	Wegenlegger	06-10-14	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel plaatsing zendmasten	06-09-07	als er aanleiding voor is
5.4	Reglement Burgerlijke Stand	07-05-12	als er aanleiding voor is
5.4	Reglement van Orde Gemeenteraad	06-06-11	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening elektronische bekendmaking	04-02-13	2017
5.4	verordening regeling behandeling bezwaarschriften	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.4	delegatieverordening	24-06-05	2017
5.4	Reglement van orde voor B&W	16-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Nota Inkoopbeleid	09-09-13	als er aanleiding voor is
5.4	Strategisch reservebeleid	26-05-14	als er aanleiding voor is
5.4	Kaders investeringsreserve	23-06-14	als er aanleiding voor

			is
5.4	Invorderings- en kwijtscheldingsregelingen gemeentelijke belastingen	15-12-14	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2006	20-11-06	als er aanleiding voor is
5.4	Nota activa en afschrijving	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Wet markt en overheid	02-03-15	als er aanleiding voor is
5.4	Achtervang herfinanciering leningen Woongood 2-Duizend	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening forensenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief forensenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening hondenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief hondenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening lijkbezorgingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief lijkbezorgingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening onroerende zaakbelastingen Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven onroerende zaakbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening reinigingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven reinigingsrechten Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening rioolaansluitrecht Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven rioolaansluitrecht Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening rioolheffing Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarief rioolheffing Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening toeristenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is

5.4	Tarief toeristenbelasting Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Verordening dienstverlening aan derden Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
5.4	Tarieven dienstverlening aan derden Beesel	12-12-16	als er aanleiding voor is
par. D	Telewerkgeregeling	10-01-11	als er aanleiding voor is
par. D	Verordening interne klachtbehandeling	26-05-14	als er aanleiding voor is

Uitvoeringsnota's

2.1	Regeling persoonsgebonden budget (pgb)	15-12-14	als er aanleiding voor is
2.1	Vaststellen basistarieven hulp bij huishouding	17-12-12	als er aanleiding voor is
2.1	Kwaliteitseisen tbv opdrachtgeven in het sociaal domein	26-05-14	als er aanleiding voor is
2.1	Meldcode huiselijk geweld	16-06-14	als er aanleiding voor is
2.1	Uitvoeringsregeling informele zorg 2014-2015	22-09-14	als er aanleiding voor is
2.3	Subsidieregeling Jong in Beesel	09-09-13	als er aanleiding voor is
2.3	Samenwerkingsafspraken en privacyreglement lokaal zorgnetwerk / jeugdnetwerk gemeente Beesel	24-03-14	als er aanleiding voor is
2.3	Afspraken gemeenten regio Noord-Limburg over functies bureau Jeugdzorg 2015	24-03-14	als er aanleiding voor is
2.3	Uitvoeringsplan jeugdhulp gemeente Beesel 2016	06-10-14	als er aanleiding voor is
2.3	Samenwerkingsconvenant Verwijsindex Noord- en Midden Limburg	27-10-14	als er aanleiding voor is
2.3	Mandaatverlening invoering Nieuwe Jeugdwet	05-01-15	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregel investeringssubsidies	09-01-12	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregels overgangsregelingen subsidie	19-01-12	als er aanleiding voor is
2.4	Subsidieregeling sociale verrijking	08-12-14	als er aanleiding voor is
2.4	Uitvoeringsregel subsidie legeskosten omgevingsvergunning	27-10-14	als er aanleiding voor is

2.4	Meerjaren onderhoudsprogramma buitensportaccommodaties 2014-2034	24-02-14	2019
3	Hinder van houtkachels / open haarden	10-03-14	als er aanleiding voor is
4	Gemeenschappelijke regeling Grenspark Maas-Swalm-Nette	14-03-16	als er aanleiding voor is
5.1	Uitvoeringsplan integraal alcohol en drugsbeleid voor jongeren in Beesel 2015-2016	16-03-15	als er aanleiding voor is
5.1	Handhavings- en sanctiekader Drank- en horecawet	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.1	Samenwerkingsconvenant en aanwijzingsbesluit BOA Noord- en Midden Limburg	29-09-14	als er aanleiding voor is
5.1	Gladheidsbestrijdingsplan 2016/2021	11-07-16	als er aanleiding voor is
5.1	Dekkingsplan brandweer	16-12-13	als er aanleiding voor is
5.3	Bosbeheerplan gemeente Beesel 2014-2019	20-01-14	2019
5.3	Horecahandhaving	06-02-12	als er aanleiding voor is
5.3	Beleidsregel kamerverhuur	16-01-12	als er aanleiding voor is
5.3	Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening 2011 (actualisatie)	24-08-15	als er aanleiding voor is
5.3	Aanwijzingsbesluit van categorieën waarin geen vvgb Wabo is vereist	18-10-10	als er aanleiding voor is
5.3	Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2016 (HUP)	25-04-16	jaarlijks
5.4	Verordening Basisregistratie Personen (BRP)	06-10-14	als er aanleiding voor is
5.4	Functioneringsgesprekken burgemeester en gemeenteraad	12-09-11	als er aanleiding voor is
5.4	Gedragscode voor de leden van de raad & fractievertegenwoordigers (inclusief richtlijn handelswijze bij vermoed overtreden gedragscode)	29-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Papierloos vergaderen	17-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	regeling outplacement gewezen wethouders	25-06-05	als er aanleiding voor is
5.4	Beleid Mobile Device Security	24-02-14	als er aanleiding voor is
5.4	Piketregeling intern Oranjekolom	06-07-05	als er aanleiding voor is

5.4	Beleidsregel gevonden en verloren voorwerpen	18-03-13	als er aanleiding voor is
5.4	Nota reserves en voorzieningen	12-12-16	jaarlijks
5.4	Werkkostenregeling	10-01-11	als er aanleiding voor is
5.4	Controleprotocol en normenkader 2016	12-12-16	jaarlijks
5.4	Treasury statuut	14-03-16	als er aanleiding voor is
par. B	Onderhoudsplannen gemeentelijke gebouwen 2014	14-07-14	3-jaarlijks
par. D	Informatiebeveiligingsplan & privacybeleid	27-06-16	jaarlijks
par. D	Aggressieprotocol	4-11-13	2018
par. D	Melden vermoeden van misstanden	05-07-17	als er aanleiding voor is
par. D	Gedragscodes ambtenaren	28-10-13	als er aanleiding voor is
par. D	Archiefverordening	29-10-12	als er aanleiding voor is
par. D	Mandaat- en delegatieregister	09-01-17	als er aanleiding voor is
par. D	Dereguleringsbesluit mandaten P&O	05-07-05	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling lokale regeling studiefaciliteiten	07-07-05	als er aanleiding voor is
par. D	Piketdienstregeling OHD	01-01-12	als er aanleiding voor is
par. D	Rechtspositieregeling Buitengewoon Ambtenaar Burgerlijke Stand	30-06-05	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling functiewaardering	02-07-12	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling functioneringsgesprekken	25-06-05	als er aanleiding voor is
par. D	Werktijdenregeling	30-03-09	als er aanleiding voor is
par. D	Regeling werving en selectie	28-10-2013	als er aanleiding voor is

Bijlage 2: Geprognotiseerde balans en EMU-saldo

Geprognotiseerde balans

Bedragen x€ 1.000

ACTIVA						PASSIVA					
2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	675	656	637	618	599	Algemene Reserve	1.900	1.900	1.900	1.900	
						Bestemmingsreserves	22.841	18.957	15.660	15.362	
Totaal immateriële vaste activa	675	656	637	618	599	Totaal Reserves	24.741	20.857	17.560	17.262	
- Investerings met economisch nut	12.152	11.524	10.943	10.400	9.882	Resultaat	0	0	0	0	
- inv. met ec. nut waarvoor heffing mogelijk is	4.174	3.810	3.446	3.097	2.757						
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	Totaal Eigen Vermogen	24.741	20.857	17.560	17.262	
Totaal materiële vaste activa	16.326	15.334	14.390	13.497	12.639						
Kapitaalverstrekkingen aan:						Voorzieningen	8.188	8.432	8.475	8.407	
- Deelnemingen	300	300	300	300	300	Onderhandse leningen					
Leningen aan:						- Binnenlandse banken en ov. Fin. Instellingen	5.296	667	507	346	
- Woningbouwcoöperaties	4.588	101	82	63	43	- Openbare lichamen	85	57	28	0	
						- Overige binnenlandse sectoren	75	75	75	75	
Overige langlopende leningen	712	711	710	709	708	Totaal vaste schulden	5.456	799	610	421	
Overige uitzettingen> 1 jaar	4.890	4.890	1.790	1.790	1.790						
Totaal financiële vaste activa	10.490	6.002	2.882	2.862	2.841						
Totaal Vaste Activa	27.491	21.991	17.909	16.977	16.079	Totaal vaste passiva	38.385	30.087	26.645	26.091	

Geprognotiseerde balans (vervolg)

ACTIVA	2017	2018	2019	2020	2021	PASSIVA	2017	2018	2019	2020	2021
Voorraden						Overige Schulden	1.254	1.254	1.254	1.254	1.254
- Onderhanden werk, waaronder GREX	2.316	1.136	322	0	0	Totaal netto-vlottende schulden	1.254	1.254	1.254	1.254	1.254
- Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	0	0	0						
						Verplichtingen	2.569	2.569	2.569	2.569	2.569
Uitzettingen looptijd < 1 jaar						Voorschotten					
- Vorderingen op openbare lichamen	1.918	1.918	1.918	1.918	1.918	- Het rijk	157	157	157	157	157
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	8.927	7.309	8.763	9.463	10.162						
- Overige vorderingen	844	844	844	844	844	Vooruitontvangen bedragen	0	0	0	0	0
						Totaal overlopende Passiva	2.726	2.726	2.726	2.726	2.726
Liquide middelen											
- Banksaldi	30	30	30	30	30	-					
- Kassaldi	3	3	3	3	3	-					
Overlopende activa											
- nto voorschotbedragen door voorfinanciering											
op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel											
* Het Rijk	284	284	284	284	284						
* Overige Nederlandse overheidslichamen	382	382	382	382	382						
- overige nto bedragen en vooruitbet. Bedragen	170	170	170	170	170						
Totaal vlottende activa	14.874	12.076	12.716	13.094	13.793	Totaal vlottende passiva	3.980	3.980	3.980	3.980	3.980
Totaal Activa	42.365	34.067	30.625	30.071	29.872	Totaal Passiva	42.365	34.067	30.625	30.071	29.872

EMU-saldo

Bedragen x€ 1.000

		2017	2018	2019	2020	2021
1	Explootatiesaldo voor toevoeging aan cq. onttrekking uit reserves	-609	-718	-396	-523	-416
2	Afschrijving ten laste van exploitatie	1.087	1.011	1.061	1.244	1.259
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van exploitatie	448	765	849	845	843
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.755	4.748	3.618	977	372
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4					
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	a Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)					
	b Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa op exploitatie					
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)					
8	Baten bouwgrondexploitatie					
	a Baten voor zover transactie niet op de exploitatie verantwoord					
	b Op de exploitatie verantwoorde boekwinst op verkoop grond					
9	Lasten balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	849	421	710	831	458
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (incl. fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten					
11	Verkoop van effecten:					
	a Gaat u effecten verkopen ja/nee	nee	nee	nee	nee	nee
	b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie					
	Berekend EMU-saldo	-2.678	-4.111	-2.814	-242	856

Bijlage 3: Staat reserves en voorzieningen

Naam reserve/voorziening		Saldo op 31-12-2017	Overige ver- meerderingen 2018	Verminde- ringen 2018	Saldo op 31-12-2018
Rubriek A: Reserves Algemene dienst					
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE		1.900.000	0	0	1.900.000
Rubriek B: Bestemmingsreserves					
30020	Investeringsreserve	13.567.109	500.556	3.523.199	10.544.466
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	44.998	0	2.007	42.991
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	267.984	0	15.764	252.220
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	0	0	0	0
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.355.770	0	103.088	1.252.682
30047	Reserve uitvoering participatienota	105.341	0	0	105.341
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	42.613	0	14.204	28.409
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	6.051	0	6.051	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	163.791	0	19.813	143.977
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	16.701	0	2.039	14.662
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	178.864	0	20.641	158.223
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	71.747	0	10.250	61.497
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	23.201	0	8.700	14.500
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	236.816	0	6.275	230.542
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	349.211	0	101.777	247.434
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	71.023	0	2.631	68.392
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.767.218	0	46.000	1.721.218
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	3.924.107	0	500.556	3.423.551
30066	Reserve Organisatie	301.874	0	0	301.874
30067	Reserve dekking kapitaallasten 2 woonwagens 2014	0	0	0	0
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	47.556	0	1.250	46.306
30069	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	0	0	0	0
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRRESERVES		22.840.688	500.556	4.384.245	18.956.999
SUBTOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGSRRESERVES		24.740.688	500.556	4.384.245	20.856.999

	<u>Rubriek C: Voorzieningen</u>				
	<u>Voorzieningen voor onderhoud</u>				
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	18.362	975	0	19.337
40003	Onderhoud gemeentehuis	240.773	47.100	0	287.873
40004	Onderhoud sporthal De Schans	399.278	74.450	729	472.999
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	126.460	5.000	10.399	121.061
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	82.956	6.150	34.091	55.015
40005	Onderhoud brandweergarage	59.883	5.100	2.886	62.097
40007	Onderhoud gemeenteloods	138.320	11.322	0	149.642
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	7.454	650	91	8.013
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	197.158	47.210	7.053	237.315
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	11.805	17.200	0	29.005
40015	Onderhoud kunstwerken	1.293	2.777	0	4.070
40017	Onderhoud wegen	225.593	200.000	270.000	155.593
40018	Onderhoud woonwagenwoningen	1.576	700	356	1.920
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	47.184	18.000	2.797	62.387
	<u>Egalisatievoorzieningen</u>				
42011	Afvalstoffenheffing	816.346	0	79.668	736.678
42012	Rioolrecht	4.013.758	238.124	0	4.251.882
	<u>Diversen</u>				
41001	Pensioenen wethouders	1.799.503	67.000	89.875	1.776.628
41008	Voorziening leningen greswarenfabriek	0	0	0	0
41009	Voorziening geldlening TC Ruiver	44.650	0	2.350	42.300
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.232.354	741.758	500.295	8.473.817
TOTAAL ALGEMENE DIENST		32.973.042	1.242.314	4.884.540	29.330.816
	<u>Rubriek D: Grondbedrijf</u>				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	224.851	0	0	224.851
	SUB-TOTAAL	224.851	0	0	224.851
TOTAAL-GENERAAL		33.197.893	1.242.314	4.884.540	29.555.667

Naam reserve/voorziening		Saldo op 31-12-2018	Overige ver- meerderingen 2019	Verminde- ringen 2019	Saldo op 31-12-2019
Rubriek A: Reserves Algemene dienst					
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE		1.900.000	0	0	1.900.000
Rubriek B: Bestemmingsreserves					
30020	Investeringsreserve	10.544.466	3.423.552	2.975.400	10.992.618
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	42.991	0	2.007	40.984
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	252.220	0	15.764	236.456
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	0	0	0	0
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.252.682	0	103.088	1.149.594
30047	Reserve uitvoering participatienota	105.341	0	0	105.341
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	28.409	0	14.204	14.204
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	143.977	0	19.813	124.164
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	14.662	0	2.039	12.623
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	158.223	0	20.641	137.581
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	61.497	0	10.250	51.248
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	14.500	0	8.700	5.800
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot				
30058	Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	230.542	0	6.275	224.267
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	247.434	0	80.000	167.434
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	68.392	0	2.631	65.762
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.721.218	0	35.000	1.686.218
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	3.423.551	0	3.423.551	0
30066	Reserve Organisatie	301.874	0	0	301.874
30067	Reserve dekking kapitaallasten 2 woonwagens 2014	0	0	0	0
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	46.306	0	1.250	45.055
30069	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	0	0	0	0
SUBTOTAAL BESTEMMINGRESERVES		18.956.999	3.423.552	6.720.613	15.659.938
SUBTOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGRESERVES		20.856.999	3.423.552	6.720.613	17.559.938
Rubriek C: Voorzieningen					
Voorzieningen voor onderhoud					

40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	19.337	975	4.841	15.471
40003	Onderhoud gemeentehuis	287.873	47.100	10.871	324.102
40004	Onderhoud sporthal De Schans	472.999	74.450	50.936	496.513
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	121.061	5.000	15.061	111.000
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	55.015	6.150	3.664	57.501
40005	Onderhoud brandweergarage	62.097	5.100	13.228	53.969
40007	Onderhoud gemeenteloods	149.642	11.322	52.123	108.841
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	8.013	650	257	8.406
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	237.315	47.210	60.578	223.947
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	29.005	17.200	12.250	33.955
40015	Onderhoud kunstwerken	4.070	2.777	0	6.847
40017	Onderhoud wegen	155.593	251.913	388.750	18.756
40018	Onderhoud woonwagenwoningen	1.920	700	356	2.264
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	62.387	18.000	5.007	75.380
	Egalisatievoorzieningen				0
42011	Afvalstoffenheffing	736.678	0	75.043	661.635
42012	Rioolrecht	4.251.882	270.298	0	4.522.180
	Diversen				0
41001	Pensioenen wethouders	1.776.628	67.000	89.875	1.753.753
41008	Voorziening leningen greswarenfabriek	0	0	0	0
41009	Voorziening geldlening TC Ruiver	42.300	0	2.350	39.950
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.473.817	825.845	785.190	8.514.472
TOTAAL ALGEMENE DIENST		29.330.816	4.249.397	7.505.803	26.074.410
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	224.851	0	0	224.851
	SUB-TOTAAL	224.851	0	0	224.851
TOTAAL-GENERAAL		29.555.667	4.249.397	7.505.803	26.299.261

Naam reserve/voorziening		Saldo op 31-12-2019	Overige ver- meerderingen 2020	Verminde- ringen 2020	Saldo op 31-12-2020
Rubriek A: Reserves Algemene dienst					
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE		1.900.000	0	0	1.900.000
Rubriek B: Bestemmingsreserves					
30020	Investeringsreserve	10.992.618	0	54.094	10.938.524
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	40.984	0	2.007	38.977
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	236.456	0	15.764	220.692
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	0	0	0	0
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.149.594	0	103.088	1.046.506
30047	Reserve uitvoering participatienota	105.341	0	0	105.341
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	14.204	0	14.204	0
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	124.164	0	19.813	104.351
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	12.623	0	2.039	10.583
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	137.581	0	20.641	116.940
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	51.248	0	10.250	40.998
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	5.800	0	5.800	0
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	224.267	0	6.275	217.993
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	167.434	0	40.000	127.434
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	65.762	0	2.631	63.131
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.686.218	0	0	1.686.218
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	0	0	0	0
30066	Reserve Organisatie	301.874	0	0	301.874
30067	Reserve dekking kapitaallasten 2 woonwagens 2014	0	0	0	0
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	45.055	0	1.250	43.805
30069	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	0	0	0	0
SUBTOTAAL BESTEMMINGRESERVES		15.659.938	0	297.856	15.362.082
SUBTOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGRESERVES		17.559.938	0	297.856	17.262.082
Rubriek C: Voorzieningen					
Voorzieningen voor onderhoud					

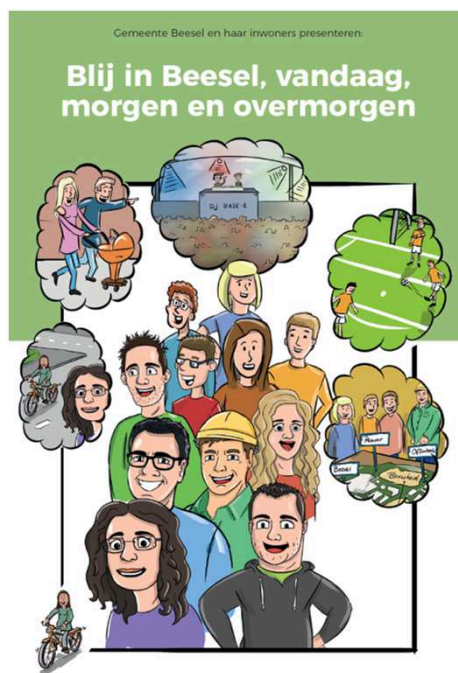
40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	15.471	975	0	16.446
40003	Onderhoud gemeentehuis	324.102	47.100	19.183	352.019
40004	Onderhoud sporthal De Schans	496.513	74.450	100.331	470.632
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	111.000	5.000	1.131	114.869
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	57.501	6.150	2.809	60.842
40005	Onderhoud brandweergarage	53.969	5.100	4.021	55.048
40007	Onderhoud gemeenteloods	108.841	11.322	26.441	93.722
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	8.406	650	2.074	6.982
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	223.947	47.210	197.010	74.147
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	33.955	17.200	14.750	36.405
40015	Onderhoud kunstwerken	6.847	2.777	0	9.624
40017	Onderhoud wegen	18.756	251.913	336.000	-65.331
40018	Onderhoud woonwagenwoningen	2.264	700	524	2.440
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	75.380	18.000	34.795	58.585
	Egalisatievoorzieningen				0
42011	Afvalstoffenheffing	661.635	0	60.317	601.318
42012	Rioolrecht	4.522.180	266.600	0	4.788.780
	Diversen				0
41001	Pensioenen wethouders	1.753.753	67.000	89.875	1.730.878
41008	Voorziening leningen greswarenfabriek	0	0	0	0
41009	Voorziening geldlening TC Ruiver	39.950	0	2.350	37.600
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.514.472	822.147	891.611	8.445.008
TOTAAL ALGEMENE DIENST		26.074.410	822.147	1.189.467	25.707.090
	Rubriek D: Grondbedrijf				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	224.851	0	0	224.851
	SUB-TOTAAL	224.851	0	0	224.851
TOTAAL-GENERAAL		26.299.261	822.147	1.189.467	25.931.941

Rubriek C: Voorzieningen Voorzieningen voor onderhoud					
Naam reserve/voorziening		Saldo op 31-12-2020	Overige ver- meerderingen 2021	Verminde- ringen 2021	Saldo op 31-12-2021
Rubriek A: Reserves Algemene dienst					
10001	Algemene reserve	1.900.000	0	0	1.900.000
11001	Rekeningsaldo	0	0	0	0
SUBTOTAAL ALGEMENE RESERVE		1.900.000	0	0	1.900.000
Rubriek B: Bestemmingsreserves					
30020	Investeringsreserve	10.938.524	0	98.282	10.840.242
30032	Reserve dekking kapitaallasten grond ABN-AMRO	32.525	0	0	32.525
30034	Reserve dekking kapitaallasten overkapping begraafplaats	38.977	0	2.007	36.971
30035	Res dekking kap.lasten grond fietspad langs de Maas	197.500	0	0	197.500
30037	Res dekking kap.lasten Raadhuisplein econ. Nut	220.692	0	15.764	204.929
30041	Reserve dek kaplst verkeersmaatregelen	0	0	0	0
30043	Reserve dekking kapitaallasten huisvesting gemeentehuis	1.046.506	0	103.088	943.418
30047	Reserve uitvoering participatienota	105.341	0	0	105.341
30048	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding gemeentehuis	0	0	0	0
30049	Reserve dekking kapitaallasten aanpassing balie	0	0	0	0
30050	Res dekking kapitaallasten meubilair gemeentehuis 2010	104.351	0	19.813	84.538
30051	Res dekking kapitaallasten discussieinstallatie 2010	10.583	0	2.039	8.544
30052	Reserve dekking kapitaallasten uitbr/verb BS Offenbeek	116.940	0	20.641	96.298
30054	Reserve dekking kapitaallasten noodlok. BS Spick 2008	40.998	0	10.250	30.749
30055	Reserve dekking kapitaallasten uitbreiding BS Beesel	0	0	0	0
30058	Reserve dekking kap.lasten perceel gronddepot Keulseweg	68.689	0	0	68.689
30059	Reserve dek. kap.lst. Investeringssubsidie Spp Solberg	217.993	0	6.275	211.718
30062	Reserve project realisatie collectieve voorzieningen	127.434	0	0	127.434
30063	Reserve dekking kapitaallasten zonnepanelen 2013	63.131	0	2.631	60.501
30064	Reserve Open einde Regelingen Sociaal Domein	1.686.218	0	0	1.686.218
30065	Reserve Belegde gelden (compensatie wegg.dividend)	0	0	0	0
30066	Reserve Organisatie	301.874	0	0	301.874
30067	Reserve dekking kapitaallasten 2 woonwagens 2014	0	0	0	0
30068	Reserve dek kaplst verbouwing 't Spick tbv dagopvang	43.805	0	1.250	42.554
30069	Reserve dek kaplst vervanging Openbare Verlichting	0	0	0	0
SUBTOTAAL BESTEMMINGSRERESVES		15.362.082	0	282.039	15.080.043
SUBTOTAAL ALGEMENE/BESTEMMINGSRERESVES		17.262.082	0	282.039	16.980.043

40001	Gemeentelijke begraafplaatsen	16.446	975	1.017	16.404
40003	Onderhoud gemeentehuis	352.019	47.100	63.440	335.679
40004	Onderhoud sporthal De Schans	470.632	74.450	23.724	521.358
40009	Onderhoud gymzaal Beesel	114.869	5.000	16.428	103.441
40010	Onderhoud gymzaal Offenbeek	60.842	6.150	24.409	42.583
40005	Onderhoud brandweergarage	55.048	5.100	3.215	56.933
40007	Onderhoud gemeenteloods	93.722	11.322	1.949	103.095
40008	Onderhoud gebouwtje milieupark	6.982	650	0	7.632
40013	Onderhoud gemeenschapshuis De schakel	74.147	47.210	78.481	42.876
40014	Onderhoud buitensportaccommodaties	36.405	17.200	17.000	36.605
40015	Onderhoud kunstwerken	9.624	2.777	0	12.401
40017	Onderhoud wegen	-65.331	251.913	182.000	4.582
40018	Onderhoud woonwagenwoningen	2.440	700	356	2.784
40019	Onderhoud molen de Grauwe Beer	58.585	18.000	43.566	33.019
	<u>Egalisatievoorzieningen</u>				
42011	Afvalstoffenheffing	601.318	0	53.173	548.145
42012	Rioolrecht	4.788.780	264.808	0	5.053.588
	<u>Diversen</u>				
41001	Pensioenen wethouders	1.730.878	0	0	1.730.878
41008	Voorziening leningen greswarenfabriek	0	0	0	0
41009	Voorziening geldlening TC Ruiver	37.600	0	2.350	35.250
	SUBTOTAAL VOORZIENINGEN	8.445.008	753.355	511.108	8.687.256
TOTAAL ALGEMENE DIENST		25.707.090	753.355	793.147	25.667.298
	<u>Rubriek D: Grondbedrijf</u>				
51001	Voorziening tekorten grondexploitatie	224.851	0	0	224.851
	SUB-TOTAAL	224.851	0	0	224.851
TOTAAL-GENERAAL		25.931.941	753.355	793.147	25.892.149

Begroting 2018

Onze basis

Gemeenschapsvisie
mei 2017

**Beesel,
samen
maken we
het verschil**

van gewoon anders
naar gewoon samen

Coalitieakkoord en
collegeprogramma
2014-2018

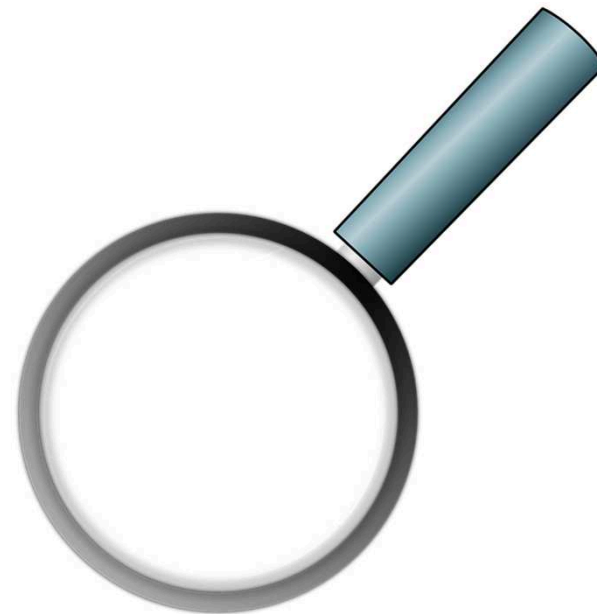
Kaders perspectief-
gesprek
april 2017

Rode draad voor ons handelen

We **werken samen** met onze inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners aan een sterke gemeenschap met veel voorzieningen en **bedrijvigheid**. Een **saamhorige** gemeenschap waar het **fijn wonen** is, waar veel te **beleven** is en waar het **dorpse** karakter behouden blijft. Een gemeenschap die ook oog heeft voor de wensen en behoeften van **jongeren**. We staan **midden in de gemeenschap**, met korte lijnen en een luisterende en faciliterende houding en een hoge kwaliteit van dienstverlening.

Begroting 2018 e.v.

1. Gemeente in Gemeenschap
2. Samenwerking
3. Beleven
4. Saamhorigheid
5. Fijn wonen
6. Bedrijvig
7. Dorp
8. Jong
9. Financiële aanpak

Gemeente in gemeenschap

Inzet op:

- Samenwerking met de gemeenschap op alle beleidsvelden; krachtige en vitale samenleving
Bijvoorbeeld:
  - >van 'ziek & gezond' naar 'gezondheid & gedrag'
  - >actief burgerschap, deelname aan de samenleving, participatie naar vermogen, verkennen basisinkomen
  - >faciliteren en ondersteunen collectieve voorzieningen
  - >samenwerkingen fysiek domein zoals Oppe Brik, duurzaamheid

Gemeente in gemeenschap

Inzet op:

- Organisatieontwikkeling; faciliterende/ ondersteunende gemeente

Bijvoorbeeld:

- > extra capaciteit op beveiliging/ privacy, communicatie, veiligheid, jongeren
- > meer inzet op groen en landschap, economische zaken (budgetneutraal)
- > technische updates (vergaderruimtes, systemen)
- > competenties, opleidingen

SAMENWERKING

Gemeenschap met goed samenspel tussen inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen, gemeente en waar we gezamenlijk onze visie verwezenlijken en uitdragen

Samenwerking

Inzet op:

- Uitdragen trots
Bijv. Draaksteken, groene gemeente, erfgoedprijs, Puik
- Betrokkenheid gemeenschap
bijv: implementatie Omgevingswet
- Beesel als sterke partner (in regionale, euregionale, provinciale e.a. samenwerkingsverbanden)

BELEVEN

Gemeenschap waar veel te doen is
(activiteiten, evenementen,
verenigingsleven, sport, cultuur,
recreatie) en waar we eenzaamheid
tegengaan

Beleven

Inzet op:

- Leefbaarheid
Bijv: voorzieningenniveau en levensbestendigheid/
multifunctionaliteit van faciliteiten, vervoersinitiatief, interactieve
cultuurkaart
- Steun in de rug voor verenigingen
Bijv: verenigingsondersteuner, subsidies
- School Greswarenfabriek
- Actieprogramma vrijetijdseconomie en Beesel
Drakengemeente
Bijv: bijeenkomsten R&T ondernemers, optimalisatie routestructuren
(fietsers, ruiters, wandelaars)
- Werkgroep ontmoeten

Saamhorigheid

Inzet op:

- Steunen van initiatieven van onderop
Bijv: hondenspeelweide, sociale verrijking, inzet vitale ouderen, klussendienst, knooppunt vrijwilligers
- Werken aan integratie van (nieuwe) inwoners
- Aandacht voor veiligheid door intensieve samenwerking diverse partners
Bijv: zorgnetwerk

FIJN WONEN

Mooie, groene, rustige, goed
onderhouden en duurzame
woongemeenschap
Met voldoende woningen
voor jong en oud in een
groene omgeving

Fijn wonen

Inzet op:

- Faciliteren inwoners groenonderhoud
Bijv: stimuleren adoptie groenstrook
- Starterswoningen, levensloopbestendige woningen,
kangoeroewoningen, zorgunits
Bijv: Oppe Brik
- Duurzaamheid
Bijv: klimaatneutraal 2030 en reduceren restafval
- Opwaardering woonwijken; sociale en fysieke kansen
Bijv: Hazenkamp en Spoorkamp
- Groot onderhoud beken, sloten en duikers

BEDRIJVIG

Gemeenschap met veel voorzieningen
(zoals winkels, uitgaansgelegenheden, station, accommodaties),
weinig leegstand en veel bedrijven

Bedrijvig

Inzet op:

- Verbinden/ ondersteunen bedrijven op fysiek gebied (ruimte en leegstand)
- Verbinden/ ondersteunen bedrijven op sociaal gebied (arbeidsmarkt, werk en mantelzorg)
- Aanpak Reuverboulevard/ snelfietsroute N271
- Aanpak wegen (Sint Lambertusdijk tussen Mouterdijk en Bergerhofweg)
- Doorontwikkeling buitendienst tot Leer-Werkbedrijf

DORP

Gemeenschap met eigen identiteit (kleinschalig en dorps karakter) waarin we snel schakelen door korte lijnen

Dorp

Inzet op:

- Digitale en interactieve gemeente
Bijv. zenden én ontvangen informatie, informatie beveiliging en privacy op orde, nieuwe website, inwonerpanels, digitalisering met oog voor niet-digitalen
- Samenwerking samenleving
Bijv. Kernoverleggen, buurtverenigingen, (sport)verenigingen

JONG

Gemeenschap met ruimte
voor jongeren
(starterswoningen, eigen
plek, activiteiten,
meedenken & meedoen)

Jong

Inzet op:

- Activeren jongeren
Bijv: Regeling 'Meedenken & Meedoen'
- Uitwerken thema jong met de jeugd en hen faciliteren in realisatie daarvan
- Gezond en veilig opgroeien
Bijv: inzet gedragswetenschapper
- Gelijke kansen voor alle kinderen; armoedebestrijding

Financiële feiten

- Gemeentefonds € 18.370K (+52K)
- Lokale heffingen (OZB en toeristenbel) € 2.905K
- Belastingdruk gemiddeld gezin € 535
- Weerstandsvermogen blijft goed
- Saldo reserves & voorzieningen € 29.556K

Financiële aanpak

- Risicovoller maar verantwoord begroten
  - > sociaal domein 2018 baseren op jaarrekening 2016
  - > bouwleges 2018 baseren op hogere leges 2016
  - > kleine post onvoorzien
- Geen OZB verhoging 2018; meerjarig 2% indien nodig
- Budgetruimte nieuwe ambities college/ raad vanaf 2019

Matrix samenhang begroting 2018 met Blij in Beesel

Programma	Gemeente in Gemeen- schap	Samenwer- king	Beleven	Samenho- righeid	Fijn wonen	Bedrijvig	Dorp	Jong
1 Strategie	V	V	V	V	V	V	V	V
2 <i>Maatschappelijke leefruimte</i>								
2.1 WMO	V		V		V	V		
2.2 Participatie	V							
2.3 Jeugd	V	V						V
2.4 Blijvend voorzien			V		V	V		
3 Ruimtelijke ontwikkeling	V		V		V	V		
4 Recreatie & Toerisme		V	V			V		
5 <i>Niet raadspreferent</i>								
5.1 Openbare orde en veiligheid				V	V	V		V
5.2 Onderwijs						V		V
5.3 Wonen en leefomgeving		V	V		V	V		V
5.4 Middelen en befrijfsvoering	V	V			V			

Visie Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen

Beesel gewoon Anders

Ons motto is 'Beesel gewoon Anders'. Een motto dat nog steeds bij onze gemeenschap en gemeente past. Een gewone gemeente, en toch duidelijk anders en met een eigen gezicht. Een gemeenschap waar het fijn wonen en vertoeven is. Onze kracht zit in de kleinschaligheid. Korte lijnen, benaderbaar, overzichtelijk. Een gemeenschap en gemeente die samen snel stappen zetten. Kansen en uitdagingen pakken we daadkrachtig en slagvaardig op. Kortom, een gemeenschap en gemeente waar we blij van worden en trots op zijn. En dat stralen we uit en dragen we uit.

Niet voor niets heet dit (toekomst) beeld van onze gemeenschap 'Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen'.

Beesel vandaag

De visie van de gemeenschap is het resultaat van vele dialogen en onderzoeken. We stelden de vraag: wat maakt u blij, nu en in de toekomst? En wat kunnen we samen doen om die toekomstwensen te realiseren? In de dialogen en onderzoeken is een duidelijk beeld ontstaan van de gemeenschap Beesel.

Ten eerste is dat de tevredenheid met de mooie dingen die er nu al zijn. En daarmee het besef dat we dat mogen koesteren. Ten tweede is dat de wens om deze tevredenheid ook naar de toekomst vast te houden en dus te blijven werken aan de gemeenschap. Om dat waar te maken is een aantal speerpunten benoemd.

Beesel morgen en overmorgen

BELEVEN

Gemeenschap waar veel te doen is (activiteiten, evenementen, verenigingsleven, sport, cultuur, recreatie) en waar we eenzaamheid tegengaan

Inwoners (van alle leeftijden) houden van reuring. Van een actieve en gezellige gemeenschap, met veel verschillende activiteiten en evenementen. Bereikbaar voor iedereen (jong en oud, uit verschillende culturen en uiteenlopende leefstijlen). Met verenigingen op het gebied van sport en cultuur als kloppend hart van de gemeenschap.

FIJN WONEN

Mooie, groene, rustige, goed onderhouden en duurzame woongemeenschap
Met voldoende woningen voor jong en oud in een groene omgeving

Inwoners genieten van onze mooie dorpen, gelegen in het groen. Een rustige woonomgeving, schoon en ruim, in een dorp waar wél veel te beleven valt. Een fraaie woonomgeving voor zowel jong als oud.

BEDRIJVIG

Gemeenschap met veel voorzieningen (zoals winkels, uitgaansgelegenheden, station, accommodaties), weinig leegstand en veel bedrijven

Inwoners hechten grote waarde aan goede voorzieningen, gelegen op korte afstand. Voorzieningen voor dagelijkse boodschappen, om uit te gaan, om te reizen, om sporten en hobby's te beoefenen. Aangevuld met een goed ondernemingsklimaat, waardoor er veel bedrijven zijn en we leegstand in onze dorpen weten te beperken.

SAAMHORIGHEID

Veilige, sociale, verbonden gemeenschap

Niets doet zoveel deugd als sociale contacten in je eigen omgeving. Een veilig, verbonden gevoel. Saamhorigheid is iets dat onze gemeenschap koestert. Betrokkenheid bij de eigen buurt, straat, kern of gemeente hoort hier vanzelfsprekend bij.

DORP

Gemeenschap met eigen identiteit (kleinschalig en dorps karakter) waarin we snel schakelen door korte lijnen

We zijn een dorp: inwoners kennen elkaar, kennen de organisaties en verenigingen. Zoeken elkaar daardoor snel op, zaken zijn snel besproken en in gang gezet. Kleinschaligheid is een grote troef van onze gemeenschap.

JONG

Gemeenschap met ruimte voor jongeren (starterswoningen, eigen plek, activiteiten, meedenken & meedoen)

Inwoners zien het belang van aandacht voor jongeren in onze dorpen. Een gemeenschap die aantrekkelijk is voor de jeugd, staat hoog op de wensenlijst. De jeugd heeft behoefte aan een eigen plek en eigen activiteiten. Jong volwassenen aan starters- of huurwoningen. Om aan te sluiten bij de behoeften van jongeren is het van groot belang dat zij meedenken en meedoen in onze gemeenschap.

SAMENWERKING

Gemeenschap met goed samenspel tussen inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen, gemeente en waar we gezamenlijk onze visie verwezenlijken en uitdragen

Zonder samenwerking ben je nergens. De visie van de gemeenschap is dat een goed samenspel tussen inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en gemeente belangrijk is. Een veranderende samenwerking, gebaseerd op gelijkwaardigheid van de deelnemers. Alleen op die manier is de visie van de gemeenschap te verwezenlijken. En ook voor het uitstralen en uitdragen van de visie geldt: samen!

GEMEENTE in GEMEENSCHAP

Gemeenschap met een benaderbare, meedenkende, communicerende en faciliterende gemeente

De gemeente is onderdeel van de gemeenschap. Staat energiek tussen haar inwoners, denkt mee en doet mee. Verbindt partijen, binnen en buiten de gemeenschap. Een goed communicerende en faciliterende gemeente. Met een hoge kwaliteit van dienstverlening.

De toekomst tegemoet

Met energie, tijd en aandacht kunnen we deze visie als gemeenschap en gemeente realiseren. Samen lukt het ons!

Als gemeente vertalen we deze visie in ons dagelijks werk in en met de gemeenschap. We zoeken onze inwoners en partners op, vol vertrouwen en met ambitie. Blij in Beesel, vandaag, morgen en overmorgen.

De rode draad voor het handelen van onze organisatie is daarbij als volgt:

We werken samen met onze inwoners, bedrijven, organisaties, verenigingen en partners aan een sterke gemeenschap met veel voorzieningen en bedrijvigheid. Een saamhorige gemeenschap waar het fijn wonen is, waar veel te beleven is en waar het dorps karakter behouden blijft. Een gemeenschap die ook oog heeft voor de wensen en behoeften van de jongeren. We staan midden in de gemeenschap, met korte lijnen en een luisterende en faciliterende houding en een hoge kwaliteit van dienstverlening.

Kadernota programma 2. Maatschappelijke leefruimte

Inleiding

De inwoners van Beesel staan midden in de wereld. Beesel is een fijne gemeente, met betrokken mensen. Centraal in onze toekomstvisie staat Beesel als een ideale gemeente om te wonen, werken en recreëren. Samen met onze inwoners willen we ervoor zorgen dat de voorzieningen behouden blijven. We werken aan een gemeenschap waarin mensen zich inzetten voor anderen en elkaar hierin stimuleren. Sociale verbondenheid en sociale verantwoordelijkheid staan voorop. Zo realiseren we samen een sociaal klimaat waarin alle inwoners, ongeacht leeftijd, achtergrond of leefwijze, zich kunnen ontplooiën.

Doelstelling

De doelstelling van het programma 'Maatschappelijke leefruimte' is het bouwen van een hechte gemeenschap waarin iedereen meedoet, waarin zorg voor kwetsbare mensen en groepen geborgd is en mensen iets betekenen voor elkaar. Initiatieven ontstaan van onderop en de gemeente richt zich op het samenbrengen van deze initiatieven.

Welke uitgangspunten hanteren we hierbij?

Om deze doelstelling te bereiken hanteren we de volgende uitgangspunten:

- eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen staat voorop
- ontwikkelingen komen van onderop, gemeente faciliteert waar nodig
- beleidskeuzes moeten passen binnen budgetten
- collectieve voorzieningen gaan boven individuele voorzieningen
- de gemeenschap is groter dan een kern
- we doen lokaal wat lokaal kan en regionaal daar waar het nodig is.

Kadernota programma 3. Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

De inwoners van Beesel staan midden in de wereld. Beesel is een fijne gemeente, met betrokken mensen. Centraal in onze toekomstvisie staat Beesel als kleine zelfstandige gemeente en als ideale gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. We willen een ideale, duurzame en onderscheidende woongemeente zijn. Met een openbare ruimte van hoge kwaliteit, die uitnodigt tot 'ontmoeten', verblijven en recreëren en een sociaal klimaat dat uitnodigt tot sociale contacten en sociale verbondenheid.

Doelstelling

De doelstelling van het programma 'ruimtelijke ontwikkeling' is om door planologische en stedenbouwkundige maatregelen een optimale en evenwichtige indeling, inrichting, benutting en instandhouding van het woon-, werk, en leefmilieu te realiseren.

Uitgangspunten

We hanteren als uitgangspunten:

- Duurzaamheid in bestaande en nieuwe economische activiteiten
- Energieneutraal bouwen
- Vraaggerichte woningbouwontwikkeling

Kadernota programma 4. Recreatie en Toerisme

Inleiding en doelstelling

De inwoners van Beesel staan midden in de wereld. Beesel is een fijne gemeente, met betrokken mensen. In onze toekomstvisie staat dat we dé ideale gemeente om te wonen, te werken en te recreëren willen zijn. Op het beleidsveld recreatie en toerisme zetten we in op Beesel als groene tuin van Limburg.

SWOT-analyse

De belangrijkste potenties voor recreatie en toerisme volgen uit de onderstaand SWOT-analyse.

Sterk

- De ligging van Beesel maakt dat het een uitstekende uitvalsbasis biedt voor vele (grensoverschrijdende) uitstapjes en dagtrips.
- De routestructuur en de verrassende afwisseling van landschapstypes en het vlakke land biedt een aangename fietsomgeving voor vele doelgroepen.
- De sterke merken Landal en Billy Bird hebben een grote marketingkracht. Ze zetten Beesel op de kaart, met profijt voor ook kleinere ondernemingen.

Zwak

- In sommige delen van de gemeente is het agrarisch gebruik dominant waardoor het landschap voor toeristen minder aansprekend is.
- Beesel is relatief onbekend; we blijven sterk afhankelijk van aanbieders die zich in de gemeente hebben gevestigd.
- Een eenduidige positionering ontbreekt. Weliswaar maakt Beesel stappen met Beesel Drakedörp maar dit thema past minder bij Reuver en Offenbeek. Een samenhangende positionering is nodig om voldoende kritische massa te creëren.

Kansen

- Het toerisme in Midden-Limburg groeit. Dit biedt kansen voor Beesel om hier op aan te haken.
- Grensoverschrijdend toerisme wint aan populariteit. De ligging van Beesel nabij Duitsland biedt daardoor mogelijkheden.
- De bestaande doelgroepen groeien. Momenteel zijn het vooral de gezinnen met kinderen en senioren die Beesel waarderen. Deze laatste groep groeit sterk en heeft een relatief hoog bestedingsprofiel. Ook worden er meer gezamenlijke vakanties ondernomen ("driegeratievakanties"). Beesel heeft alle ingrediënten in huis om hier invulling aan te geven
- In eigen land zijn vooral korte vakanties nog groeiend.

Bedreigingen

- De financieringsruimte van het bedrijfsleven staat onder druk. Dit maakt dat het voor ondernemers lastig is om te (her)investeren. Hierdoor kan de kwaliteit van het toeristisch product onder druk komen te staan.
- De concurrentie van het buitenland is hevig.
- Wensen en behoeften van toeristen kunnen conflicteren met die van de eigen inwoners. Voor een sterke toeristische sector is het van belang dat ook onder de eigen inwoners draagvlak bestaat voor toerisme.

Positionering

De doelstelling van het programma 'Recreatie & Toerisme' is de gemeente te positioneren als 'Groene tuin van Limburg, Bourgondisch genieten voor drie generaties'.

Hiermee combineren we drie sterke punten van Beesel:

- Diversiteit in aanbod: een interessant aanbod voor zowel gezinnen met (kleine) kinderen als senioren. Hierbij is de combinatie van de drie generaties kansrijk.
- Limburgse cultuur: Bourgondische leefstijl, gastvrijheid en gemoedelijkheid.
- Groen: comfortabel landschap voor wandelen en fietsen.

Aanpak

Om de positionering sterk in de beleving terug te laten komen is een logische zonering gewenst.

We onderscheiden drie zones:

- Blauwe zone ("rustende draak"): ontspanning, Maasbeleving en cultuurhistorie.
- Rode zone ("spuwende draak"): entertainment, intensief vermaak en voorzieningen.
- Groene zone ("spelende draak"): natuurbeleving, actief bezig zijn en spel.

Elke zone kent een andere landschaps- en gebiedskwaliteit. De optelsom van deze zones zorgt dat er voor drie generaties een passend aanbod ontstaat.

Uitgangspunten

Onze uitgangspunten zijn:

- We behouden onze concurrentiepositie. De lasten zijn relatief laag. Om de regionale positie te behouden is het van belang dat de toeristenbelasting op een bescheiden niveau blijft.
- We geven ondernemers een adviserende rol bij beleidsvoorbereiding en – uitvoering. We blijven investeren in samenwerking met ondernemers en tonen ons een slagvaardige gemeente.
- We maken de produktontwikkeling voor het marktsegment van drie generatie vakanties planologisch mogelijk, bijvoorbeeld door het toevoegen van gebouwde eenheden of voorzieningen. Ook stemmen we de promotie op dit marktsegment af.
- We promoten het toeristisch aanbod. We gebruiken hiervoor vooral VVV Midden-Limburg. Onze positionering is daarbij het uitgangspunt, waarbij thema's als 'Draak' en 'Smaak' daar aan koppelen.
- We werken regionaal samen om de regio Noord- en Midden-Limburg in toeristisch opzicht op de kaart te zetten. We zijn te klein voor individuele promotie en haken primair aan bij de regio Midden-Limburg, omdat onze 'boodschap' het beste daarbij aansluit; daar waar we in Noord-Limburg mee kunnen liften doen we dit, mits passend bij de gekozen profilering.

Kadernota paragraaf A. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Versie 2015

Inhoudsopgave:

1	Inleiding.....	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Rollen in het kader van risicomanagement	4
1.3	Doelstellingen kadernota.....	5
1.3.1	Voldoen aan wet- en regelgeving.....	5
1.3.2	Via risicobewustzijn komen tot risicobeheersing.	5
2	Definities	7
3	Risico's.....	8
4	Weerstandscapaciteit.....	11
5	Weerstandsvermogen	13
6	Planning en Controlcyclus.....	14

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het College van Beesel heeft in 2007 een nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Provincie Limburg heeft in het financieel verdiepingsonderzoek 2011 geconcludeerd dat we voldoen aan de wettelijke eisen van het BBV en aan de aanvullende eisen die zijn gesteld in de financiële verordening (verordening 212).

Op basis van ontwikkelingen in het kader van risicomanagement gedurende de afgelopen jaren hebben we deze nota geactualiseerd. Invoering van risicomanagement is een groeiproces waarbij het niet alleen gaat om de ontwikkeling van instrumenten maar ook om bewustwording en gedragsbeïnvloeding. Het gaat om het managen van bedreigingen (en kansen) die de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen in de weg staan (of daaraan juist bijdragen).

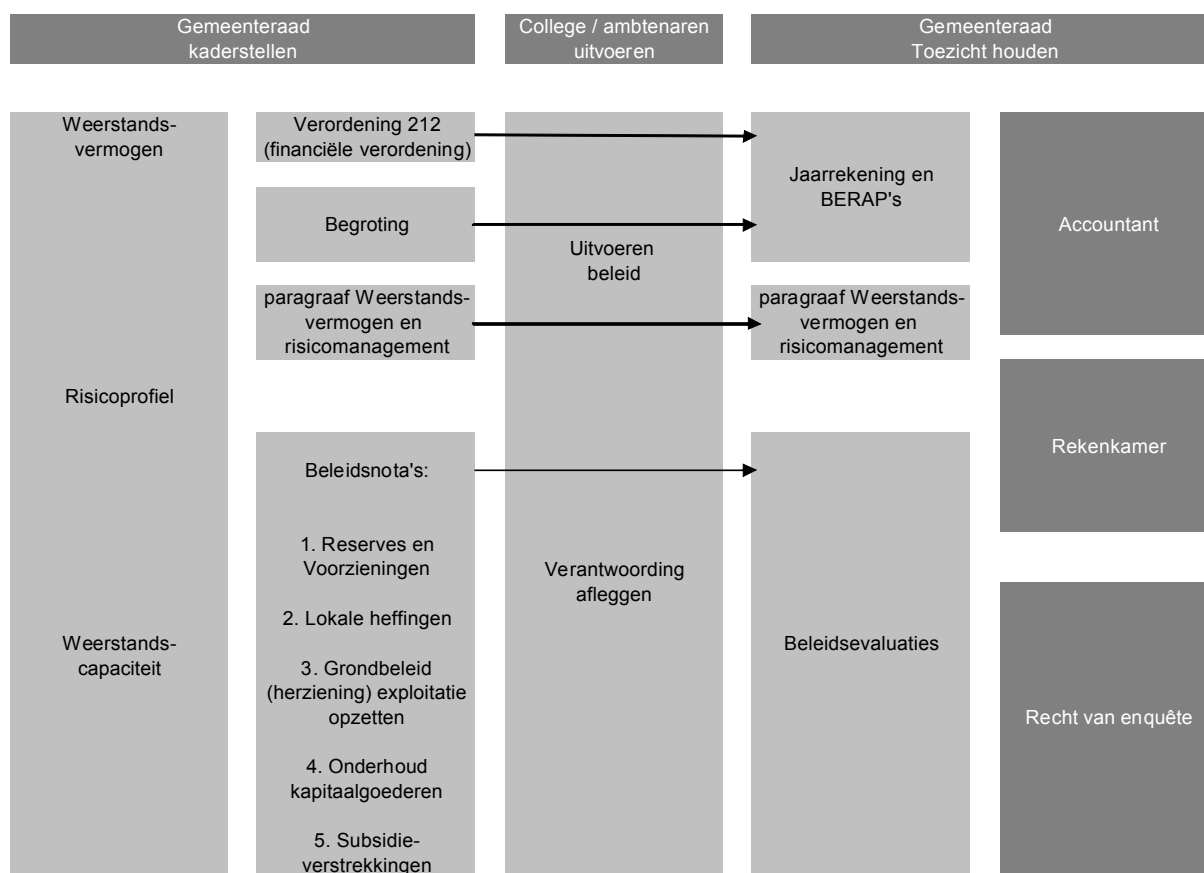
Risicomanagement heeft vaak een negatieve klank. Maar binnen de context van de gemeente is risicomanagement noodzakelijk. Meestal is er geen sprake van een directe bedreiging van de continuïteit. Maar falende risicobeheersing kan van invloed zijn op het vertrouwen dat de burger stelt in de gemeente en haar bestuurders.

Het is belangrijk dat we goed zicht hebben op de kwaliteit van de dienstverlening van onze organisatie. Echter, we moeten ook een goed totaalbeeld hebben van de risico's die we lopen. Vrijwel iedere afdeling is bewust en/of onbewust bezig met risico's. Risicomanagement biedt kansen om de effectiviteit van de gemeente te vergroten. We kunnen ons niet permitteren om kwistig met de inzet van mensen en middelen om te springen. Immers, met de kredietcrisis, bezuinigingen, de taakuitbreidingen van de gemeente e.d. is de noodzaak om betrouwbare sturingsinformatie te leveren nog verder toegenomen.

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op de rollen die we onderkennen in het kader van risicomanagement en vervolgens op de doelstellingen van deze nota.

1.2 Rollen in het kader van risicomanagement

De raad is verantwoordelijk voor een sluitende begroting. Een exact sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een budgettair probleem oplevert. In dat geval staan de programma's en daarmee het beleid van de gemeente onder druk. Daarom heeft een gemeente weerstandsvermogen nodig. In het dualistische stelsel heeft de raad een kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taak. De kaders en beleidsuitgangspunten zullen ervoor moeten zorgen dat weerstandsvermogen en risicomanagement een structureel onderdeel vormen van de planning & control cyclus en dat de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft. Hieronder volgt een overzicht waarin de relaties tussen de Gemeentewet, de wet dualisering Gemeentebestuur en het BBV zijn weergegeven. De donker gekleurde vlakken hebben betrekking op de Gemeentewet en de wet Dualisering gemeentebestuur en de lichte vlakken op het BBV.

1.3 Doelstellingen kadernota

De belangrijkste doelstellingen van deze kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen zijn:

1. voldoen aan wet- en regelgeving
2. Via risicobewustzijn komen tot risicobeheersing. Hierdoor kan de raad haar kaders stellen.

Hieronder lichten we dit verder toe.

1.3.1 Voldoen aan wet- en regelgeving

Het wettelijk kader van deze nota bestaat uit 2 hoofdcomponenten. Het betreft een externe (het Besluit Begroting en Verantwoording) en een interne (de Financiële Verordening) component. Beide hoofdcomponenten lichten we nader toe. Daarnaast werken we alle relevante regelgeving uit in het normenkader. Dit stellen we jaarlijks vast ten behoeve van de accountantscontrole.

Het BBV

Het BBV bevat voorschriften voor de inrichting van de begroting en het jaarverslag en de jaarrekening. Ook worden hier de zeven paragrafen opgesomd die een gemeente minstens in haar begroting dient op te nemen. De paragraaf weerstandsvermogen is één van deze zeven paragrafen.

Ze bevat volgens artikel 11 ten minste:

- o een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- o een inventarisatie van de risico's;
- o het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

De "handreiking duale begroting" van het Ministerie van BZK is een handreiking voor gemeenten om te komen tot een optimale inrichting van de begroting, rekening houdend met de Gemeentewet en het BBV. Volgens deze handreiking zijn er twee manieren om met de paragrafen om te gaan:

1. In de paragraaf bij de begroting worden de beleidskaders vastgesteld. Het gevaar hiervan is dat de paragraaf al snel het karakter krijgt van een jaarlijkse beleidsnota en uitdijt tot omvangrijke onderdelen, herhalingen bevat en daardoor minder effectief is.
2. De gemeente gaat uit van een kadernota voor het terrein van de desbetreffende paragraaf. Zo'n kadernota geeft dan bijvoorbeeld ontwikkelingen aan die van belang zijn, uitgangspunten, een visie en een lange termijn aanpak en prioriteiten. De kadernota is leidend bij het opstellen van de paragrafen.

We kiezen voor optie 2. Dit houdt in dat we het beleid vastleggen in een kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de documenten van de P&C-cyclus geven we een toelichting. Voor een expliciete toelichting per document zie hoofdstuk 6.

De Financiële verordening

Artikel 212 van de Gemeentewet geeft aan de raad de opdracht om bij verordeningen de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast te stellen. De raad stelt gelijktijdig met deze kadernota de nieuwe financiële verordening vast. De nieuwe financiële verordening gaat in per 1 januari 2015. In artikel 5 lid 2 staat:

- o we stellen per paragraaf een kadernota op;
- o in de kadernota nemen we het beleid rondom het betreffende onderwerp op.

1.3.2 Via risicobewustzijn komen tot risicobeheersing.

Een ander belangrijk doel van risicobeheersing is het verhogen van het risicobewustzijn. Voor de raad geldt dit vooral bij het stellen van kaders en het nemen van belangrijke besluiten. Het College zorgt voor een goede informatieverstrekking over risico's richting raad voor de besluitvorming. Verder

moeten de ambtenaren zich er van bewust zijn dat het risicomanagement een belangrijke plek heeft in de planning & control cyclus. Immers risico's kunnen het halen van doelen belemmeren. Als we de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit in kaart brengen, is het mogelijk dat we beleid ontwikkelen dat de impact van de ongedekte risico's reduceert. Dit kan door de weerstandscapaciteit te verhogen of de risico's te verminderen. Door dit te doen dragen we bij aan het behalen van de gemeentelijke doelstellingen.

Om pragmatische invulling te geven aan risicomanagement maakt risicobeheer deel uit van de taken van de budgethouder. Hij/zij is eerstverantwoordelijk voor de realisatie van zijn beleidstaken. In deze hoedanigheid signaleert de budgethouder de relevante risico's en rapporteert hierover gedurende de P&C-cyclus. Deze risico's moeten ze SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdsgebonden) definiëren, zodat we concrete maatregelen kunnen nemen en ontwikkelingen kunnen monitoren. Het College zorgt voor een goede informatieverstrekking over risico's richting Raad ten behoeve van de besluitvorming.

2 Definities

Inleiding

In dit hoofdstuk definiëren we de begrippen weerstandscapaciteit, risico, weerstandsvermogen en risicomanagement, omdat ze essentieel zijn voor deze nota en regelmatig terugkomen. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. We hebben gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij onze gemeente past.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om elementen waarmee we tegenvallers eventueel kunnen bekostigen, zoals bijvoorbeeld de algemene reserve, maar ook onbenutte belastingcapaciteit en de stille en geheime reserves. We maken onderscheid in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Onder incidentele weerstandscapaciteit verstaan we de capaciteit die de gemeente heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico

Het begrip risico definiëren we als volgt:

Risico = een onzekere ongewenste gebeurtenis, waardoor het realiseren van de organisatie-doelstellingen en -strategie in het gevaar komt.

Bovenstaande betekent dat:

- Als er zekerheid bestaat over het optreden van de gebeurtenis, er geen sprake is van een risico (een risico is immers een onzekere gebeurtenis);
- Als de gebeurtenis geen gevolgen heeft voor het realiseren van de organisatiedoelen, er ook geen sprake is van een risico;
- Het missen van een kans ook een risico is.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen voorkomen we dat een financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als we financiële tegenvallers goed kunnen opvangen en het saldo van de weerstandscapaciteit minus risico's positief is. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen hebben we inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit.

Risicomanagement

Risicomanagement betreft het;

- Beoordelen van risico's (identificeren, analyseren en prioriteren)
- Beheersen van risico's (eliminieren, reduceren, overdragen en accepteren)
- Bewaken (rapporteren en monitoren van toekomstige gebeurtenissen die van invloed zijn op de realisatie van organisatiedoelstellingen en strategieën.

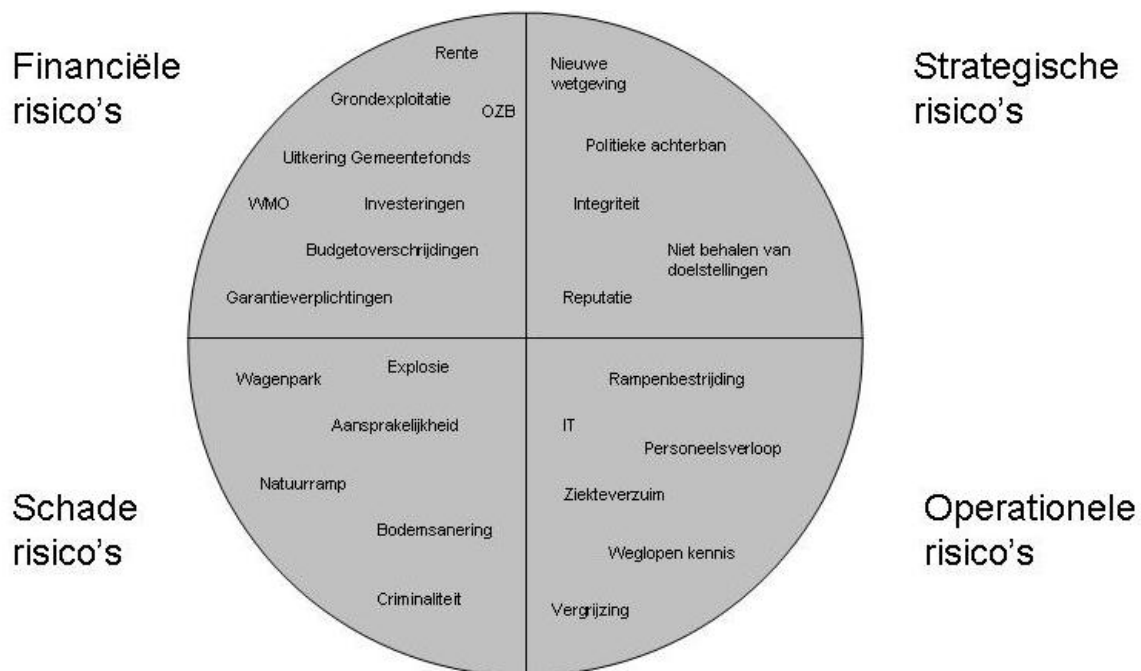
In artikel 16 van de financiële verordening is onder andere het volgende opgenomen:

Het college geeft aan in de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en van de jaarstukken de risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen.

3 Risico's

Welke risico's in gemeenten relevant zijn en wat tot de weerstandscapaciteit wordt gerekend, kan niet in zijn algemeenheid worden aangegeven. We dienen risico's en de capaciteit zelf door te lopen en in kaart te brengen.

Onderstaand schema geeft een beeld van de mogelijke risico's voor een gemeente:

Uit dit overzicht blijkt dat risico's onderverdeeld kunnen worden in strategische, operationele, schade en financiële risico's.

Onder strategische risico's vallen bijvoorbeeld politieke, imago en pr-risico's.

De overige drie soorten risico's betreffen met name risico's met financiële dan wel juridische gevolgen. Juist deze risico's zijn financieel kwantificeerbaar, waardoor we de relatie met de weerstandscapaciteit kunnen leggen. Pragmatisch beperken we ons in deze nota tot deze risico's.

Gedurende het reguliere P&C-proces inventariseren we de mogelijke risico's op de diverse beleidstaken. Het is van belang de in kaart gebrachte risico's eerst te analyseren.

We bepalen zowel de financiële gevolgen die het risico met zich meebrengt als de kans dat een risico zich voordoet. Voor de financiële gevolgen en de kans hanteren we voor beiden 5 klassen met de volgende referentiebeelden.

Waarschijnlijkheid	
1	Zeer klein (1-20%)
2	Klein (21-40%)
3	Gemiddeld (41-60%)
4	Groot (61-80%)
5	Zeer groot (81-100%)

Financiële gevolgen (impact)	
1	€ 10.000 < x > € 50.000
2	€ 50.000 < x > € 100.000
3	€ 100.000 < x > € 500.000
4	€ 500.000 < x > € 1.000.000
5	> € 1.000.000

Met behulp van een risicoscore rangschikken we risico's. We maken inzichtelijk welke risico's het meest belangrijk zijn om te worden beheerst. De risicoscore bepalen we door de klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens onderstaande formule, waarbij de maximale score 25 is (5*5).

Risicoscore = inschaling kans x inschaling financieel gevolg

Op basis van het indelen van de risico's in bovenvermelde klassen stellen we een risicomatrix op. Deze nemen we op in de paragraaf Weerstandvermogen van de begroting en jaarrekening.

De risicomatrix geeft een indicatie van de potentiële impact van het risico. Hieronder geven we een risicomatrix weer die we baseren op bovenvermelde risicoklassen. Hierbij geldt bij het intekenen van een risicoscore dat hoe hoger de risicoscore, hoe hoger de prioriteit voor aanpak van het risico is.

Het college informeert de Raad over een risico van categorie 15 of hoger op het moment dat zich een dergelijk risico voor doet. Het college geeft aan welk beleid we (gaan) voeren om deze risico's te beheersen in overeenstemming met de strategie van onze gemeente.

In de paragraaf Weerstandvermogen van de begroting en jaarrekening nemen we deze risico's het gekozen beleid op. Dit doen we middels onderstaande tabel.

RISICO'S	BELEIDSKEUZE DIE PAST BINNEN DE VASTGESTELDE STRATEGIE.
<i>Nader uit te werken</i>	

4 Weerstandscapaciteit

In het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is niet voorgeschreven welke bestanddelen behoren tot de weerstandscapaciteit. Over het algemeen worden echter de bestanddelen gebruikt die in onderstaande opsomming zijn genoemd. Deze bestanddelen zijn ontleend aan de 'Handreiking duale begroting' (Ministerie van Binnenlandse Zaken, 2002).

Zoals we in de vorige paragraaf hebben aangegeven, is de weerstandscapaciteit in te delen in incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende componenten:

- Algemene reserve
- Algemene reserve grondbedrijf
- Bestemmingsreserves, voor zover deze vrij aanwendbaar zijn
- Evt. stille reserves
- "Onvoorzien incidenteel"

Structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit:

- De post "onvoorzien structureel"
- Onbenutte belastingcapaciteit

Het aanwenden van incidentele weerstandscapaciteit (het Eigen Vermogen), is niet zonder consequenties voor de begroting. Immers, een van de onderdelen van de begroting is de toevoeging van de bespaarde rente aan de exploitatie. Wanneer we een reserve inzetten als weerstandscapaciteit genereert deze reserve geen of minder rente. In dat geval moeten we de begroting op een andere manier aanvullen.

Reserves

In de financiële verordening heeft de Raad bepaald wanneer zij het strategische reservebeleid en de nota reserves en voorzieningen vaststelt.

Daarnaast bepaalt de Raad bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen de hoogte van de reserves. Afhankelijk van het doel van de reserves zijn deze gelden direct beschikbaar voor het opvangen van risico's.

Stille reserves

Stille reserve wil zeggen iets heeft een verborgen waarde die we **mogelijk** ten gelde kunnen maken. Gronden staan niet in de activa administratie. Maar er zijn ook andere zaken die niet of slechts tegen een geringe boekwaarde in de activa zitten (bv de Schakel, aandelenbezit). Als we de verborgen waarde (boekwaarde versus werkelijke waarde) zichtbaar maken, moeten we de boekwaarde herwaarderen. Hier staan geen uitgaven tegenover. Immers zaken zijn reeds in ons bezit. Dit betekent dat we een incidentele baat hebben voor de herwaardering. Deze baat hebben we nog niet gerealiseerd; dat doe je immers bij verkoop. Dit druist in tegen het voorzichtigheidsprincipe. Bovendien is het arbitrair welke waarde we hieraan toekennen.

Vandaar dat we de stille reserves normaliter als pm-post opnemen.

Posten onvoorzien

Artikel 189 van de Gemeentewet en Artikel 8 (lid 1 en lid 6) van het BBV verplicht iedere gemeente een bedrag voor onvoorziene uitgaven op te nemen in de begroting. In onze begroting nemen we een post onvoorzien op, welke wordt gesplitst in een incidenteel en een structureel deel.

De post onvoorzien is een buffer voor externe onvoorziene tegenvallers. Het dekt uitgaven die voldoen aan de 3-o's: onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar. In het bepalen van de hoogte van dit bedrag is een gemeente vrij. Provincie Limburg legt ons geen strikte richtlijnen op inzake de hoogte. Bij het vaststellen van de begroting bepaalt de raad de hoogte van deze posten. De posten onvoorzien zijn direct beschikbaar voor het opvangen van risico's.

Als toezichthouder bekijkt de Provincie of deze raming reëel is. Wij voldoen nog steeds aan de oude norm van 0,6% van de Provincie (voor ons ca. € 74.000). Dit bedrag hanteren we voorlopig als ondergrens voor de post onvoorzien.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen die we genereren door de tarieven van de gemeentelijke heffingen te verhogen tot het wettelijk toegestane maximum. De onbenutte belastingcapaciteit berekenen we door de maximaal toegestane belastingbaten/-tarieven te vergelijken met de belastingbaten/-tarieven in onze gemeente. Voor de maximale tarieven maken we gebruik van de normen voor het zogeheten artikel 12 beleid. Een gemeente met een artikel 12 status is een Nederlandse gemeente die onder financiële curatele is gesteld door het Rijk vanwege een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven verhogen tot een 'redelijk peil eigen heffingen', willen zij in aanmerking kunnen komen voor rijkssteun. Jaarlijks geven we in onze begroting deze capaciteit weer.

De hoogte van deze capaciteit wordt sterk bepaald door het door de raad gevoerde (belasting)beleid. Bij vaststelling van de begroting bepaalt de raad deze post.

Overige elementen weerstandscapaciteit

Uiteraard kunnen ook andere elementen in de weerstandscapaciteit een rol spelen: de aanwezige nog niet bestemde budgettaire ruimte, de flexibiliteit van het uitgavenpatroon, en het niveau van de gemeentelijke materiële en immateriële voorzieningen. (Denk hierbij aan het geheel aan voorzieningen zoals onderhoud plantsoenen, wegen, etc, maar ook bijvoorbeeld bereikbaarheid en openingstijden van de gemeente.)

Voor wat betreft de budgettaire ruimte verwijzen wij naar de financiële positie in de programmabegroting. De flexibiliteit van het uitgavenpatroon is beperkt. Een groot gedeelte van de uitgaven ligt vast als gevolg van investeringsbesluiten in het verleden, contracten en wettelijke verplichtingen (salariskosten, kosten overhead zoals huisvesting e.d.).

5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is opgebouwd uit de relatie tussen risicoscore en weerstandscapaciteit. Deze relatie is uit te drukken in een verhoudingsgetal:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risicoscore}}$$

In dit verhoudingsgetal komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente de risico's wil afdekken. Algemene normen hiervoor zijn er niet. De Universiteit Twente heeft in samenwerking met het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement een waarderingstabel opgesteld, die in meerdere gemeentes wordt gebruikt:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruimvoldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

De raad stelt de minimale norm op 1.

6 Planning en Controlcyclus

Om de gewenste doelen te bereiken is het van belang om het gemeentelijke risicomanagement inclusief weerstandsvermogen op een heldere en verantwoorde manier in de organisatie te verankeren. Op het moment dat zich nieuwe risico's aandienen, moeten we die meenemen in de risico-inventarisatie. Op deze wijze blijft de benodigde weerstandscapaciteit inzichtelijk en beheerst.

Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is goede communicatie van belang. Een inhoudelijke communicatie over de risico's vindt plaats middels de planning & control producten. Door de koppeling van het risicomanagement aan de P&C -cyclus brengen we de risico's periodiek onder de aandacht. Hieronder lichten we dit kort toe.

1. De programmabegroting. In de programmabegroting (paragraaf Weerstandvermogen) rapporteren we over de mogelijke risico's die het begrotingsbeeld (kunnen) verstoren en de verwachte omvang van het weerstandsvermogen. De Raad stelt met de vaststelling van de begroting de kaders vast.
2. De jaarrekening. In de jaarrekening verantwoorden we de risico's zoals we die in de programmabegroting hebben benoemd. Dit is dus een terugblik. Tevens kijken we ook naar nieuwe risico's. De accountant beoordeelt deze verantwoording in het verslag van bevindingen van de jaarrekening. De Raad stelt deze in haar rol als toezichthouder vast.
3. De bestuursrapportages. Hierin vermelden we in principe alleen die risico's die, ten opzichte van de begroting, nieuw zijn of die significant afwijken. Dit is conform de financiële verordening. Het College / de ambtenaren leggen hiermee tussentijds verantwoording af. Door het vaststellen van de bestuursrapportages stelt de Raad eventueel aanvullende kaders.
4. College-/Raadsvoorstellen. We vermelden bij het opstellen van een collegevoorstel en raadsvoorstel eventuele risico's. In het sjabloon van collegevoorstellen en raadsvoorstellen is een apart kopje opgenomen waarin we de risico's opnemen. Het College / de ambtenaren geven hiermee de Raad input om een afgewogen besluit te nemen. Met het besluit stelt de Raad eventueel aanvullende kaders.

Kadernota paragraaf B. Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen vormen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke begroting. Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente ligt in de grond of op het openbaar gebied. Het betreft wegen, openbare verlichting, riolering, groenvoorzieningen, begraafplaatsen, speeltoestellen, buitensportaccommodaties en gemeentelijke gebouwen. Zorgvuldig beheer hiervan is van groot belang.

Inwoners beleven de kwaliteit van het openbaar gebied vaak intensief. Zwerfvuil, hondenpoep, losliggende stoeptegels, boomwortels, slecht onderhouden schoolgebouwen, moeilijk toegankelijke gemeentelijke gebouwen raken de burgers direct.

De onderhoudskosten van deze kapitaalgoederen vormen een belangrijk deel van de uitgaven. Deze onderhoudskosten staan verspreid over de diverse programma's. De onderhoudskosten vinden hun basis in onderhoudsplannen. Om tot een goed beheer te komen moeten deze plannen goed op elkaar aansluiten.

De gemeente Beesel heeft een totale oppervlakte van 2.920 ha. Hiervan is 97 ha binnenwater. De totale wegenlengte is ongeveer 102 km en er staan ruim 2.200 lichtmasten.

Uitgangspunten

De raad bepaalt het kwaliteitsniveau voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. In deze kadernota leggen we het kwaliteitsniveau vast. Bij de uitvoering van de onderhoudsplannen combineren wij zoveel mogelijk de werkzaamheden ("werk met werk maken").

Wegen

Tot op heden bepalen we de kwaliteit van ons wegenareaal op basis van jaarlijkse inspecties in scores van voldoende, matig en onvoldoende. Deze scores bieden onvoldoende houvast voor een gewenst niveau of vereiste ondergrens van het onderhoudsniveau. We gaan aansluiting zoeken bij de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van CROW, dat de landelijke standaard is voor onderhoudsniveaus. Deze niveaus leggen we in de volgende kadernota voor. Voor nu baseren we onze budgetten op ervaringsgegevens uit het verleden in combinatie met jaarlijkse inspectie.

De ontwikkeling in het kwaliteitsniveau bepaalt de omvang van de budgetten in onze begroting. De kosten voor het onderhoud betalen we uit de jaarlijkse onderhoudsbudgetten. Bij calamiteiten (hoog water, stormschade, zeer strenge winter etc.) of andere onvoorziene omstandigheden waarvoor het reguliere onderhoudsbudget niet voldoende is, benutten we de investeringsreserve.

Openbare verlichting

Onze openbare verlichting houden c.q. brengen we op het niveau conform de Nederlandse Praktijkrichtlijn NPR 13201-01. De sociale- en verkeersveiligheid spelen hierbij een rol. Tevens schenken we bij vervangingen aandacht aan duurzaamheid en energiebesparing. Dit leggen we vast in een beleidsplan "Openbare Verlichting" dat we eens per vijf jaar aan de raad voorleggen. Hier verwijzen we naar.

Riolering en pompgemalen

Het beheer en onderhoud van de riolering vindt plaats conform het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP). Op grond van de Wet Milieubeheer leggen we dit beleidsplan eenmaal per vier jaar aan de raad voor. Het vGRP bevat een opsomming van de noodzakelijke maatregelen en bijbehorende investeringen. Voor de uitgangspunten verwijzen wij naar dit plan.

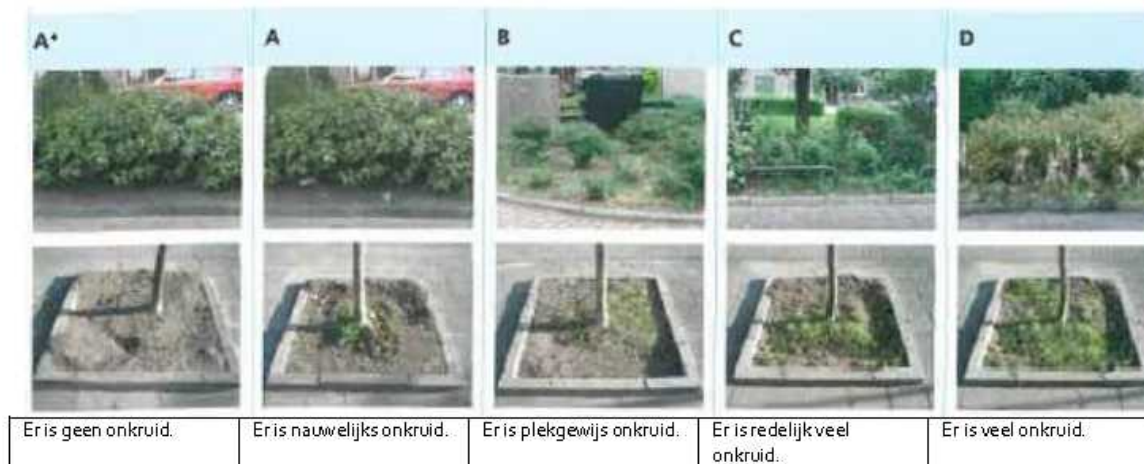
Om het functioneren van de riolering te waarborgen, reinigen en inspecteren wij jaarlijks een tiende deel van het stelsel. Bergingsriolen en zinkers reinigen we een keer per vijf jaar. Kolken en hoofdgemalen reinigen we tweemaal per jaar en bergbezinkbassins eenmaal per jaar.

De kosten belasten we via een kostendekkend tarief door naar de burgers. Via de voorziening egalisatie rioolrechten realiseren we een evenwichtig tariefverloop.

Groenvoorzieningen

Het onderhoud van het openbaar groen hebben we op basis van bestekken uitbesteed. Deze bestekken bevatten de onderhoudsmaatregelen aan het openbaar groen om te kunnen voldoen aan het minimale onderhoudsniveau.

Het onderhoudsniveau hebben we gebaseerd op Kwaliteitscatalogus openbare ruimte van CROW, dat de landelijke standaard is voor onderhoudsniveaus. Wij hanteren het kwaliteitsniveau C (matig), met uitzondering van de centra. Hiervoor hanteren we het kwaliteitsniveau A (goed). Onderstaand zijn de onderhoudsniveaus gevisualiseerd.

In 2015 onderzoeken we in hoeverre inwoners groenonderhoud zelf willen en kunnen verrichten. Dit kan gevolgen hebben voor de onderhoudsniveaus.

Begraafplaatsen

Wij beheren twee algemene begraafplaatsen, één in Beesel en één in Reuver. Onze norm (kwaliteitscatalogus openbare ruimte CROW) is een onderhoudsniveau A+.

Speeltoestellen

Gemeente Beesel voert het beheer over de speeltoestellen in de openbare ruimte en bij de scholen. De speeltoestellen moeten voldoen aan de veiligheidseisen van het Attractiebesluit. We inspecteren de speeltoestellen jaarlijks om er voor te zorgen dat ze aan deze veiligheidseisen voldoen.

Buitensportaccommodaties

De gemeente Beesel heeft twee buitensportaccommodaties: Dijkkerhof in Reuver en Solberg in Beesel. We hebben voor deze terreinen onderhoudsplannen opgesteld. Deze onderhoudsplannen actualiseren we elke 6 jaar. We hanteren een functioneel kwaliteitsniveau voor de buitensportaccommodaties. Dit betekent dat het kwaliteitsniveau moet voldoen aan de (minimale) eisen die voor de betreffende sporten gelden.

Gebouwen en binnensportaccommodaties

De gemeente Beesel heeft een aantal gebouwen in beheer en eigendom:

- gemeentehuis
- gemeenteloods
- brandweerkazerne
- kantoor milieupark
- bergingen begraafplaatsen
- zalencentrum De Schakel
- gymzaal Beesel
- gymzaal Offenbeek
- sporthal de Schans.

De onderhoudsplannen voor deze gebouwen actualiseren we iedere 3 jaar. We voeren preventief en geen correctief onderhoud uit. Met andere woorden: onze onderhoudsinspanningen zijn gericht op het voorkomen van technische mankementen en storingen in en aan de (installaties van de) gebouwen. De onderhoudsplannen en beoordeling van de onderhoudstoestand baseren we op NEN-normen. Voorts toetsen wij de maatregelen volgens de planning in het jaar van uitvoering op technische noodzaak. Indien verantwoord, stellen wij de maatregel uit.

Rapportage paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

De rapportage over het onderhoud van de kapitaalgoederen verschilt per document van de p&c-cyclus. In grote lijnen kijken we in de begroting vooruit naar de geplande werkzaamheden. In de jaarrekening verantwoorden we ons in hoeverre de planning is gerealiseerd. In ieder geval rapporteren we over eventueel achterstallig onderhoud.

Kadernota paragraaf C. Financiering

Het treasury statuut is de kadernota voor de paragraaf C. Financiering.

In artikel 17 van de financiële verordening hebben we opgenomen:

- De raad stelt het treasury statuut vast. In het treasury statuut nemen we regels op voor de uitvoering van de financieringsfunctie.
- De raad geeft in het treasury statuut aan welke regels zij mandateert aan het college. Het college stelt hiertoe een nota treasury op en biedt deze ter kennisgeving aan de raad aan.

Kadernota bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering betreft de gemeentelijke organisatie, ambtelijk en bestuurlijk. De bedrijfsvoering ondersteunt de inhoudelijke ambities van de programma's en moet ervoor zorgen dat we onze middelen rechtmatig, doelmatig en doeltreffend inzetten.

Kaders

Gemeenten bevinden zich in een dynamische omgeving. Maatschappelijke uitdagingen volgen elkaar in hoog tempo op en de verantwoordelijkheden van gemeenten nemen toe. Denk aan allerlei nieuwe wetgeving, decentralisatie van rijkstaken, (elektronische) dienstverlening, handhaving, samenwerking enzovoorts. Daarnaast heeft Beesel eigen ambities. We willen bestuurskrachtig opereren. We ontwikkelen ons van 'gewoon anders' richting 'gewoon samen'. In toenemende mate gaan we samen aan de slag: samen met elkaar (raad, college en ambtelijke organisatie), samen met inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen en samen in onze regio. Ambitie is om scherp af te bakenen wat we tot wiens verantwoordelijkheid rekenen en hoe we omgaan met onze nieuwe rollen:

- voor politici: de ontwikkeling van het volk vertegenwoordigen naar het meebouwen aan de gemeenschap als politicus
- voor bestuurders: de ontwikkeling van het volk besturen naar het leggen van de juiste verbindingen als bestuurder
- voor ambtenaren: de ontwikkeling van bedenkers van ideeën en projecten naar ondersteuners van en voor inwoners.

Dit heeft gevolgen voor onze taken en processen en de wijze waarop we ons organiseren. Deze kadernota is gericht op de ambtelijke organisatie.

Organisatie- en dienstverleningsvisie

De organisatievisie is opgebouwd vanuit klantgroepen, enerzijds onze burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen en anderzijds het college. Ambtenaren (met uitzondering van de griffie) zijn immers in dienst van het college. De visie is geformuleerd in competentietermen. Hierdoor kunnen we de visie rechtstreeks doorvertalen naar ons personeelsbeleid. De visie luidt:

'Onze belangrijkste klant, het college, zegt: de organisatie is voor ons een loyale partner die integraal werkt, adviseert en haar onafhankelijkheid bewaakt met medewerkers die deskundig zijn, meedenken en oog hebben voor uitvoerbaarheid. Voor burgers en bedrijven kenmerkt het doen en laten van de organisatie zich verder als betrouwbaar, transparant en tijdig.'

De visie op dienstverlening bouwt hierop verder. De aanvulling luidt:

'Voor burgers, instellingen en bedrijven leveren wij vraaggerichte diensten en producten waarbij vraag en behoefte van de klant centraal staat. Waar gaan we voor:

- *we zijn de vraag van de klant voor*
- *we zijn op meerdere wijzen toegankelijk*
- *we bedienen klanten op dezelfde manier.'*

Strategische visie op samenwerking

De raad heeft enige jaren geleden een strategische visie op samenwerking geformuleerd. Ook deze samenwerkingsvisie is uitgangspunt voor de bedrijfsvoering.

Uitgangspunten organisatie en dienstverlening

Beleid en de uitvoeringsmaatregelen op het gebied van bedrijfsvoering liggen vast in de nota Duurzame Organisatie Ontwikkeling. De hoofdpunten zijn:

Focus op samenwerken

De organisatie is beperkt van omvang maar voert wel dezelfde taken uit als grotere gemeenten. Onze medewerkers zijn overwegend 'eenpitters': als enige deskundig op en verantwoordelijk voor een vakgebied. Tegelijk moet elke medewerker verder kijken dan zijn eigen taakgebied. Want juist in een organisatie als de onze doe je het niet alleen. Hier zit onze kracht. Uitgangspunt voor regionale samenwerking en uitbesteding is dat we zelf regie houden. Wij spelen een actieve rol in de regionale samenwerking naar omvang en vermogen. Onze partners kiezen we op basis van inhoud. Voor operationele samenwerking ligt het accent op gemeente Venlo.

Focus op cultuur

Individuele motivatie en betrokkenheid bepaalt ons succes. We schenken veel aandacht aan onze cultuur, de manier waarop wij met elkaar en met onze inwoners samenwerken. Cultuur is de bepalende factor voor het succes van onze organisatie. De organisatiestructuur is ondersteunend.

Dienstverlening dicht bij

Wij kiezen voor dienstverlening dicht bij onze inwoners. Wij willen goed bereikbaar en benaderbaar zijn, en gaan ook zelf naar inwoners toe. 'Dicht bij' geldt dus voor fysieke en voor gevoelsmatige afstand.

Integraliteit

Maatschappelijke uitdagingen vragen een integrale en samenhangende aanpak. De organisatie hebben we zodanig ingericht dat we zaken integraal aanpakken.

Omslag andere overheid / participatie

De omslag naar een andere overheid, een andere wijze van denken en werken is een belangrijke uitdaging. Ons ambitieniveau ten aanzien van participatie is coproductie en ligt vast in de nota 'Visie en strategie op participatie' van 2012. We ontwikkelen ons op dit vlak razendsnel en kiezen op onderdelen ook al voor zelfsturing. De omslag naar een andere overheid vraagt andere competenties van medewerkers en (op onderdelen) een andere organisatie. In dit ontwikkeltraject bevinden we ons de komende jaren.

Robuustheid en kritische massa

Genoemde ambities en kaders vereisen een robuuste organisatie met kritische massa. Een robuuste organisatie is een organisatie die beleidsvelden zelf beheert en ontwikkelt, en de uitvoerende taken aan kan. Hierbij houdt de organisatie contact met haar lokale maatschappij zonder dat zij de ogen sluit voor bovenlokale ontwikkelingen. Robuustheid en kritische massa zijn continue afwegingskaders voor de inrichting van de bedrijfsvoering.

Uitgangspunten informatisering en automatisering

Wij stellen vierjaarlijks een Informatiebeleidsplan op, gebaseerd op het collegeprogramma. Het Informatiebeleidsplan biedt inzicht in de ontwikkelingen op het gebied van ICT. De bijbehorende projecten en activiteiten bundelen wij in het programma Elektronische Dienstverlening (EDV). Wij werken die projecten en activiteiten jaarlijks uit in het I&A Jaarplan.

Uitgangspunten communicatie

De uitgangspunten voor onze communicatie hebben wij vastgelegd in de communicatienota 'Eén smoel voor Beesel' en in onze nota PR & communicatie.

Uitgangspunten onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Als uitgangspunten voor onze onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid hanteren wij hetgeen wettelijk is voorgeschreven.

Wet revitalisering generiek toezicht

De Wet revitalisering generiek toezicht regelt de wijze waarop gemeenten hun verantwoording moeten afleggen. De wet laat echter ook ruimte. Het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) werkt deze verantwoording successievelijk uit. Ons uitgangspunt is dat wij deze uitwerkingen toepassen.

Horizontaal toezicht archief

Als eerste concrete uitwerking van de Wet revitalisering generiek toezicht zijn gemeenten sinds 2012 verplicht zelf de kwaliteit van hun archief te beoordelen en de resultaten aan de raad kenbaar te maken. We geven dit vorm door een jaarlijkse interne controle met verantwoording in de paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening.

Bewaarstrategie

De wijze waarop we omgaan met onze digitale archiefbescheiden ligt vast in een plan van aanpak voor de bewaarstrategie.

Salarissen topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector schrijft jaarlijkse publicatie van de financiële arbeidsvoorwaarden van de ambtelijke topfunctionarissen voor. Wij kwalificeren de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris. Jaarlijkse publicatie doen we in de paragraaf bedrijfsvoering bij de jaarrekening.

Rapportage paragraaf bedrijfsvoering

De rapportage over de bedrijfsvoering verschilt per document van de p&c-cyclus. In grote lijnen is het verschil dat we in de begroting vooruit kijken en (nieuwe) ontwikkelingen opnemen en dat we in de jaarrekening terug kijken en verantwoording afleggen.

Kadernota paragraaf E. Verbonden Partijen

Versie 2014

SAMENVATTING

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een financieel en/of een bestuurlijk belang heeft.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer men zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

De gemeenteraad heeft een kader stellende en controlerende rol ten opzichte van verbonden partijen. Het aansturen van een verbonden partij en het dragen van verantwoordelijkheid voor de uitvoering is de rol van het college. Het college dient hierover verantwoording aan de raad af te leggen.

Met het vaststellen van deze uitgangspuntennota Verbonden partijen stelt de gemeenteraad de kaders ten aanzien van verbonden partijen. Door deze kaders vast te stellen geeft de gemeenteraad richting aan de omgang met verbonden partijen.

Het doel van deze uitgangspuntennota Verbonden partijen is dan ook drieledig:

1. het verkrijgen van een afwegingskader voor het wel of niet aangaan of aanhouden van verbonden partijen;
2. het toedelen van taken binnen de bestuurlijke (gemeenteraad en college van burgemeester en wethouders) en ambtelijke organisatie;
3. vastleggen van procedures waarmee de raad aan haar kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden door verbonden partijen invulling wil geven (planning en control).

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	4
1.1 Definitie verbonden partij	4
1.2 Het belang van verbonden partijen.....	4
1.3 Doelstelling van deze kadernota	5
2 BELEIDSKADERS VERBONDEN PARTIJEN	6
2.1 Waarom en wanneer deelnemen in een verbonden partij?	6
2.2 Criteria ten aanzien van het deelnemen in verbonden partijen.....	6
2.3 Waardering van verbonden partijen	7
2.4 Afbakening taken en bevoegdheden betrokken partijen	7
2.6 Inhoud kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad	8
3 RELEVANTE REGELGEVING VERBONDEN PARTIJEN	9
3.1 Gemeentewet	9
3.2 Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV)	9
3.3 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	10
4 SOORTEN VERBONDEN PARTIJEN	11
4.1 Publiekrechtelijk verbonden partijen	11
4.2 Privaatrechtelijk verbonden partijen	11
4.3 PPS constructies als verbonden partijen	12

1. INLEIDING

1.1 Definitie verbonden partij

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie:

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang heeft.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Bron: Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten

Financieel belang

Er is sprake van een 'verbonden partij' als de gemeente geen verhaal mogelijkheden heeft als de partij failliet gaat, of als de gemeente aansprakelijk wordt gesteld indien de partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat.

Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidiën).

Bestuurlijk belang

Er is sprake van een 'verbonden partij' als een wethouder, een raadslid of een ambtenaar namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt.

Bij alléén een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen géén sprake van een verbonden partij. Gemeenten kunnen zo'n recht gebruiken om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur terechtkomen.

Gezien deze definitie van een verbonden partij, kunnen hieronder onder meer gemeenschappelijke regelingen, NV's en BV's, stichtingen, verenigingen en Publiek Private Samenwerkingen vallen.

1.2 Het belang van verbonden partijen

Het is vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt van belang dat we in de begroting en de jaarstukken aandacht besteden aan derde rechtspersonen waarmee we een bestuurlijke en financiële band hebben. De relevantie wordt duidelijker als we bedenken dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat we in principe ook zelf kunnen (blijven) doen. We mandateren als het ware de verbonden partij. We blijven uiteindelijk verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Verder is het van belang dat we inzicht hebben in de ontwikkeling van het resultaat, de financiële risico's, en hiermee samenhangend, de daaruit voor ons voortvloeiende budgettaire gevolgen.

1.3 Doelstelling van deze kadernota

Het doel is, dat we antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke criteria gebruiken we tot het aangaan of beëindigen van, veranderingen in en het verlengen van bestuurlijke én financiële relaties met derdepartijen?
- Hoe ziet het besluitvormingstraject eruit dat we bestuurlijk doorlopen als het gaat om bovenstaande situaties?
- Hoe verhoudt de rol van het bestuur van de gemeente zich ten opzichte van het bestuur van een verbonden partij?
- Hoe en aan wie legt de verbonden partij verantwoording af?
- Op welke wijze geven we inhoud en invulling gegeven aan de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad?
- Hoe gaan we om met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging in verbondenpartijen?
- Hoe richten we ons eigen beheer en de control van verbonden partijen in?

2 BELEIDSKADERS VERBONDEN PARTIJEN

De raad heeft kaderstellende en controlerende taken en het college bestuurlijke en uitvoerende. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering betekent dat het college “in control” moet zijn met betrekking tot de manier waarop door verbonden partijen invulling gegeven wordt aan de activiteiten en hierover rapporteert aan de gemeenteraad.

2.1 Waarom en wanneer deelnemen in een verbonden partij?

De belangrijke uitgangspunten waaraan voldaan moet zijn vooraleer we beslissen om deel te nemen in een verbonden partij, zijn:

1. De gemeente neemt alleen deel in een partij die taken uitvoert met een publiek belang;
2. De verbonden partij dient een expliciete meerwaarde te hebben. Hieronder wordt verstaan dat er sprake dient te zijn van een financieel voordeel, een toename van de kwaliteit van de dienstverlening en een borging van de continuïteit.

De raad stelt de kaders, zowel algemene als specifieke, bij een concreet besluit tot deelname. De raad kan aangeven of en op welke wijze men tijdens de aanloop- en uitvoeringsfase betrokken en geïnformeerd wil worden. (Denk bij specifieke kaders aan het meerjarig vaststellen van gemeentelijke doelen die de verbonden partij moet realiseren en de prestaties die zij moet leveren, inclusief kosten en beheersing van financiële risico's).

2.2 Criteria ten aanzien van het deelnemen in verbonden partijen

Voor het deelnemen in verbonden partijen hanteren we de volgende criteria:

- Het door middel van een verbonden partij of andere gelieerde organisatie realiseren van gemeentelijk beleid biedt objectief vast te stellen doelmatigheid- en/of effectiviteitsvoordelen;
- Er mogen geen andere, dringende redenen bestaan die zich verzetten tegen het deelnemen in de verbonden partij / overige gelieerde organisatie. (Denk hierbij bijvoorbeeld aan het lopen van zeer grote financiële risico's die de economische draagkracht van de gemeente te boven gaan);
- In het afwegingsproces dient nadrukkelijk aangetoond te worden dat de gekozen rechtsvorm de voorkeur geniet;
- Het besluit mag niet in strijd zijn met het recht (juridische houdbaarheid). Dit wil onder meer zeggen dat de statuten moeten voldoen aan de wettelijke bepalingen zoals gesteld in o.a. het Burgerlijk Wetboek, dat aan de wettelijke eisen van de te volgen procedures is voldaan (b.v. goedkeuring van een hogere overheid tot oprichting van een rechtspersoon, in overeenstemming met Europese regelgeving m.b.t. mededinging- en aanbestedingsrecht enz.);
- Ten aanzien van de gekozen rechtsvorm moeten we bijzondere aandacht geven aan:
  - o mogelijkheid tot democratische controle en beïnvloeding;
  - o adequate controle en verantwoording en openbaarheid van bestuur;
  - o effectieve en doelmatige verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en de betreffende organisatie.

Uittreding/beëindiging van samenwerking

Indien we voornemens zijn om de samenwerking met de Verbonden Partijen te beëindigen dan kan dit in sommige gevallen voorgelegd worden aan de raad. In het voorstel aan de raad komen dan in ieder geval de volgende onderdelen terug:

- a. Motivering: toelichting waarom we kiezen voor beëindiging van de deelname aan deze Verbonden Partij. In deze motivering komen tenminste de volgende elementen in terug: in welke mate de doelstellingen van de partij gewijzigd zijn, de wijze waarop de uitgevoerde taken opnieuw worden belegd, wettelijke verplichtingen versus zelfstandige uitvoering.
- b. Financiële consequenties. We geven een korte weergave van de financiële aspecten die verbonden zijn aan de ontvlechting.
- c. Juridische aspecten. Onder welk wettelijke regime worden de taken na uittreding namens ons uitgevoerd, stand van zaken m.b.t. mandaten rondom de uitvoering van de betreffende taken en activiteiten.

2.3 Waardering van verbonden partijen

In de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording(BBV) is aangegeven dat deelnemingen worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingprijs. Dit betekent de aankoopprijs en niet de actuele waarde van een deelneming. Indien er aanleiding toe is kan het voorkomen dat er een herwaardering plaatsvindt tegen de dan geldende lagere actuele waarde.

2.4 Afbakening taken en bevoegdheden betrokken partijen

Bij het aangaan van een deelname moeten we heldere en eenduidige afspraken maken over de taken en bevoegdheden van alle betrokken partijen. Ondermeer moet duidelijk zijn:

- wie de gemeente vertegenwoordigt in het bestuur van een verbonden partij;
- waar de ambtelijke verantwoordelijkheid ligt voor de verbonden partij.

De afspraken leggen we verplicht vast in statuten en/of samenwerkingscontracten/ uitvoeringsovereenkomsten. De rol van de gemeentelijke functionarissen dient duidelijk te zijn en vrij van mogelijke (schijn van) belangenverstrengelingen in welke vorm dan ook.

Voor zover de betreffende gemeentelijke vertegenwoordiger (zowel bestuurlijk als ambtelijk) een vergoeding ontvangt komt deze geheel ten gunste van de gemeente.

De bevoegdheden dienen in overeenstemming te zijn met de aan de functionaris van de gemeente toebedeelde taken.

2.5 Toezicht op verbonden partijen

Bij een deelneming in een verbonden partij is het de taak van het college om zicht te houden op uitvoering, prestaties, kosten en risicobeheersing. Zo nodig stuurt het college bij. Het college moet zich bovendien, in het kader van goed opdrachtgeverschap, verplaatsen in de positie van de verbonden partij. Op basis van die inzichten krijgt de samenwerking met de verbonden partij zo effectief en efficiënt mogelijk vorm.

De raad controleert of het college dit toezicht binnen de gestelde kaders uitvoert. De gemeentelijke begroting en het jaarverslag vormen de basis voor deze controle.

Daarnaast kan de raad periodieke evaluaties van de verbonden partijen gebruiken om het college te controleren. De raad moet per verbonden partij een balans zien te vinden tussen het politieke belang dat de raad hecht aan de gemeentelijke taak die de verbonden partij uitvoert en de frequentie en intensiteit van de controle.

Toezicht vanuit de gemeente onderscheidt zich in twee vormen:

- Rechtstreeks toezicht door middel van deelname in een toezichthoudend orgaan, bv. Raad van Commissarissen/Raad van Toezicht e.d. Het zitting nemen in de Raad van Commissarissen/Raad van Toezicht kan een doeltreffend middel zijn om toezicht te houden op bestuurlijke participaties of overige verbonden partijen. Het staat het college echter vrij om elke vorm van toezicht te kiezen onder de eerder vermelde voorwaarde van het vermijden van belangenverstrengeling in welke vorm dan ook. Er dient bij deze vorm van toezicht gewaarborgd te zijn dat er voldoende informatie-uitwisseling bestaat tussen de ambtelijke en bestuurlijke organisatie.
- Indirect toezicht door middel van de door de gemeente van toepassing geachte control instrumenten.

2.6 Inhoud kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende rol. Om aan deze rollen invulling te kunnen geven, geven we bij de volgende ontwikkelingen informatie aan de raad door middel van begroting, tussentijdse rapportage en/of jaarrekening:

- ontwikkelingen met betrekking tot de kader stellende afspraken zullen bij de voortgangs- en verantwoordingsrapportages apart gepresenteerd worden;
- (voornemens tot) het aangaan van nieuwe verbonden partijen;
- (voornemens tot) het beëindigen van de relatie met bestaande verbonden partijen; veranderingen in de wijze van vertegenwoordiging van de gemeente in een verbonden partij (w.o. ontslag/ benoeming van commissarissen, leden algemeen bestuur, of dagelijks bestuur namens de gemeente);
- wijziging van de doelstelling van een verbonden partij;
- met betrekking tot het voortbestaan en de eigenstandigheid van de verbonden partij a.g.v. fusie of integratie;
- bijstelling dividendprognose (voor deelnemingen) dan wel de gerealiseerde c.q. geraamde kosten die met deelname gemoeid zijn die in omvang ten opzichte van de in de begroting opgenomen bedragen afwijken;
- belangrijke afwijkingen van de voorgenomen c.q. gerealiseerde activiteiten en prestaties;
- nieuwe risico's met een mogelijk substantiële invloed op het weerstandsvermogen.

De wijze waarop toezicht wordt gehouden op het effectief en efficiënt realiseren van de met de deelneming beoogde doelstellingen dient onderdeel te zijn van de motivering van het besluit tot deelname. Hierbij geldt als primair uitgangspunt dat de interne beheersing de verantwoordelijkheid is van de betreffende organisatie zelf en dat deze organisatie volgens vooraf vastgestelde richtlijnen verantwoording aflegt aan haar bestuur.

3 RELEVANTE REGELGEVING VERBONDEN PARTIJEN

Bij verbonden partijen dient rekening te worden gehouden met een juridisch kader. Dit kader bestaat uit de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). In dit hoofdstuk worden de gevolgen van deze wet- en regelgeving kort uitgewerkt.

3.1 Gemeentewet

Grondregel van de Gemeentewet is dat publieke taken door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Het tweede lid van artikel 160 Gemeentewet geeft aan dat private rechtsvormen slechts toelaatbaar zijn

“indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang”. Dit artikel geldt zowel voor het verzelfstandigen van al bestaande taken als voor het gaan uitvoeren van nieuwe taken.

Voor gebruik van de publiekrechtelijke rechtsvormen geldt deze beperking niet. Hiervoor is gekozen omdat in de Gemeentewet (en de Wgr) bepaalde waarborgen zijn opgenomen voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, beïnvloedingsmogelijkheden, repressief toezicht, democratische controle en openbaarheid, die niet gelden bij privaatrechtelijke rechtsvormen.

De verbonden partijen zijn primair een aangelegenheid voor het college van burgemeester en wethouders. De juridische basis hiervoor is ook artikel 160 uit de Gemeentewet.

Hiermee is de relatie tussen gemeenteraad en verbonden partijen dezelfde als die tussen raad en college. Dit betekent dat de raad een kader stellende en controlerende rol uitoefent ten opzichte van verbonden partijen.

Het aansturen van een verbonden partij en het dragen van verantwoordelijkheid voor de uitvoering is de rol van het college. Het college dient hierover verantwoording aan de raad af te leggen. De gemeenteraad controleert of het college deze rol goed vervult.

Publiek belang

De gemeentewet geeft als belangrijkste criterium dat de privaatrechtelijke weg slechts is toegestaan als er sprake is van het behartigen van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het begrip publiek belang wordt in de wet niet nader gedefinieerd. Gemeenten bepalen zelf wat onder het begrip ‘publiek belang’ wordt begrepen.

3.2 Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV)

In het BBV is in artikel 9, lid 2 sub f bepaald dat in de begroting in een afzonderlijke paragraaf de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot verbonden partijen.

Volgens artikel 15 van het BBV bevat de paragraaf tenminste:

- a. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- b. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
  - de naam en de vestigingsplaats;
  - het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;

- de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente onderscheidenlijk provincie in de verbonden partij heeft;
- het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- het resultaat van de verbonden partij.

3.3 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Een belangrijk juridisch kader voor samenwerking tussen gemeenten is de Wgr.

De Wgr richt zich op een specifiek type samenwerking en wel die tussen decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) onderling.

Gemeenten kunnen met elkaar samenwerken in de vorm van een gemeenschappelijke regeling (GR). Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Intergemeentelijke samenwerking op basis van de Wgr is een vorm van verlengd lokaal bestuur, waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat.

4 SOORTEN VERBONDEN PARTIJEN

Het belangrijkste onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke – en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden. Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties. Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

4.1 Publiekrechtelijk verbonden partijen

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij aan de veiligheidsregio en gemeenschappelijke geneeskundige dienst).

De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert.

Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang.

Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

4.2 Privaatrechtelijk verbonden partijen

Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld.

De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid. De gemeente Beesel heeft voor haar bestuurders een rechtsbijstandverzekering afgesloten.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie.

De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

4.3 PPS constructies als verbonden partijen

Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen.

De gemeente loopt risico over het ingebrachte geld en dient daarnaast rekening te houden met het private belang dat kan afwijken van de eigen doelstelling. Aan de andere kant kan sprake zijn van forse exploitatiewinsten waarin de gemeente kan meedelen.

Kadernota paragraaf F. Grondbeleid

Grondexploitaties zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Er is derhalve sprake van actief grondbeleid.

Actief grondbeleid omvat alle fasen van het exploiteren van grond: van de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de uitgifte / verkoop van bouwgrond. Bij actief grondbeleid exploiteert de gemeente voor eigen rekening en risico gronden. De gemeente legt bij actief grondbeleid de publieke voorzieningen aan en kan in beginsel alle productiekosten doorberekenen in de gronduitgifteprijs, mits de marktprijs niet wordt overschreden.

Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan de desbetreffende grondexploitatie kan zij op de particuliere exploitant verhalen. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan. De gemeente beperkt zich tot de wettelijke publiek taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures, het vaststellen van het bestemmingsplan en zo nodig het exploitatieplan.

Passief grondbeleid betekent dat de gemeente geen activiteiten verricht.

Uitgangspunten

Ons grondbeleid heeft de volgende uitgangspunten:

- In ons grondbeleid leveren we maatwerk per plan.
We voeren een selectief grondbeleid: primair en daar waar het kan **faciliterend** en passief, en daar waar een groot gemeentelijk belang het nodig maakt actief en eventueel in samenwerking met ontwikkelende partijen.
- Wij bepalen per plan de uitgifteprijs van de grond.
- Boekresultaten brengen we ten gunste (of ten laste) van het rekeningresultaat.
- Winsten storten we in de algemene reserve als het saldo van de algemene reserve daartoe aanleiding geeft, en anders in de investeringsreserve.
- Gemeentelijk grondbezit brengen we in exploitaties in op basis van de getaxeerde waarde..
- Eén keer per jaar herzien we de exploitatieopzetten en leggen we deze voor aan de raad.
- Winsten nemen wij pas op het moment dat de winst daadwerkelijk gerealiseerd is.
- Voor grote complexen onderscheiden wij meerdere fasen. Na realisatie van een planonderdeel kunnen we tussentijds een deel van de winst nemen als deze winst gerealiseerd is en het geraamde resultaat van andere planonderdelen positief is (zie tabel voor verwachte resultaten).

Financiële positie

Het grondbeleid kan grote financiële gevolgen hebben. Eventuele baten, maar vooral de mogelijke financiële risico's zijn van belang voor de algehele financiële positie van de gemeente.

Voor de dekking van onvoorzienbare risico's zetten we de Algemene reserve in. Daarnaast treffen wij voorzieningen als uit een exploitatieberekening blijkt dat er verliezen te verwachten zijn.

Voorziening voor verwachte verliezen

Als voor een complex een verlies op eindwaarde optreedt, dan storten we hiervoor een bedrag in de voorziening voor verwachte verliezen.

Kadernota paragraaf G. Lokale heffingen

Wij zetten in op het op peil houden van de leefbaarheid. Een goed voorzieningenniveau is de randvoorwaarde voor het behoud van leefbaarheid in onze gemeente. Wij willen minimaal de bestaande voorzieningen in stand houden. Denk hierbij aan: een levendige markt, speelplaatsen, plantsoenen, evenementen, het verenigingsleven, kwalitatieve scholen en lokale winkelvoorzieningen.

Ons eerste uitgangspunt is dus het in stand houden van ons voorzieningenniveau. Als hiervoor financiële keuzes nodig zijn dan zetten we eerst in op het vergroten van de efficiency en vervolgens op verantwoord bezuinigen en vergroten van de inkomsten (niet zijnde belastingen). Pas in de laatste plaats kiezen we voor het verhogen van de belastingen. Uit de enquête voor de toekomstvisie en de kerntakendiscussie blijkt dat inwoners bereid zijn om meer belasting te betalen voor het behoud van goede voorzieningen.

We streven ernaar om onder het gemiddelde van de heffingen door Limburgse gemeenten te blijven.

De tarieven voor de afvalstoffenheffingen en rioolrechten zijn 100% kostendekkend. De rioolheffing berekenen we op basis van een meerjarig Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). In de diverse verordeningen behandelen we de afzonderlijke heffingen. De raad stelt deze verordeningen jaarlijks vast.

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners van de gemeente kunnen kwijtschelding van gemeentelijke belastingen aanvragen als ze onvoldoende inkomsten of vermogen hebben om de belastingen te kunnen betalen.

Kwijtschelding verlenen we alleen voor de onroerende zaakbelastingen, het vast recht van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht. De raad heeft in de verordening opgenomen dat we geen kwijtschelding verlenen voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing (de ledigingen), hondenbelasting, woonforensenbelasting en baat- en bouwgrondbelastingen. De reden is dat dit variabele kosten zijn, die de burger kan beïnvloeden.

We toetsen een verzoek om kwijtschelding aan regelingen zoals die door de rijksoverheid zijn vastgesteld. Voor de berekening van de hoogte van de kwijtschelding nemen we de bijstandsnorm als uitgangspunt.